

BETWEEN THE
DROPS
ההט"כ"ר
بين
القَطرات

מחקר, פיתוח ועיצוב

אדר' דפני דגן
אדר' יוסי חיו
פרופ' אלס ורבקל
אדר' אדווה מטר

צוות מחקר

נוב אדרי
הדר אספיר
תם גרשמן
סתיו שפירא
נגה רוטמן

היגוי פרויקט בין הטיפות:

פרופ' אדר' אלס ורבקל | חוקרת ראשית, ראש בית הספר לארכיטקטורה, בצלאל
אדר' אדווה מטר | חוקרת וממונה התוכנית, בצלאל
אדר' יוסי חיו | חוקר ומנהל פרויקט שלב ב', בצלאל
אדר' דפני דגן | חוקרת מנהלת פרויקט שלב ב', בצלאל
אדר' ליאור אורגד | מנהלת פרויקט שלב א', בצלאל
דניאלה בן-עטר | נציגת קרן ברנרד ון ליר בישראל
מיכל וורניק | רכזת תוכניות, קרן ברנרד ון ליר בישראל
ד"ר שרון אלרעי פרייס | ראש שירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות
אורי גולדשטיין | ראש מינהל לפיתוח תכנון מוסדות רפואה, משרד הבריאות
רון רביע | מנהל חטיבת בריאות הציבור, משרד הבריאות
ד"ר שושי גולדברג | אחות ראשית ארצית וראשת מינהל הסיעוד, משרד הבריאות
אדר' ניר כספי | אדריכל מינהל אגף התכנון, משרד הבריאות
יוני זכות | מנהל תחום תוכניות בנייה ופרוגרמות, משרד הבריאות
רית ברוך | עוזרת מפקחת ארצית בתחום אם וילד, חטיבת בריאות הציבור, משרד הבריאות
אילנה גנס | אחות מפקחת ארצית, חטיבת בריאות הציבור, משרד הבריאות
אילנה סטולרמן | ס. אחות מפקחת ארצית, חטיבת בריאות הציבור, משרד הבריאות

© כל הזכויות שמורות לפרויקט 'בין הטיפות',
בית הספר לארכיטקטורה, בצלאל בשיתוף
משרד הבריאות וקרן ון ליר

תוכן עניינים

BETWEEN THE
DROPS
ההג'א'כ'ו'ת
بين
القطررات

Bezalel
בצלאל
בیتסליל

אקדמיה ארטה
Academy of Arts and Design
أكاديمية للفنون والتصميم
Jerusalem القدس يروشليم
לאמנות ועיצוב ירושלים

THE SCHOOL OF
ARCHITECTURE

MINISTRY
OF HEALTH

URBAN95

Bernard
van Leer
FOUNDATION

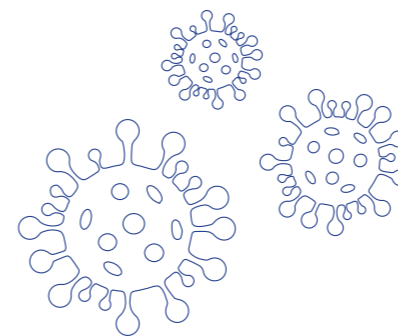

01. בניית צוות העבודה

מאי 2020

פרויקט 'בין הטיפות' החל בחודש מאי בשנת 2020, מעט אחרי פרוץ מגפת הקורונה. תקופה זאת היוותה אתגר גדול מאוד עבור הפרויקט וזאת בעיקר מתוך ההבנה שגם בזמן משבר בריאותי עולמי חמור -

← בריאותם של ילדים בגיל הרך היא קריטית.

בניית צוות העבודה | שלב 1

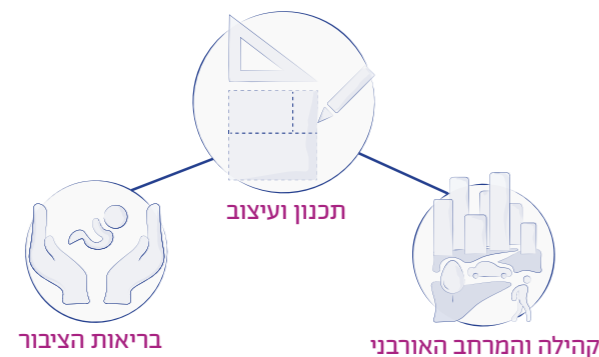
עבור בניית צוות העבודה הוקמו שני פורומים:

- פורום מצומצם שכלל ושילב נציגים מתוך קרן ון- ליר והאקדמיה בצלאל.
- פורום מורחב שכלל ושילב נציגים מתוך קרן ון- ליר והאקדמיה בצלאל ומשרד הבריאות.

בניית צוות העבודה | שלב 2

מיפוי המצב הקיים - שלב זה כלל איסוף ולמידה של נתונים מ-Urbang5 ו'מטיפות חלב'; ביסוס הידע בכל הנוגע לעיצובה של העיר מתוך נקודת המבט של ילדים, ויחד עם זאת למידה של הפרוגרמה הקיימת וההנחיות של משרד הבריאות בכל הנוגע לטיפות חלב.

במקביל לצעדים אלו משרד הבריאות מקדם בשנים האחרונות את יוזמת 'השנים הראשונות' ויחד עם הרצון לקדם ולפתח את תחנות טיפות חלב (במישורים שונים: שירות, טיפול רפואי וקשר עם הקהילה); פרויקט בין הטיפות חיבר וקשר בין הגופים השונים שביקשו להשקיע בגיל הרך באמצעות המרחב.

02. יצירת פרוגרמה מורחבת לתחנות טיפת חלב

אוקטובר 2020

02. יצירת פרוגרמה מורחבת לתחנות טיפת חלב

שילוב החומר הנלמד יחד עם למידה של צרכים מהשטח הביאו ליצירה של פרוגרמה מורחבת לתחנות טיפות חלב.

סיור בתחנת גבעת עדה-

תמונות: צוות בין הטיפות

יצירת פרוגרמה מורחבת

חומר שנאסף:
שלבים 1,2 בבניית צוות העבודה

למידה מהשטח,
סיורים בתחנות:
גבעת עדה, מוסמוס, חיפה

תחנת חיפה

תחנת גבעת עדה

תחנת מוסמוס

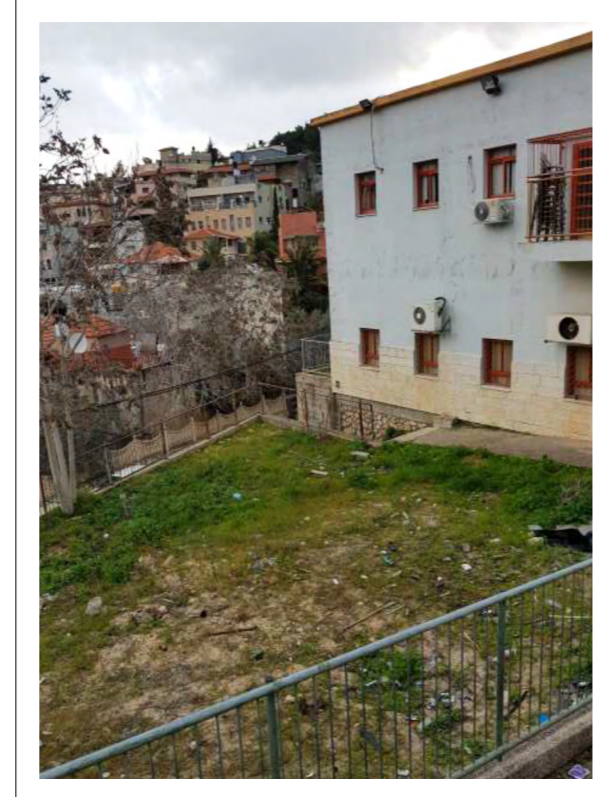

סיור בתחנת גבעת עדה - פנים התחנה:

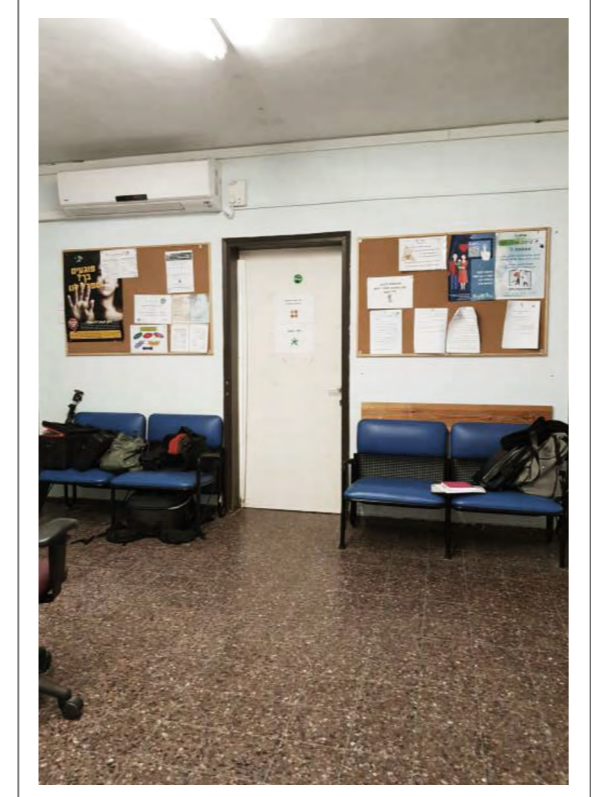

תמונות: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת מוסמוס:

תמונות: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת חיפה:

תמונות: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת מוסמוס - פנים התחנה:

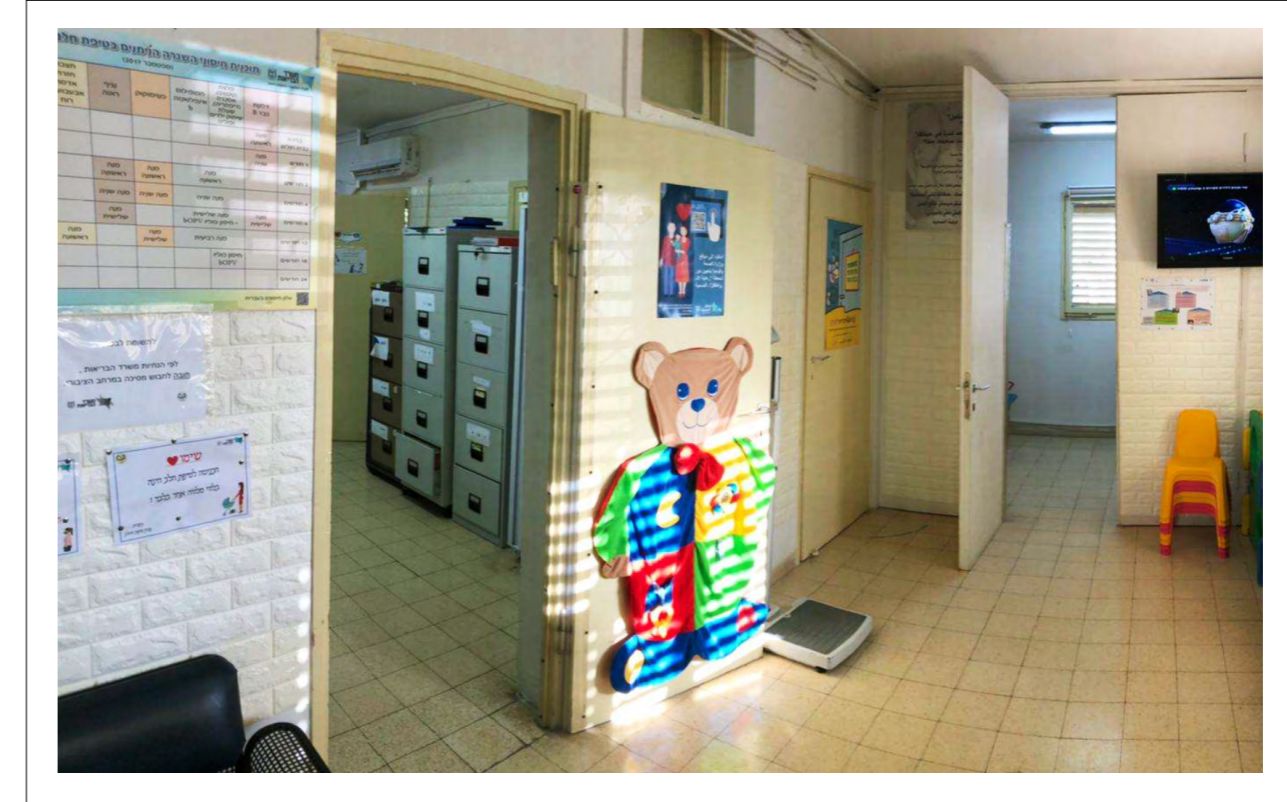

תמונות: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת חיפה - פנים התחנה:

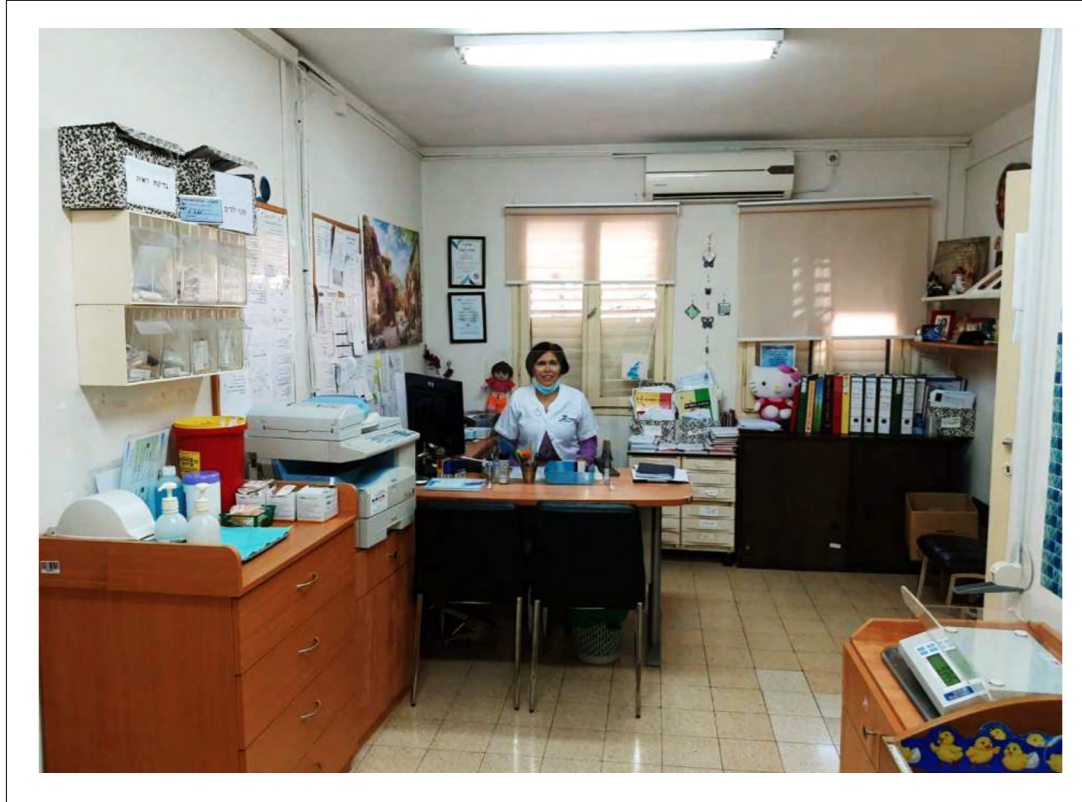

תמונות: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת חיפה - פנים התחנה:

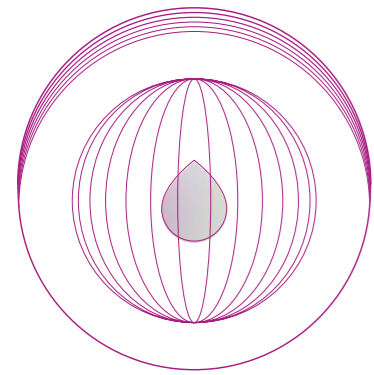

תמונות: צוות בין הטיפות

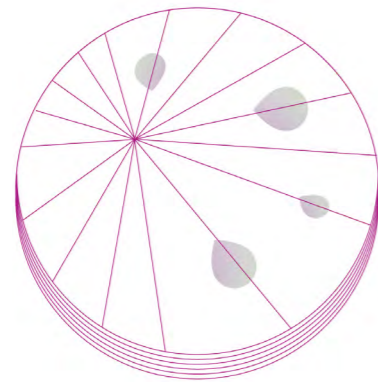

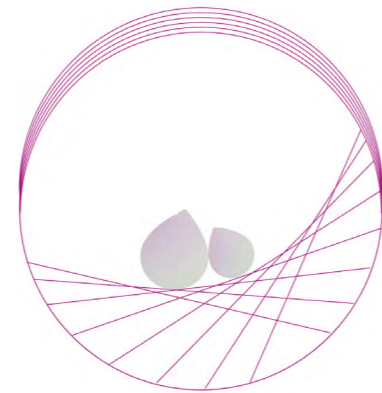
7 עקרונות על, שגובשו על ידי צוות הפרויקט, תוך הישענות על הרקע התיאורטי והסיורים בשטח:

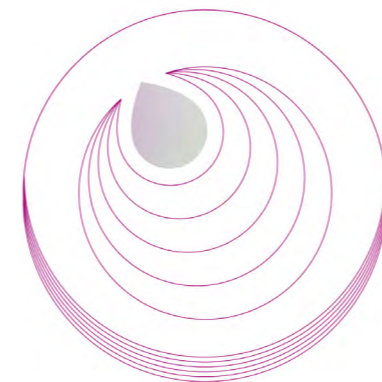
בטיחות

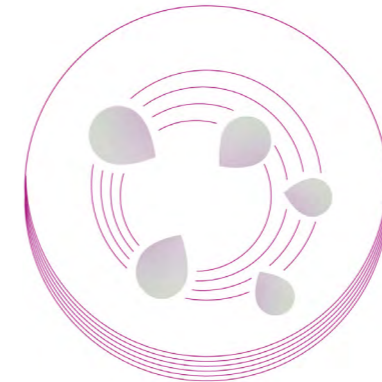
מפגש

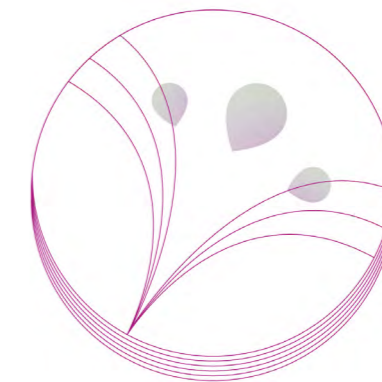
נוח

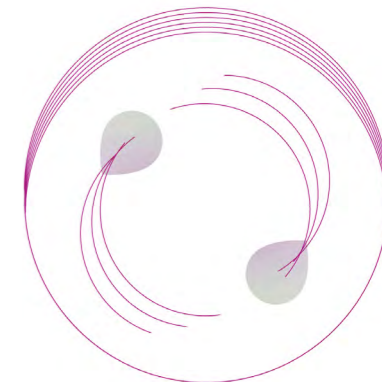
טיפול

נגיש

התפתחות

משחק

02. יצירת פרוגרמה מורחבת לתחנות טיפת חלב

7 עקרונות העל
הביאו לעדכון הפרוגרמה
הקיימת של משרד הבריאות (ראו משמאל),
שכללה בתוכה בעיקר פירוט של המרחב
המינימלי הדרוש לחחנה תקינה, ובכך נוצרה
פרוגרמה אשר הרחיבה את ההסתכלות
הטכנית ואיגדה בתוכה גם עקרונות טכניים
וגם עקרונות איכותיים.

מס' / שם החדר	מספר יחידות	שטח יח' במ"ר	סה"כ נטו במ"ר	מפתח לחישוב לפי גודל תחנה (לפי מספר חדרי אחות/רופא)	הערות
1	מבואת כניסה	6	6	ללא שינוי	
2	המתנה	24	24	מפתח לחישוב: 16 מ"ר + 2 מ"ר לכל חדר אחות/רופא יש להראות סידור של לפחות 2 מקומות המתנה לחדר (דלפק/שולחן)	כולל מתקן מים קרים, מסכי טלוויזיה, עמדה לעלוני מידע וכו' כולל עמדת שרות פקידותית (דלפק/שולחן)
3	חדר בדיקה - אחות	12	24	מספר חדרים בתאום מול לשכת הבריאות הרלוונטית	הפרדה לשני אזור תפקוד: אזור קבלה ומשרד ואזור בדיקה וטיפולים בתינוק- ראה הרחבה והצטיידות בעקרונות תכנון לעיל. מומלץ חלון לחזית חיצונית.
4	חדר בדיקה - אחות	14	14	מספר חדרים בתאום מול לשכת הבריאות הרלוונטית	*כמפורט בסעיף 3 ובנוסף: ייתכנו כחדרים עם נגישות מיוחדת (לפי תקנות נגישות למוסדות בריאות קיימים). *במידה והחדרים משמשים לביצוע בדיקת חדות ראייה, נדרש רוחב קיר מינימלי של 3.3 מטר (הבדיקה מבוצעת על גבי מסכי מחשב ובלוחות שתוקפו למרחק של 3 מטר) * לפחות אחד החדרים יאפשר בדיקת חדות ראייה.
5	חדר בדיקה - רופא/ה	14	14	מספר חדרים בתאום מול לשכת הבריאות הרלוונטית	
6	ציוד רפואי מתכלה	2	2	ללא שינוי	אפשרי בנישה שניתנת לנעילה.
7	אחסון תרכיבי חיסונים	2	*2	ללא שינוי	* עבור מקרר יעודי מרכזי. בנוסף יהיה מקרר קטן יעודי בכל חדר, לפעילות היומית- כל זה בכפוף לשיטת העבודה הנהוגה בתחנה.
8	חדר הנקה (כולל הדרכה)	5	5	לפי גודל תחנה: <u>1- 4 חדרים</u> - עמדה אחת, נגישה, שטח 5 מ"ר לפחות. <u>5- 8 חדרים</u> - 2 עמדות, אחת מהן נגישה, שטח כולל 8 מ"ר לפחות. <u>9 ומעלה</u> - 3 עמדות, אחת מהן נגישה, שטח כולל 12 מ"ר לפחות	כורסת הנקה/שאיבה, אם יש מספר עמדות מומלץ בתאים פרטיים. ישמש גם לביצוע הדרכה. נדרש מדף למשאבות, כיוור, עמדת החתלה

מס' / שם החדר	מספר יחידות	שטח יח' במ"ר	סה"כ נטו במ"ר	מפתח לחישוב לפי גודל תחנה (לפי מספר חדרי אחות/רופא)	הערות
9	אולם רב תכליתי	40	40	* בתחנה של עד 4 חדרים ניתן לצמצם, אך לא פחות מ 36 מ"ר	יכלול אביזרי אחסון לציוד להפעלת קבוצות ומשחקים/צעצועים מומלץ לתכנן מקום להעמדת מכשיר שקילה (לנשים), שיאפשר שמירה על פרטיות. אפשר בחלל אחר, בתאום עם המשתמש.
10	שירותי קהל	2,3	5	לפי ה.ל.ת.	ג/מי - 2 מ"ר, נגיש (מעורב לשני המינים) - 3 מ"ר.
11	פינת החתלה	3	3	ללא שינוי	נגישה
12	מחסן וארכיב	6	6	ניתן להגדיל בהתאם לגודל התחנה ועד ל 10 מ"ר.	
13	מטבחון צוות	8	8	ניתן להגדיל בהתאם לגודל התחנה ועד ל 12 מ"ר.	במידת האפשר, תבדק הגדלת השטח
14	שרותי צוות	2, 3	5	לפי ה.ל.ת.	2 תאי שרותים.
15	ניקוי צעצועים	2	2	ללא שינוי	אפשרי בנישה יעודית או בתוך חדר הנקה באזור מופרד. נדרש מכונת כביסה או מדיח וחיבור לביוב ומים.
16	כלי ניקוי (לעובדי נקיון)	3	3	ללא שינוי	
	סה"כ שטח נטו - תחנה של 4 חדרי בדיקה		163		

מינהל תכנון, פיתוח ובינוי מוסדות רפואה

הצעת פרוגרמה לתחנה לבריאות המשפחה (טיפת חלב)

02. יצירת פרוגרמה מורחבת לתחנות טיפת חלב

מסמך הפרוגרמה המורחבת שפותח במסגרת הפרויקט תורגם ל-3 שפות, עברית, אנגלית וערבית.

מרחב נגיש	
חניית עגלות בסמוך לכניסה	מקום להעמדת עגלות בפנים
מסומן / בתוך חללי המתנה, בדיקה והנקה	נגישות לבעלי מוגבלויות
לפי תקנות חוק התכנון והבניה	נגישות לעגלות וילדים
	נגישות לתחבורה ציבורית ולתחנות
	שירותים מונגשים לגיל הרך
	נגישות וחניה לאופניים
	שטחי משחק מכלילים
	נגישות של מרחבים ורחובות
	ידידותיים למשפחות
מרחב בטיחות	
עמידה בתקני בטיחות כלליים	לפי תקנות חוק התכנון והבניה
מניעת זיהומים	כיוורים לשטיפת ידיים, ריהוט וציוד שניתנים לניקוי ולחיסוי, עמידה בעקרונות למניעת זיהומים במבני בריאות
	יכול להיות אחד מחדרי הבדיקה
	ממ"מ (מרחב מוגן מוסדי)
	מסלול פינוי חולים
	ניקוי צעצועים
	כלי ניקוי (לצוות ניקיון)
	מרחב בטוח רב-גילאי
	בטיחות מפני סכנות ומפגעים בדרך
	לתחנה וממנה
	התייחסות לצרכי בטיחות של מגוון גילאים
	בקרה על מהירות תנועה, מדרכות ומשטחי דריכה מטופלים היטב, מינימום חציות, מינימום המתנה במעברי חציה, תאורה טובה וכו'
מרחב נוח	
תאורה נוחה	טבעית, מלאכותית עקיפה, חמה, רכה ולא בוקקת
אקוסטיקה נוחה	
איכות אוויר בסביבת התחנה	
שירותים (קהל)	2 תאים
שירותים (צוות)	2 תאים
מטבחון (צוות)	8 מ"ר
התאמה לאוכלוסיית היעד – בדגש על הצרכים הקהילתיים	צניעות / כשרות / המלווים הטיפוסיים וכו'
התאמה לצרכי המלווה	ריהוט מותאם למלווים, שדה ראייה פתוח להשגחה
נוחות הנקה במרחב הציבורי	חווית הנקה בטוחה ואינטימית במרחב הציבורי (רואה ואינה נראית)
זמינות מים ומזון	מתקני מים לשתייה, אפשרויות לרכישת מזון בריא
הגעה נוחה בהליכה לתחנה וממנה	צל ועצי רחוב, מחסה ומנוחה לאורך הדרך

מרחב מעודד משחק	
עידוד משחק רב-גילאי	אלמנטי משחק טבעיים, "מלכלכים", חלקים חופשיים, מגוון טקסטורות, ירוק חומריות מגוונת
	עידוד חקירה ומשחק במגוון צורות –
	בדגש על מגוון התפתחותי
	אחסון צעצועים בחוץ
	עידוד מפגש בין ילדים בגילאים שונים
	שטחי משחק משותפים בצפיפות גבוהה
מרחב מעודד מפגש	
מבואת כניסה	6 מ"ר
אולם רב תכליתי	36 מ"ר
חלל המתנה רב-גילאי	מתקן מים לשתייה, מסכים, עלוני מידע, דלפק שירות, ריהוט מותאם לישיבה רב-גילאית ולמלווים
	24 מ"ר
מרחב אכילה	ריהוט מותאם לישיבה רב-גילאית
מרחב הדרכה למשפחות	מחיצה נעימה, ריהוט הסבה
מרחב יצירה	אפיון ובידול מרחבי, ריחוק מאזורי תנועה ומשחק
מרחב משחק ומפגש לפעוטות ולמלוויהם	שטחי משחק משותפים עם קשרי מבט ומגע לפי גיל
	מרחב מנוחה והמתנה
	מיצוב התחנה כמוקד קהילתי
	עירוב וריבוד שימושים
	אפשרות לפונקציות ציבוריות ומסחריות בסמיכות לתחנה, ניצול טופוגרפיה
מרחב מעודד טיפול	
חדר בדיקה אח/ות (סוג #1)	הפרדה לשני אזור תפקוד: אזור קבלה ומשרד ואזור בדיקה וטיפולים
	בתינוק – ראו הרחבה במסמך פרוגרמת משרד הבריאות
חדר בדיקה אח/ות (סוג #2)	כמו בסעיף הקודם, יש לראות הרחבה במסמך פרוגרמת משרד הבריאות
חדר בדיקה רופא/ה	כורסת הנקה, מדף משאבות, כיור
חדר הנקה והדרכה	עמדת החתלה + כיור
פינת החתלה	ציוד רפואי מתכלה
ציוד רפואי מתכלה	אחסון תרכיבי חיסונים
אחסון תרכיבי חיסונים	מקרר ייעודי מרכזי
מחסן וארכיב	הפעלת טיפות חלב ושירותים במסגרת בתי החולים בעיר
מוקדי טיפת חלב בבתי החולים בעיר	מוקם ישיבה, מקום לציוד של המלווה בזמן הטיפול וכו'
התאמה לצרכי המלווה	
מרחב מעודד התפתחות	
דפנות ייחודיות	דפנות חיות, פעילות
חשיפה לטבע עירוני	צמחיה, בעלי חיים
חומריות מגוונת	
עידוד חקירה ומשחק במגוון צורות –	מיומנות תנועתית, מוטורית (עדינה), חושית, קשר עין-יד וקואורדינציה, שפה ותקשורת, סימבולית (משחקי דמיון)
בדגש על מגוון התפתחותי	מידתיות בחשיפה לגירויים ובהסחות דעת בין חוץ לפנים
חשיפה ממותנת לגירויים	

02. יצירת פרוגרמה מורחבת לתחנות טיפת חלב

מסמך הפרוגרמה שפותח במסגרת הפרויקט המורחבת תורגם ל-3 שפות, עברית, אנגלית וערבית.

Play-stimulating space	Encouraging cross-age play		
	Varied materials	Natural, messy play elements, free elements, a variety of textures, green	
	Stimulating investigation and play in various ways - stress on developmental variety	Mobility skills, fine & gross motor skills, sensory skills, eye-hand and general coordination, communication and language, symbolic skills (imaginary games)	
	Outdoor toy storage space	Mobile toy shed	
	Encouraging cross-age encounters	Common play areas high capacity	
Accessible space	Stroller parking close to entrance		
	Indoor stroller space	Nearby or inside waiting, exam and nursing rooms	
	Accessibility for disabled persons	In accordance with planning and construction regulations	
	Accessibility for strollers and children		
	Access to public transportation and bus stops		
	Services accessible to toddler	Planning and sanitary equipment suitable for toddler	
	Bicycle accessibility and parking		
	Inclusive play areas	Play areas for children and caregivers with varied needs	
Safe space	Access to family-friendly outdoor spaces and sidewalks	Safe walking; shortening distances for walking, riding or other transportation. Ramps, vertical surfaces and heights suitable for children and their caregivers.	
	Complying with general safety regulations	In accordance with planning and construction regulations	
	Preventing infections	Sink for washing hands, cleanable furniture and equipment that can be disinfected, compliance with principles of infection prevention in health structures	
	Mamam - Institutional Protected Shelter	Can be one of the exam rooms	
	Patient evacuation route	Evacuating team should be able to move freely in order to evacuate patient accompanied by caregiver	
	Toy cleaning and disinfection	Central washing solution and equipment	
	Cleaning tools (for the cleaning staff)		2sqm
	Safe space for all ages	Addressing safety needs of a variety of ages	3sqm
	Preventing danger and injury on the way to and back from the center	Control of speed, kept sidewalks and stepping surfaces, minimum crossing-road, minimum waiting times at crosswalks, adequate lighting, etc.	
	Convenient space	Convenient lighting	Natural, indirect artificial, warm, soft and not too bright
Convenient acoustics			
High air quality surrounding the center			
Toilet (visitors)			
Toilet (staff)		Two stalls	1*2sqm+1*3sqm5sqm
Kitchenette (staff)			1*2sqm+1*3sqm5sqm
Adapted for target population - stress on community needs		Modesty / Kosher / typical caregiver, etc.	8sqm
Adapted for caregiver's needs		Furniture suitable for caregivers, unblocked view for supervision	
Convenient nursing in the public sphere		Safe and intimate nursing experience in the public sphere (present yet unseen)	
Accessible water and food		Water dispenser, available healthy food for purchase	
Convenient walk to and from center		Shade and street trees, cover and rest stops along the way	

Encounter-stimulating space	Entrance hall		6sqm
	Multi-purpose hall		36sqm
	Cross-age waiting room	Water dispenser, display screens, pamphlets, service counter, furniture designed for seating children of all ages and caregivers	24sqm
	Eating space	Furniture designed for seating children of all ages	
	Family guidance space	Agreeable partition, versatile seating furniture	
	Arts and crafts space	Designated space separate from passageways or play areas	
	Playing and meeting space for infants and their caregivers	Common sensory age-based play areas	
	Waiting and rest space	Varied landscape treatment - separate assembly and sitting areas	
	Establishing the center as a community focal point	Social and community infrastructures	
	Mixed and multi-layered use	Option for public and commercial functions in the proximity of the center, utilizing the topography	
Treatment-stimulating space	Nurse's exam room (type #1)	Division into two areas of different capacity: reception and office, and baby exam and treatment area - see Ministry of Health program document for more	2*12sqm = 24sqm
	Nurse's exam room (type #2)	As in the previous section, please see Ministry of Health program document for more	14sqm
	Doctor's exam room		14sqm
	Nursing and guidance room	Nursing chair, breast pump shelf, sink	5sqm
	Baby-changing station	Baby-changing station + sink	3sqm
	Disposable medical equipment		2sqm
	Storage of vaccine vials	Designated central refrigerator	2sqm
	Stockroom and archive		6sqm
	Early Childhood Centers in hospitals across the city	Operating Early Childhood Centers inside hospitals across the city	
	Adapted for the caregiver's needs	Sitting area, space for the caregiver's belongings during treatment, etc.	
Development-stimulating space	Unique vertical surfaces	Vivid, active vertical surfaces	
	Exposure to urban nature	Flora and fauna	
	Varied materials		
	Stimulating investigation and play in various ways - stress on developmental variety	Mobility skills, (pyramidal) motor system, sensory skills, eye-hand and general coordination, communication and language, symbolic skills (imaginary games)	
	Moderate exposure to stimuli		

02. יצירת פרוגרמה מורחבת לתחנות טיפת חלב

מסמך הפרוגרמה שפותח במסגרת הפרויקט המורחבת תורגם ל-3 שפות, עברית, אנגלית וערבית.

מبدأ تخطيطي	مبدأ تخطيطي	تنفيذ مثال ملاحظات	الأبعاد الحد الأدنى لمبنى جديد. لملائمة المبنى الترميم عليك الوصول إلى هذه الأبعاد بالتقريب
יהו הדخול قاعة متعددة الاستعمالات مساحة انتظار تلائم ملائمة لأعمار مختلفة مساحة ملائمة لتناول الطعام	יהו הדخול قاعة متعددة الاستعمالات مساحة انتظار تلائم ملائمة لأعمار مختلفة مساحة ملائمة لتناول الطعام	حنفية ماء للشرب، شاشات، نشرات معلومات، مكتب لتقديم الخدمات، أثاث جلوس مناسب للأعمار المختلفة وللمرافقين	6 متر مربع 36 متر مربع 24 متر مربع
مساحة إرشاد للعائلات مساحة أشغال وإيداع مساحة مخصصة للعب واللقاء للأطفال ومرافقيهم	مساحة إرشاد للعائلات مساحة أشغال وإيداع مساحة مخصصة للعب واللقاء للأطفال ومرافقيهم	بيئة لطيفة، أثاث للجلوس توصيف وعزل للمكان، إبعاده عن مناطق الحركة واللعب مساحات مشتركة مخصصة للعب تتيح التواصل البصري واللمس بحسب الأعمار	
مساحة مخصصة للراحة والانتظار المركز كحيز مجتمعي تكثيف الاستخدام والجمع بينها	مساحة مخصصة للراحة والانتظار المركز كحيز مجتمعي تكثيف الاستخدام والجمع بينها	تخطيط لمظاهر متنوعة - للاجتماعات والجلوس المنفرد بني اجتماعية ومجتمعية إمكانيات لمراكز وخدمات لأهداف جماهيرية وتجارية بجانب المركز، استغلال الطوبوغرافيا	
غرفة فحوصات ممرضة (النوع #1)	غرفة فحوصات ممرضة (النوع #1)	تقسيم المساحات لمجالين وظيفيين: مساحة استقبال ومكتب ومساحة الفحوصات ورعاية الرضع - أنظروا الملحق في برنامج وزارة الصحة	12*2 متر مربع = 24 متر مربع
غرفة فحوصات ممرضة (النوع #2)	غرفة فحوصات ممرضة (النوع #2)	كما ذكرنا سابقا، عليك الاطلاع على برنامج وزارة الصحة	14 متر مربع
غرفة فحوصات طبية	غرفة فحوصات طبية	كرسي مخصص للإرضاع، مضخات الثدي، مغسلة	14 متر مربع
غرفة مخصصة للإرضاع والإرشاد	غرفة مخصصة للإرضاع والإرشاد	طاولة لتبديل الحفاطات + مغسلة	5 متر مربع
زاوية لتبديل الحفاطات	زاوية لتبديل الحفاطات		3 متر مربع
أدوات طبية أحادية الاستعمال	أدوات طبية أحادية الاستعمال		2 متر مربع
مخزن للمواد المستخدمة في التطعيمات	مخزن للمواد المستخدمة في التطعيمات	ثلاجة مركزية خاصة	2 متر مربع
مخزن وأرشيف	مخزن وأرشيف		6 متر مربع
مراكز رعاية الأم والطفل في مستشفيات في المدينة	مراكز رعاية الأم والطفل في مستشفيات في المدينة	تشغيل مراكز وخدمات رعاية الأم والطفل في إطار المستشفيات في المدينة	
ملائمة لاحتياجات المرافقة	ملائمة لاحتياجات المرافقة	مكان مخصص للجلوس، مكان مخصص لأعراض المرافقة في وقت العلاج، إلخ	
جدران خاصة التعرض والانكشاف على الطبيعة الحضرية	جدران خاصة التعرض والانكشاف على الطبيعة الحضرية	جدران حية، تفاعلية منطقة نباتية، حيوانات	
مواد متعددة التشجيع على البحث واللعب بأشكال متنوعة - مع التركيز على التطور بأنواعه المختلفة	مواد متعددة التشجيع على البحث واللعب بأشكال متنوعة - مع التركيز على التطور بأنواعه المختلفة	المهارات الحركية، العضلات الدقيقة، المهارات الحسية، تناسق العين واليد، اللغة والتواصل، المهارات الرمزية (العب تخييلية)	
كشف تدريجي على الإغراءات والمحفزات	كشف تدريجي على الإغراءات والمحفزات	كشف تدريجي على الإغراءات والمهليات بين الخارج والداخل	

تشجيع الألعاب متعددة الأعمار	تشجيع الألعاب متعددة الأعمار	العاب ذات عوامل طبيعي، "موسخة"، أجزاء حرة، ملابس مختلفة، أخضر مواد متعددة	
تشجيع البحث واللعب بأشكال مختلفة - مع التركيز على أشكال التطور المتنوعة	تشجيع البحث واللعب بأشكال مختلفة - مع التركيز على أشكال التطور المتنوعة	المهارات الحركية، العضلات الدقيقة، المهارات الحسية، تناسق العين واليد، اللغة والتواصل، المهارات الرمزية (العب تخييلية)	
تشجيع وإثابة اللقاء بين أطفال بأعمار مختلفة	تشجيع وإثابة اللقاء بين أطفال بأعمار مختلفة	مخزن الألعاب في الخارج مساحات لعب مشتركة وتتيح الاكتظاظ	
صف العجلات بجانب المدخل مكان لصف العجلات في الداخل إتاحة لذوي الاحتياجات الخاصة	صف العجلات بجانب المدخل مكان لصف العجلات في الداخل إتاحة لذوي الاحتياجات الخاصة	قرب داخل المساحات المخصصة للانتظار، الفحوصات والإرضاع بحسب تعليمات قانون التخطيط والبناء	
الإثابة لوسائل النقل العامة ومحطات المواصلات العامة	الإثابة لوسائل النقل العامة ومحطات المواصلات العامة		
حمامات متاحة للأطفال	حمامات متاحة للأطفال	تخطيط وأدوات ملائمة للأطفال	
إتاحة ومكان لصف الدراجات مساحات لعب شمولية	إتاحة ومكان لصف الدراجات مساحات لعب شمولية	مساحات لعب للأطفال ومرافقين ذوي احتياجات متنوعة ربط المركز بطرق آمنة للمشبي، تقصير مسافات المشي، الركوب أو البنية التحتية للمواصلات، مطع للكراسي المدولية، منحدرات وأسطح مستوية وارتفاعات متاحة لحركة الأطفال والمرافقين	
الالتزام بمعايير السلامة العامة منع نقل العدوى	الالتزام بمعايير السلامة العامة منع نقل العدوى	بحسب تعليمات قانون التخطيط والبناء مغاسل لغسل الأيدي، أثاث ومعدات قابلة للتنظيف والتعقيم، الالتزام بمبادئ الوقاية من العدوى في المباني الصحية	
غرفة ملجأ	غرفة ملجأ	قد يكون أحد غرف الفحص	
مسار لنقل المرضى	مسار لنقل المرضى	عليه أن يتيح الحركة لنقل المريض مستلقياً برفقة مرافق	2 متر مربع
تنظيف الألعاب	تنظيف الألعاب	أدوات ملائمة وطريقة لغسل دائم مركز	3 متر مربع
أدوات تنظيف (لعمال التنظيف)	أدوات تنظيف (لعمال التنظيف)		
مساحة آمنة لأعمار مختلفة	مساحة آمنة لأعمار مختلفة	التطرق لاحتياجات الأمن للأعمار المختلفة	
الإحتراس من الأخطار التي قد تتواجد في الطريق من وإلى المركز	الإحتراس من الأخطار التي قد تتواجد في الطريق من وإلى المركز	مراقبة السرعة، الأرصفة والطرق، مع الحد الأدنى من قطع الشارع، الحد الأدنى من الانتظار على ممرات المشاة، إضاءة ملائمة، إلخ	
إضاءة مريحة	إضاءة مريحة	طبيعية، اصطناعية غير مباشرة، دافئة، ناعمة وغير مشعة	
سمع مريح	سمع مريح		
نقاء الهواء قرب المركز	نقاء الهواء قرب المركز		
حمام (جمهور)	حمام (جمهور)		2*1 متر مربع + 3*1 متر مربع = 5 متر مربع
حمام (طاقم)	حمام (طاقم)	غرفتين	2*1 متر مربع + 3*1 متر مربع = 5 متر مربع
مطبخ (طاقم)	مطبخ (طاقم)		8 متر مربع
ملائمة المكان لجمهور الهدف مع التركيز على الاحتياجات المجتمعية	ملائمة المكان لجمهور الهدف مع التركيز على الاحتياجات المجتمعية	احتشام حلال المرافق بن النموذجي بن	
ملائمة المكان لاحتياجات المرافق	ملائمة المكان لاحتياجات المرافق	أثاث مناسب للمرافقين، حيز مفتوح لمراقبة الأطفال	
إمكانية الإرضاع بشكل مريح في الحيز العام	إمكانية الإرضاع بشكل مريح في الحيز العام	الإمكانية لإرضاع آمن ومريح في الحيز العام (ثري ولا ثري)	
توفير الماء للشرب، إمكانية شراء غذاء صحي	توفير الماء للشرب، إمكانية شراء غذاء صحي	حنفية ماء للشرب، إمكانية شراء غذاء صحي	
سهولة الوصول من وإلى المركز مشياً على الأقدام	سهولة الوصول من وإلى المركز مشياً على الأقدام	ظل، شجر في الشارع، مظلات وأماكن للراحة في الطريق	

مساحة ملائمة ومشجعة على

حيز متاح

حيز آمن

مساحة مريحة

03. השקת אתר אינטרנט והכרזה על התחרות

אפריל 2021

תחרות פרויקט 'בין הטיפות' העמידה במרכז את השאלה

כיצד ניתן לעצב מחדש את תחנות "טיפת חלב" באמצעות כלים עיצוביים ותכנוניים, הנעים מקנה מידה אורבני לקנה מידה של הפרט, כך שהן ישמשו סביבה פעילה לפעוטות ולמלוויהם, יעודדו בריאות והתפתחות לגיל הרך, יעשירו את האינטראקציה בין הילד למלווהו, ויחזקו את טיפת החלב כמוקד אורבני וקהילתי מזמין

עבור התחרות הוגדרו הפרמטרים הבאים:

קהל היעד

- **"ערוץ צעירים"** - סטודנטים. ות בשנים ד'-ה' ללימודי אדריכלות ועיצוב באחד ממוסדות ההשכלה הגבוהה בארץ/בעולם.
- אדריכלים. ות ומעצבים. ות צעירים. ות עד 3 שנים ממועד סיום הלימודים האקדמיים לתואר ראשון.
- **"ערוץ מנוסים"** - אדריכלים. ות ומעצבים. ות מנוסים. ות יותר מ-3 שנים ממועד סיום הלימודים האקדמיים לתואר ראשון.

המטרות

עידוד סיעור מוחות בקרב קהילת המעצבים. ות והאדריכלים. ות הצעירים. ות בארץ, לפיתוח הצעות עיצוביות ותכנוניות חדשניות, חוצות דיסציפלינות ופורצות דרך, לחשיבה מחדש על סביבות תחנות "טיפות חלב", המתאימות לנקודת המבט ולצרכים של הגיל הרך (עד גיל 6) ומלוויהם.

המסלולים

- מסלול התאמה** - תכנון ועיצוב של תחנת "טיפת חלב" קיימת מתוך 4 אבי טיפוס של מבנים קיימים.
- מסלול "מאפס"** - תכנון ועיצוב של תחנת "טיפת חלב" חדשה מתוך 3 אבי טיפוס של מגרשים קיימים.

03. השקת אתר אינטרנט והכרזה על התחרות

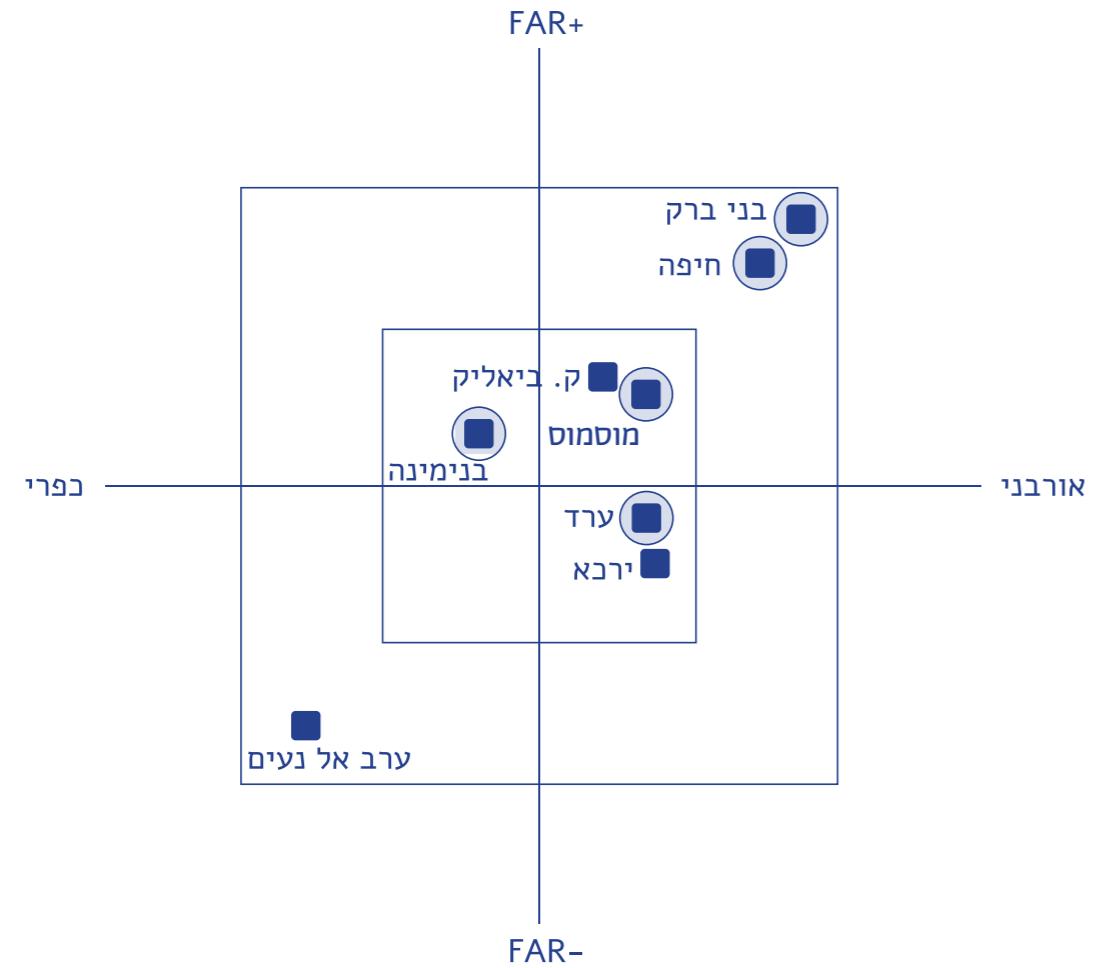
עבור התחרות הוגדרו הפרמטרים הבאים:

התחנות

8 תחנות היוו את מקרי הבוחן של התחרות:
בני ברק, חיפה, קרית ביאליק, מוסמוס, בנימינה, ערד, ירכא, ערב אל נעים.

- מסלול "התאמה" - תחנות קיימות
- מסלול "מאפס" - מגרשים קיימים

התחנות השונות מופו ונעו על שני צירים מרכזיים:
כפרי אל מול עירוני
ורח"ק גבוה אל מול רח"ק נמוך

03. השקת אתר אינטרנט והכרזה על התחרות

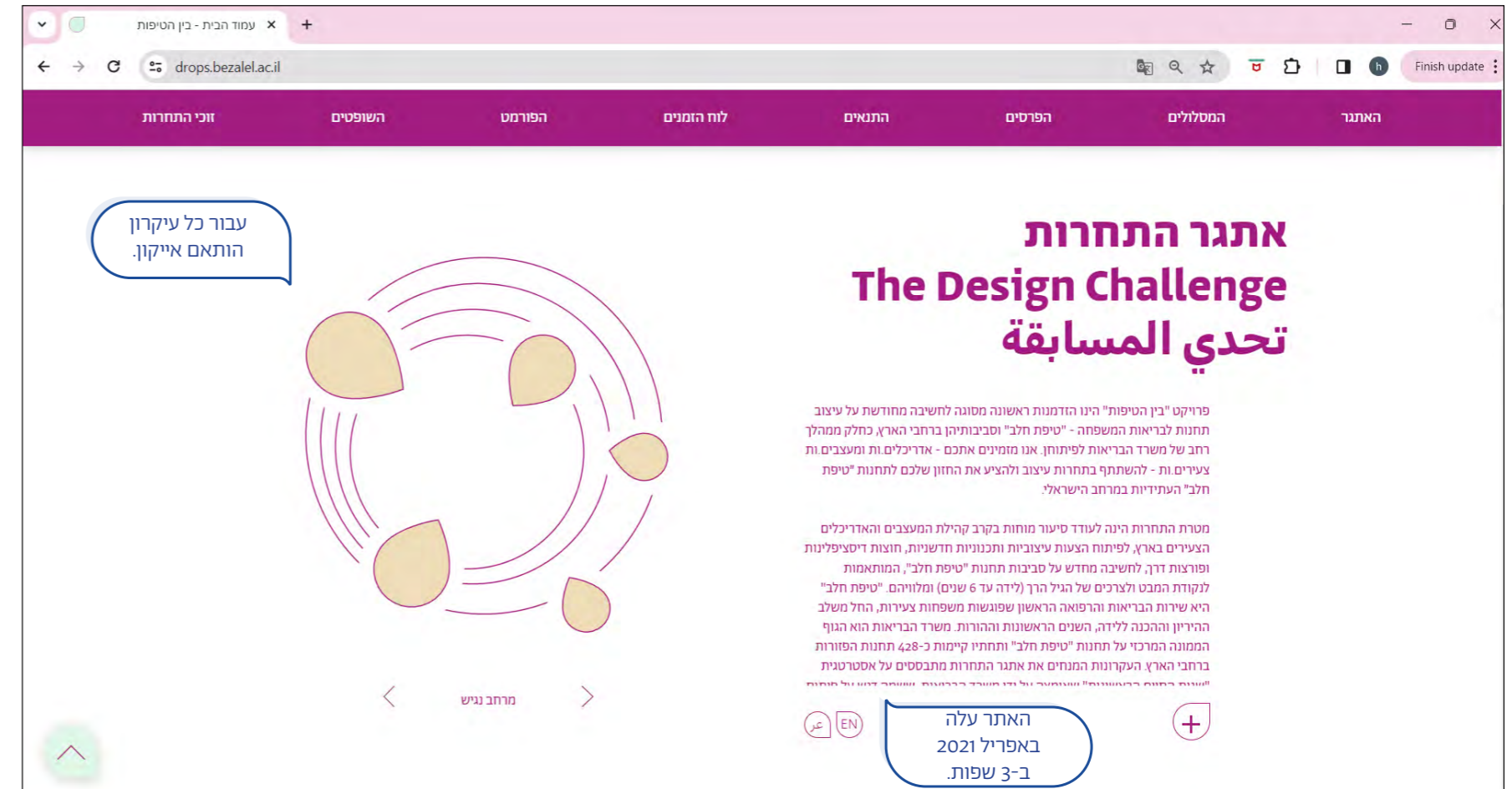
נבנה אתר אינטרנט, הנגיש ב-3 שפות, לטובת השקת התחרות

<https://drops.bezalel.ac.il>

האתר כלל בתוכו:

- מתווה התחרות
- הסבר על עקרונות העל לתכנון
- הפרוגרמה המורחבת
- גישה לחומרי רקע מגוונים בנושאי תכנון לילדים
- מידע על התחנות שהיוו מקרי המבחן
- צוות השיפוט

04. הליך השיפוט והכרזת הזוכים בתחרות

יוני - יולי 2021

04. הליך השיפוט והכרזת הזוכים בתחרות

צוות השיפוט בתחרות הורכב מנציגים מכל אחד מהגורמים השונים בצוות הפרויקט ומשופטים בין לאומיים בלתי תלויים.

בינלאומי

טקהארו טזוקה (Takaharu Tezuka)

מייסד "טזוקה אדריכלים" (טוקיו), יחד עם יואי טזוקה. אחד מהפרויקטים שלהם הוא גן הילדים פוג'י שזכה במגון פרסים והכרה רבה בזכות החדשנות שלו מההיבט של עיצוב לילדים.

סקאיי דאנקן (Skye Duncan)

דירקטורית של היוזמה הגלובלית לעיצוב ערים (GDCI) כחלק מהאיגוד הלאומי של נציגי תחבורה עירונית (NACTO).

ון ליר

דניאלה בן עטר
נציגת קרן ברנדר ון ליר
בישראל.

משרד הבריאות

אדר' ניר כספי
מנהל אגף תכנון והיחידה:
מינהל תכנון, פיתוח ובינוי
מוסדות רפואה,
משרד הבריאות.

בצלאל

פרופ' אדר' אלס ורבקל
ראש המחלקה
לארכיטקטורה והתכניות
לעיצוב אורבני, בצלאל.

רון רביע
נציג היחידה לבריאות
הציבור,
משרד הבריאות.

אדר' ייטב בוסירה
שותף ב-
DY-Common Planning,
ומרצה בבצלאל.

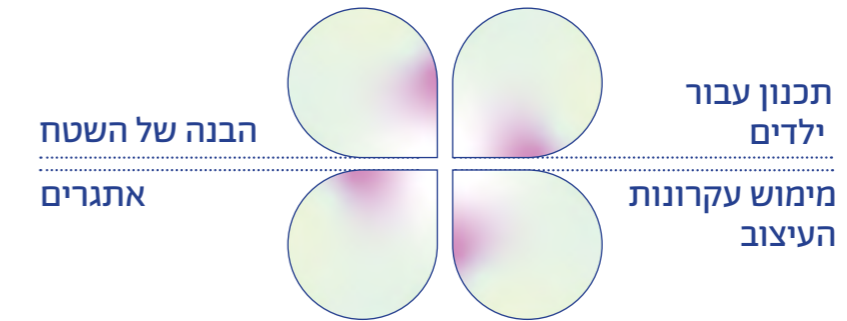
ד"ר שושי גולדברג
נציגת מנהל סיעוד,
משרד הבריאות.

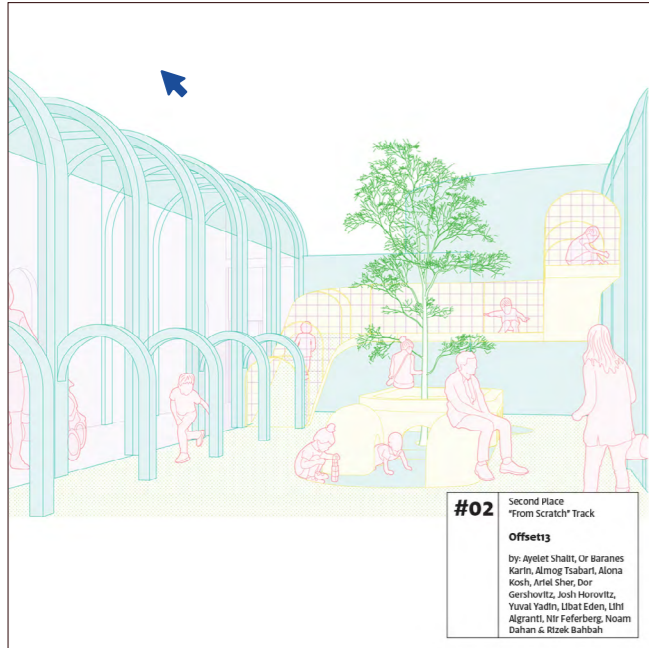

צוות השיפוט בדק את ההצעות השונות שהוגשו לפי טבלת שיפוט ברורה שבדקה עד כמה עונה הפרויקט לדרישות התחרות.

במקביל התקיימה הרצאה בזום של האדריכל היפני טקהארו טזוקה (Takaharu Tezuka) בנושא "עתיד נוסטלגי" אשר בחנה את האפשרות להפוך משברים להזדמנויות ולפעול למען עולם בריא יותר, בר קיימא וחכם יותר באמצעות כלי תכנון ועיצוב, בדגש על תכנון ועיצוב לילדים.

במאי 2021 הוכרזו 4 הזוכים בתחרות 'בין הטיפות'.

#02 Second Place "From Scratch" Track
Offsets
by: Ayelet Shalit, Or Baranes Karim, Almog Tabari, Alona Kosh, Ariel Sher, Dor Gershovitz, Josh Horowitz, Yuval Yadin, Libat Eden, Lital Algranti, Nir Fieberberg, Noam Dahan & Rizek Bahbah

#01 First Place "From Scratch" Track
Intermediate Station
by: Amit Avni & Nitran Dadon

מסלול "מאפס"

#02 Second Place "Adaptation" Track
Urban Unicorns
by: Ori Gilboa, Chen Ethorn & Hila Gantz

מקום שני צוות "Urban Unicorns" - שיפוף של תחנת בנימינה תוך חשיבה על שלבי הבניה והשימוש בטופוגרפיה הקיימת ליצירת מקומות משחק נוספים לילדים. חברי הצוות: אורי גלבו, חן אינהורן והילה גנץ.

#01 First Place "Adaptation" Track
AraDrop
by: Mor Shtrik, Shai Litvak, Yossi Hayu & Daphne Dagan

מסלול "התאמה"

מקום ראשון צוות "AraDrop" - שיפוף תחנה בערד תוך שימוש בחומרים מקומיים וירידה לפרטים. חברי הצוות: מור שטרית, שי ליטבק, יוסי חיו ודפני דגן.

מקום שני צוות "Offset 13" - תכנון חצר נעימה לשהייה במרכז מבנה התחנה בערב אל-נעים. חברי הצוות: אילת שליט, אור ברנס קרין, אלמוג צברי, אלונה קוש, אריאל שר, ג'וש הורוויץ, דור גרשוביץ, יובל ידלין, ליבת עדן, ליהי אלגרנטי, ניר פפרברג, נעם דהאן וריזק בחבט.

מקום ראשון צוות "Intermediate Design" - תכנון מבנה הטובל בירוק בקרית ביאליק. חברי הצוות: עמית אבני וניצן דדון

.05 סדנת סטודנטים

אוקטובר 2021

13-15 באוקטובר, 2021.
סדנת סטודנטית אינטנסיבית פתוחה לכלל המחלקות.
בהנחית: פרופ' אלס ורבקל, אדר' אדווה מטר, אדר' ליאור אורגד.

מטרת הסדנה

● לאתגר את תוצרי התחרות ולחלץ מתוך התכנון המוצע של הפרויקים הזוכים, עקרונות עיצוביים וכלים עיצוביים אותם ניתן להטמיע בשטח.

הסטודנטים

● סטודנטים ממחלקות שונות בבצלאל שעבדו בשיתוף פעולה:

- דניאלה גרמי
- אלחנן אבוחצירא
- נסים חיון
- דוד גאק-ואסאלו
- סונדס פרג
- לירון מידני
- לובנה סאנע
- נועם שר שלום
- מיראן ביאדסה

לוח הזמנים

● 13.10.21, 11:00-16:00
היכרות: הצגת רקע וחומרים, אתגר הסדנה, התחלת עבודה בצוותים והנחיות ראשונות.

● פאנל | סוגיות בתכנון טיפות חלב בארץ:
פרופ' אלס ורבקל, אדר' אדווה מטר.
רית ברוך ושושי גולדברג (נציגות משרד הבריאות).
מפקחות מחוזיות ואחיות טיפות חלב.
● הרצאה | קרן ברנרד ון ליר ויוזמת אורבן 95:
דניאלה בן עטר (נציגת קרן ברנרד ון ליר בישראל).

● 14.10.21, 10:00-19:00
עבודה עצמאית: בצוותים לאורך כל היום, הנחיות ושולחנות התייעצות עם מומחים.

● שולחן התייעצות 01:
אדר' ניר כספי, מנהל אגף תכנון והיחידה: מינהל תכנון, פיתוח ובינוי מוסדות רפואה, משרד הבריאות.
● שולחן התייעצות 02:
אדר' טקהארו טזוקה (Takaharu Tezuka), מייסד "טזוקה אדריכלים".
● שולחן התייעצות 03:
צוות Aradrop, מזוכי תחרות עיצוב "בין הטיפות".

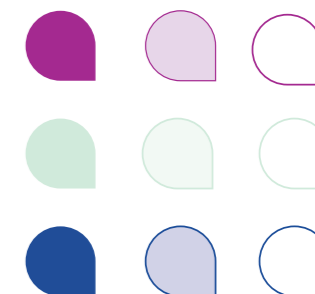
● 15.10.21, 10:00-12:00
פרזנטציה: הצגת תוצרי הסדנה בפורמט Pin-up, משובים וסיכום עם מומחים.

בנוכחות:
● מנחי הסדנה: פרופ' אלס ורבקל, אדר' אדווה מטר, אדר' ליאור אורגד.
● נציגת קרן ברנרד ון ליר בישראל: דניאלה בן עטר.
● נציגת משרד הבריאות: שושי גולדברג.
● נציגי הצוותים הזוכים בתחרות עיצוב "בין הטיפות".
● אורחים נוספים: אדר' מיכל איתן, אדר' ייטב בוסירה, אדר' הילה שמר.

מתודולוגית העבודה | פירוק והרכבה מחדש.

01 | פירוק ההצעות הזוכות בתחרות
לאלמנטים שונים בקנ"מ קטן
(פרטי בניין/ריהוט/פרט קיר)
עד לקבלת סל של אלמנטים

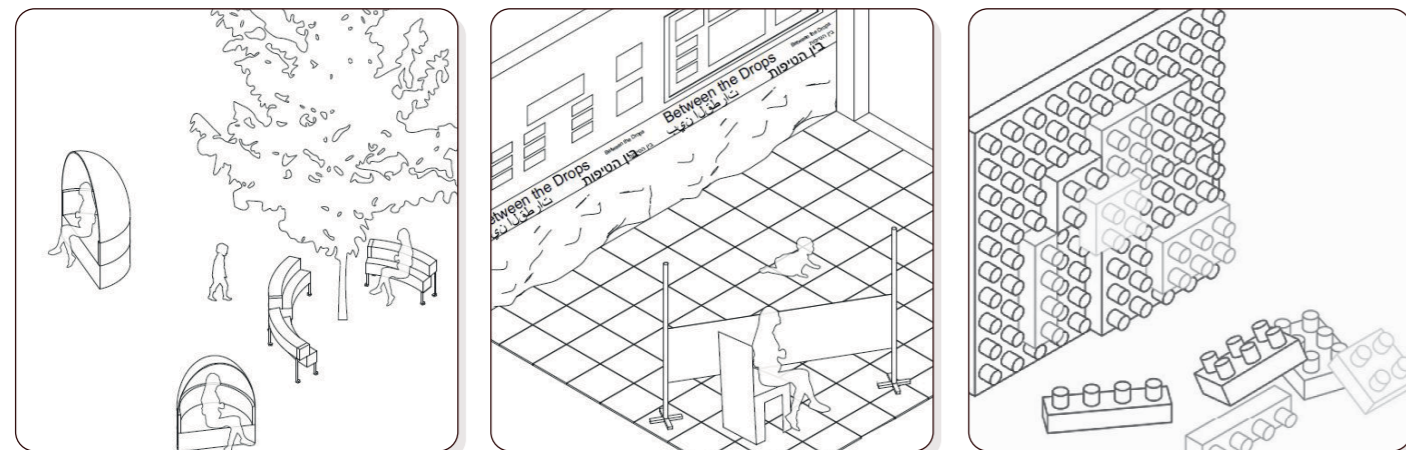
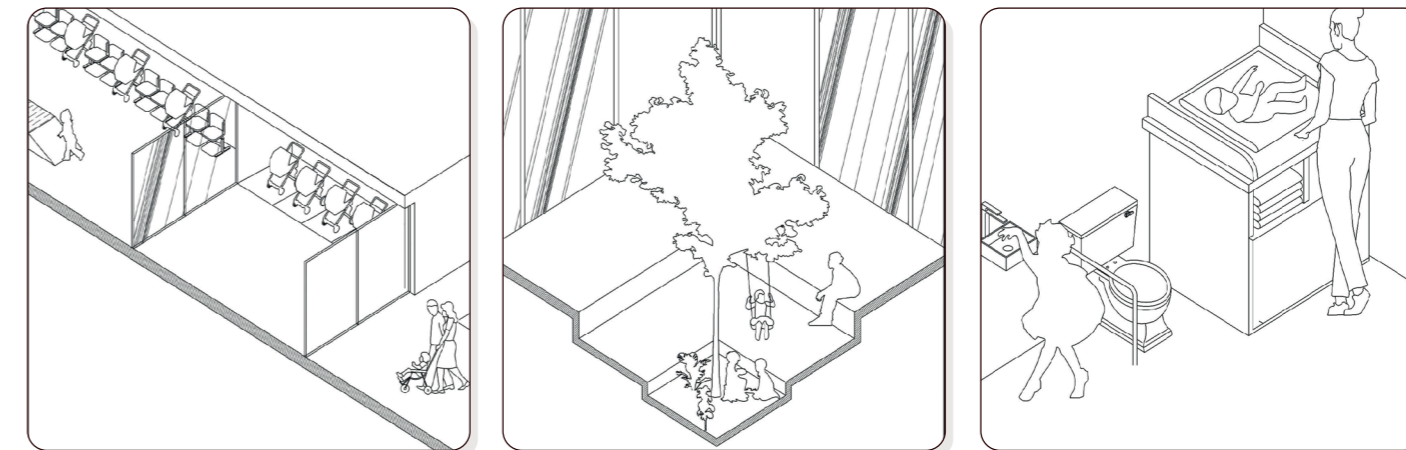
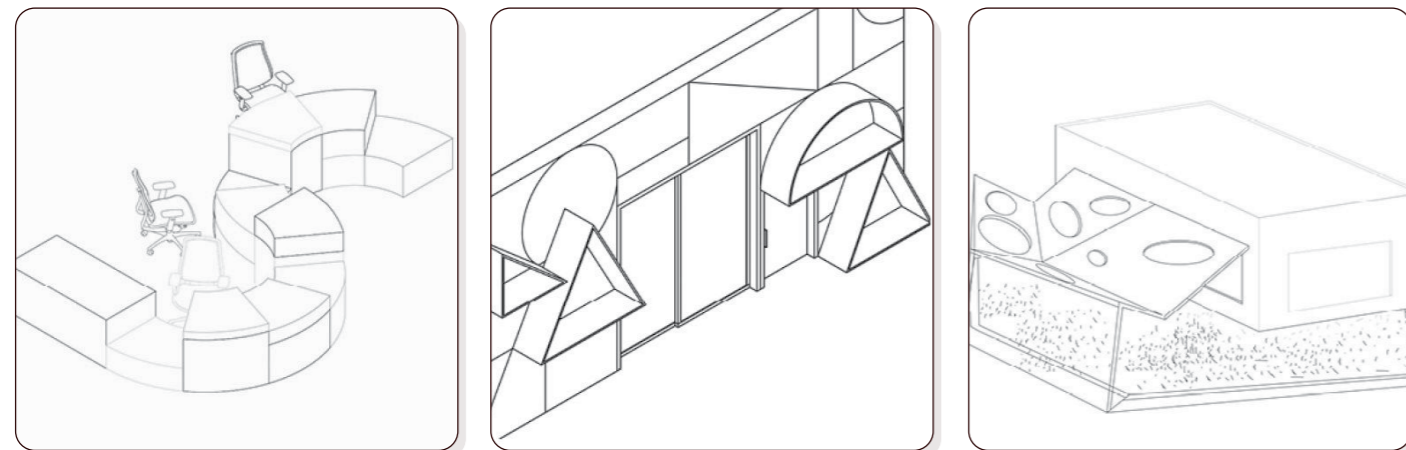
02 | חיבור האלמנטים השונים
לכדי מקבצים היוצרים רגע פיזי
במרחב.

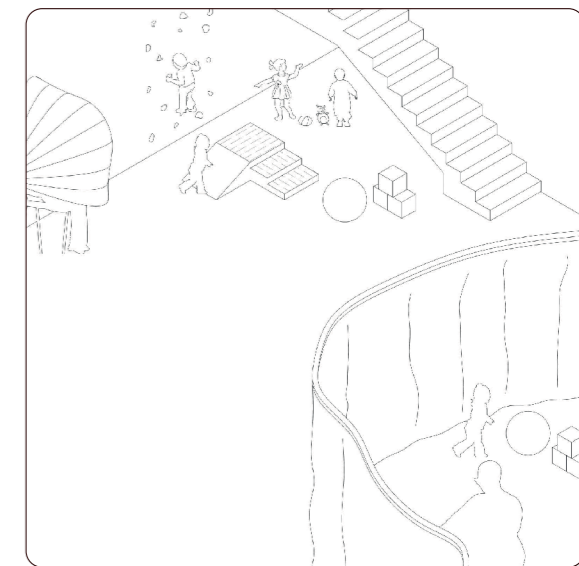
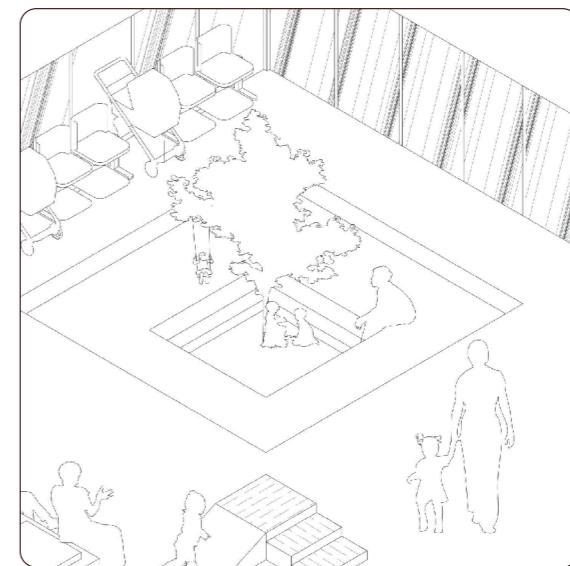
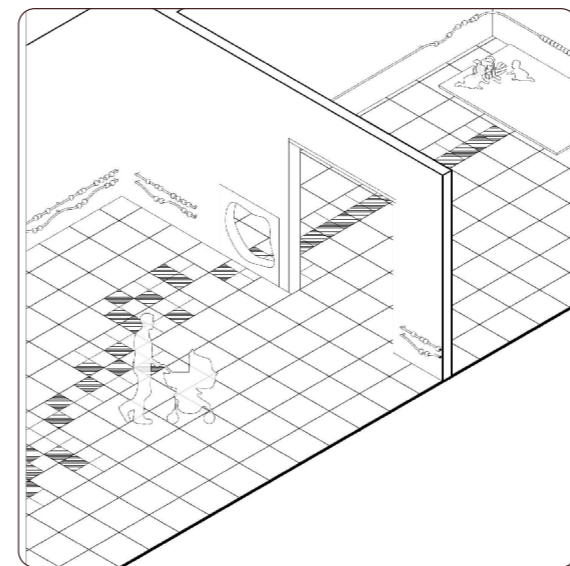
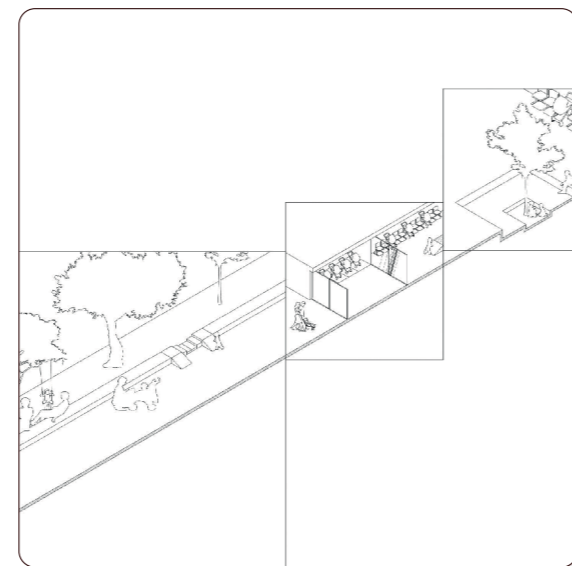
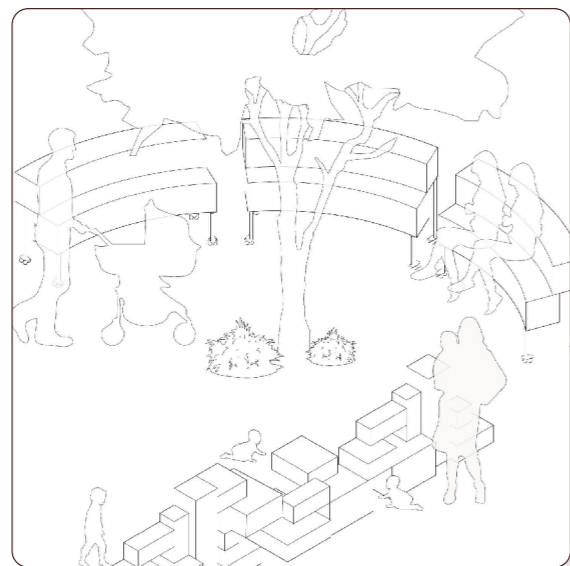
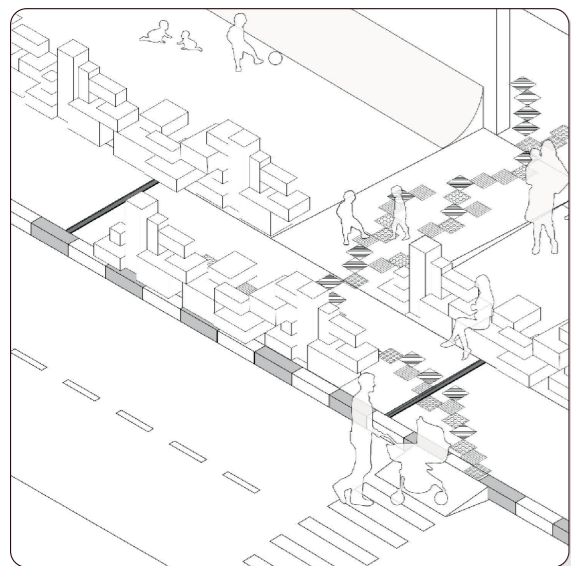
03 | יצירה של מרחבים שונים על ידי
חיבור של מספר מקבצים יחד

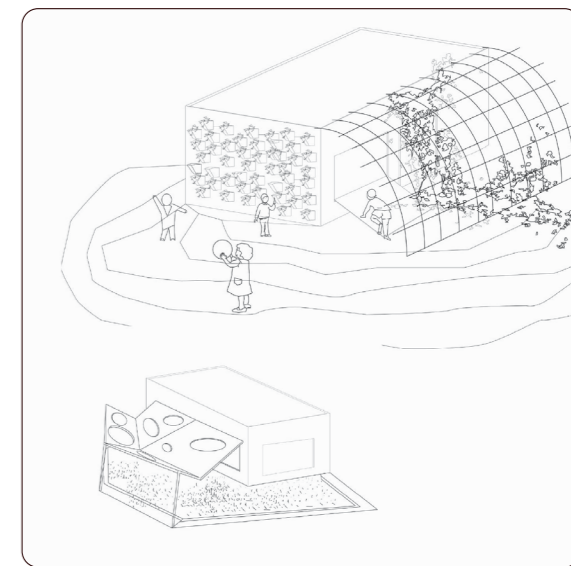
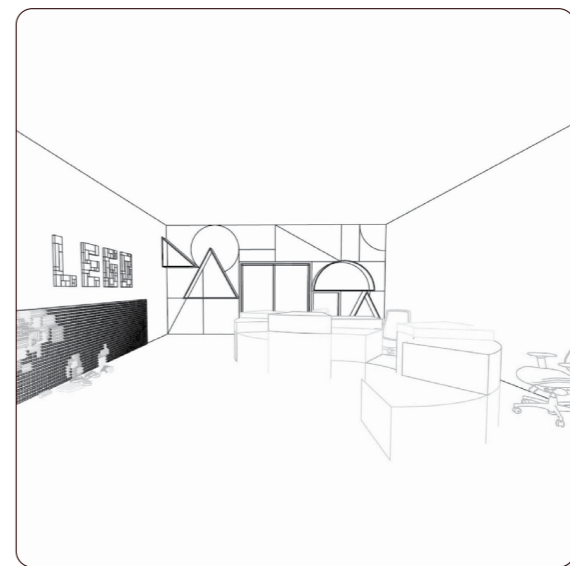
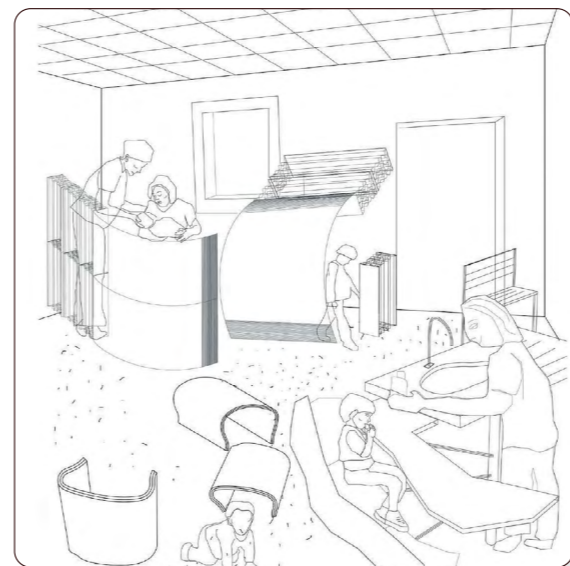

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

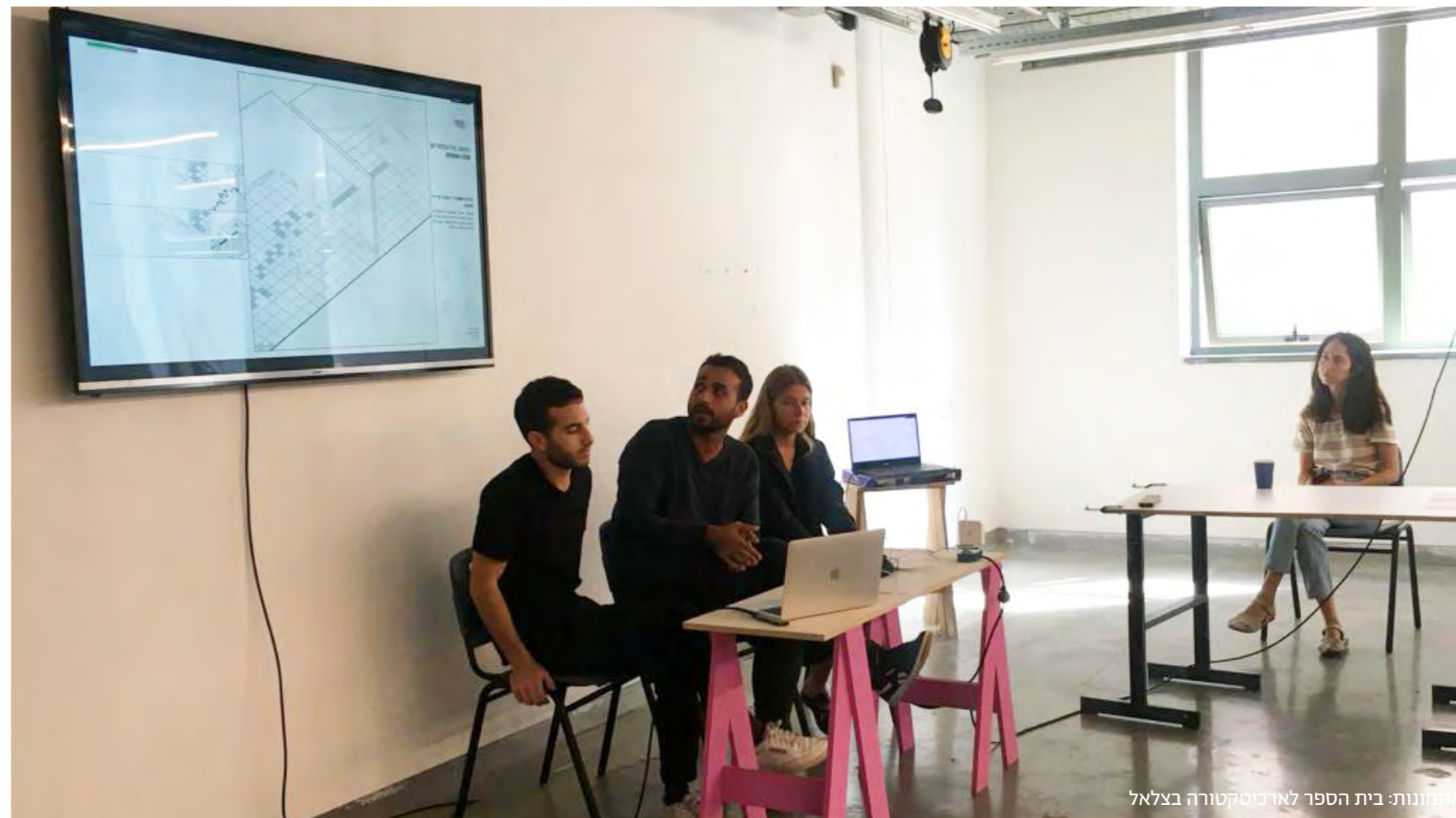

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

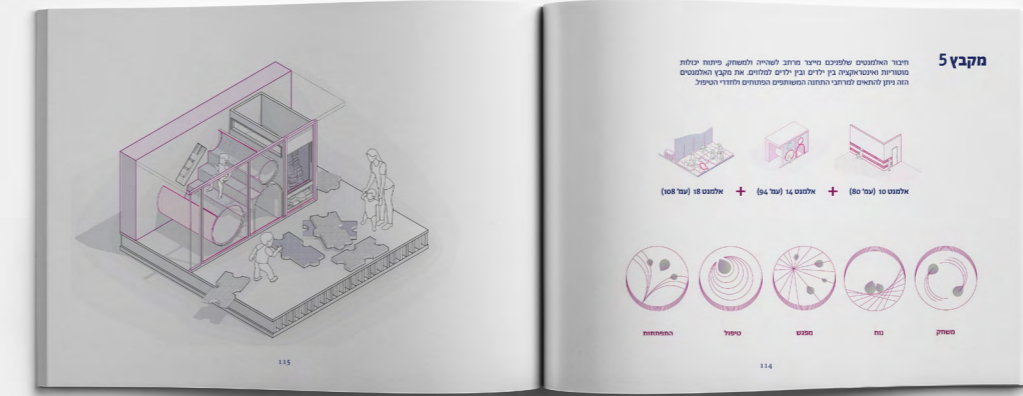
.06 בניית מדריך 'בין הטיפות'

נובמבר - ינואר 2022-23

על בסיס הפרוגרמה, השיח בפורומים השונים, התחרות וסדנת הסטודנטים הופק מדריך עקרונות עיצוב שזיקק את העקרונות השונים שעלו לכדי סל כלים אותו ניתן יהיה ליישם בכל אחת מתחנות "טיפות חלב" ברחבי הארץ. המדריך שואף לעורר השראה בקרב אדריכלים, מתכנני ערים, מעצבים ובעלי עניין המעוניינים לייצר שינוי במרחב העירוני לבריאות ולרחוותם של ילדים, מלוויהם והצוות המטפל.

בין החומרים שנמצאים במדריך ניתן למצוא:

- פרק רקע
- הסבר על הפרויקט
- הסבר על הפרוגרמה
- פירוט השיטה שלפיה בנוי המדריך
- הסבר על אופן העבודה עם המדריך
- פירוט העקרונות
- הצגת האלמנטים
- הצגת המקבצים
- הצגת המרחבים

פרק רקע

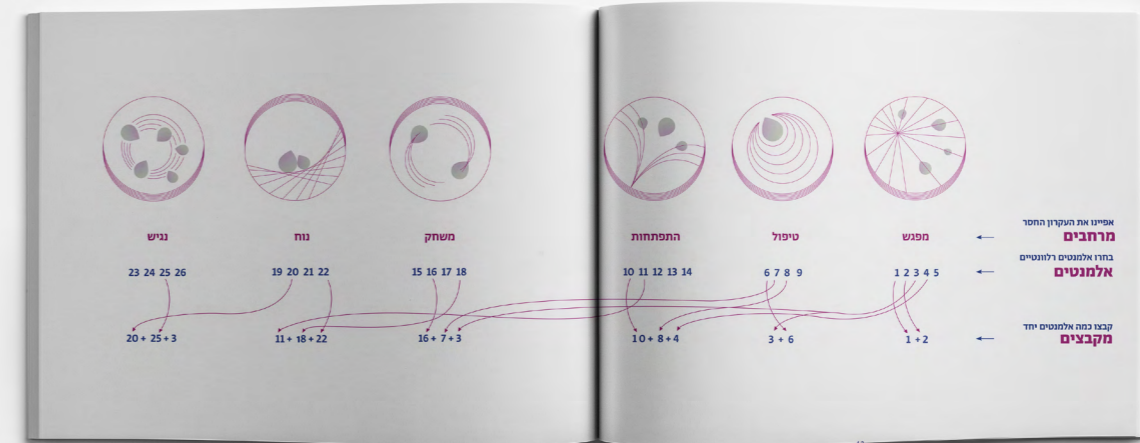
פירוט השיטה שלפיה בנוי המדריך

הסבר על אופן העבודה עם המדריך

הסבר על אופן העבודה עם המדריך

פירוט העקרונות

מרחב מעודד

מרחב מעודד מפתח מאפשר לילדים הצעירים להיפגש עם קבוצות ילד מגוונות. בכך, וזכרים הילדים להיחשף לשפה ולמודל התנהגות נבונים, שמהם הם יכולים ללמוד דברים חדשים ולפתח את תחושת הביטחון שלהם לשנים הבאות, מה שלא בהכרח יוכלו להשיג מקבוצת בני גילם.

טביבה בנויה יכולה להקל או לעכב את יכולתם של אנשים להשתמש בה. אדריכלות חברתית כוללת (Socially Inclusive Design) היא אסטרטגיה תכנונית, המשמשת לעיצוב טביבה בעלת נישא לכל פרט, בלי קשר לגיל, למגדר ולמגבלות שלה. כך שהמרחב מעודד קיום אינטראקציה חברתית בין הפרטים.

השינוי המחשבתי – מתכנון של טביבות מבנים אורחיים, המכונים בעיקר למבוגרים (אם בגודל הריהוט שאנו מותאם לנובה לידים, או בחללים ומול אפשרויות משחק ומידור חושי) לתכנון המשלב את הביל הרך. באותו המרחב, ומכאן לעידוד המשמשים למפגש בין דו-יחסי-למשחקי – יספח קשרים חברתיים ודוקים יותר, ויגרם ללמם להרגיש רצויים במרחב הבני באופן שווה, עד כדי פיתוח מוקד קהילתי מסוים.

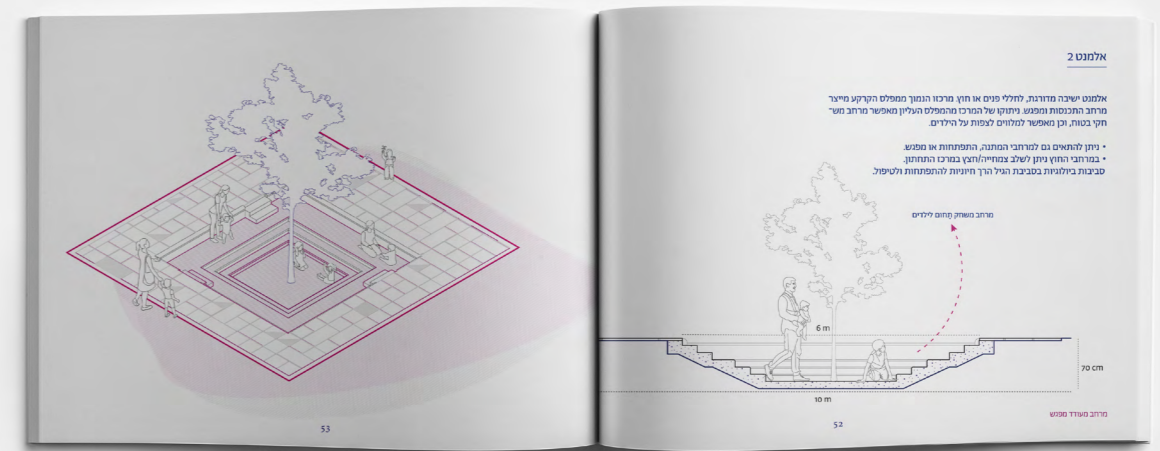
מפגש

מפגש מיועד לילדים הצעירים להיפגש עם קבוצות ילד מגוונות. בכך, וזכרים הילדים להיחשף לשפה ולמודל התנהגות נבונים, שמהם הם יכולים ללמוד דברים חדשים ולפתח את תחושת הביטחון שלהם לשנים הבאות, מה שלא בהכרח יוכלו להשיג מקבוצת בני גילם.

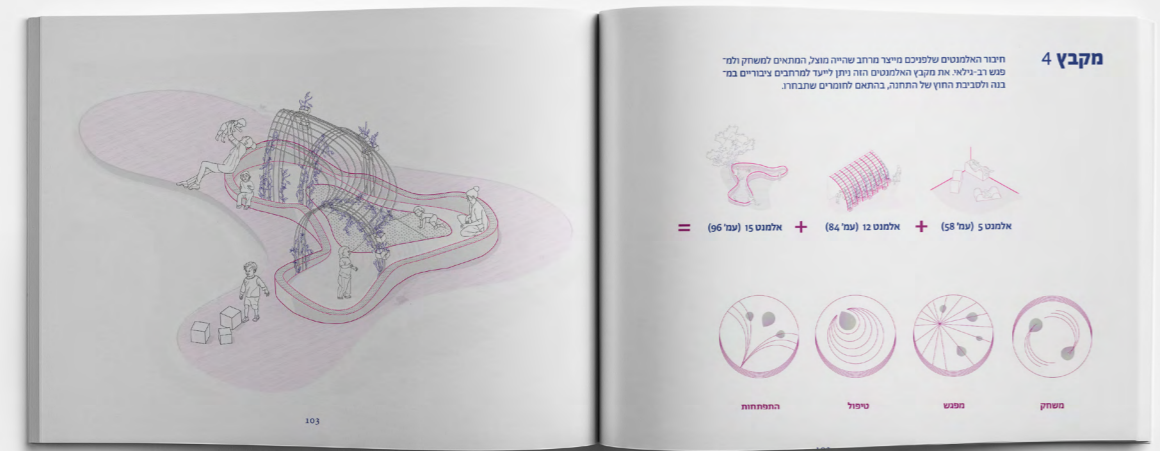
טביבה בנויה יכולה להקל או לעכב את יכולתם של אנשים להשתמש בה. אדריכלות חברתית כוללת (Socially Inclusive Design) היא אסטרטגיה תכנונית, המשמשת לעיצוב טביבה בעלת נישא לכל פרט, בלי קשר לגיל, למגדר ולמגבלות שלה. כך שהמרחב מעודד קיום אינטראקציה חברתית בין הפרטים.

השינוי המחשבתי – מתכנון של טביבות מבנים אורחיים, המכונים בעיקר למבוגרים (אם בגודל הריהוט שאנו מותאם לנובה לידים, או בחללים ומול אפשרויות משחק ומידור חושי) לתכנון המשלב את הביל הרך. באותו המרחב, ומכאן לעידוד המשמשים למפגש בין דו-יחסי-למשחקי – יספח קשרים חברתיים ודוקים יותר, ויגרם ללמם להרגיש רצויים במרחב הבני באופן שווה, עד כדי פיתוח מוקד קהילתי מסוים.

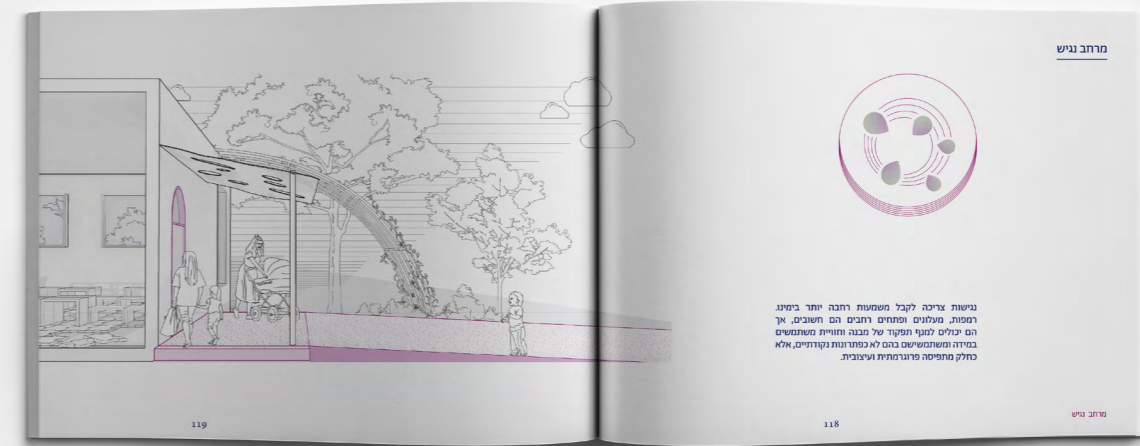
הצגת האלמנטים

הצגת המקבצים

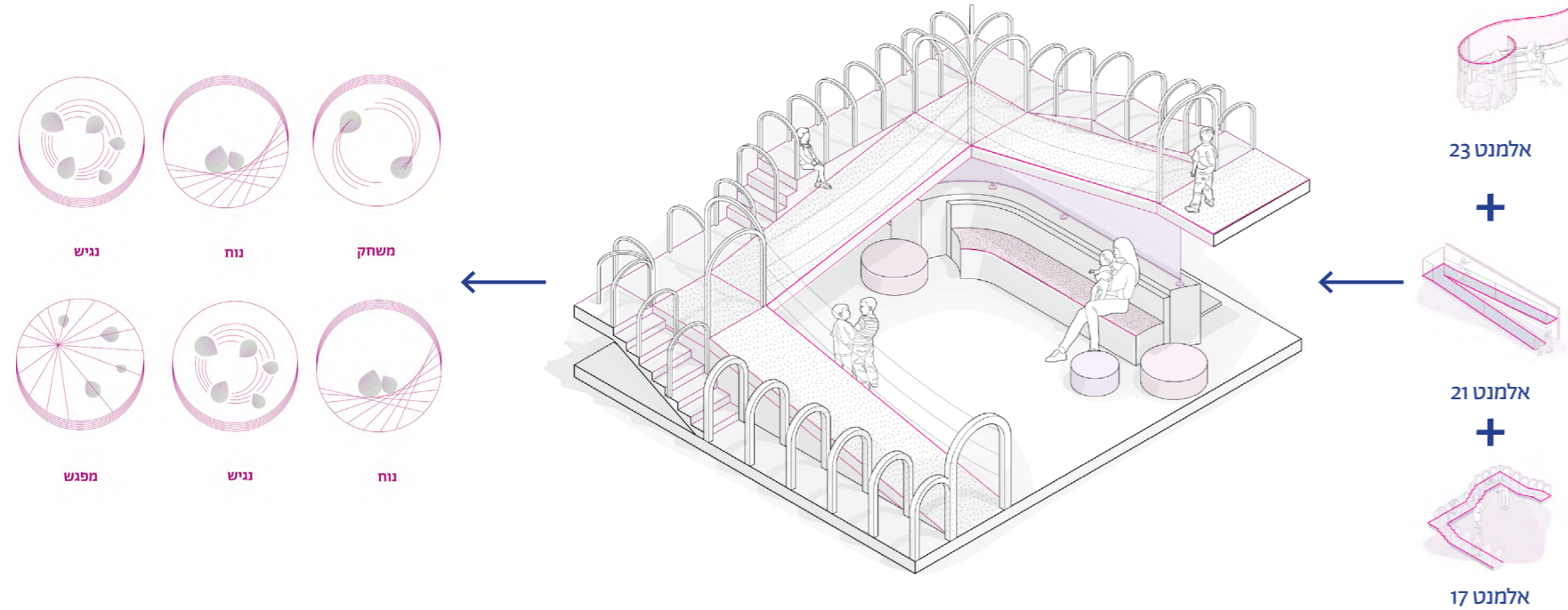

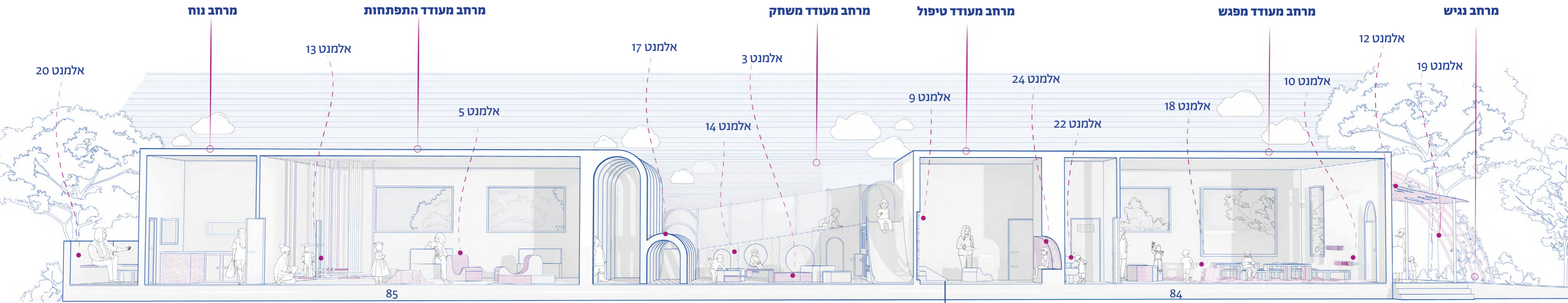
06. בניית מדריך בין הטיפות

המדריך מציע אפשרויות שונות בקני מידה משתנים; הוא מאפשר בניה מרמת האלמנט דרך מקבצים שונים אותם ניתן לייצר ע"י חיבור של האלמנטים השונים, ועד לסוגים שונים של מרחבים עבור תחנות טיפות חלב, אשר משקפים עקרונות שונים מתוך עקרונות העל בכל פעם; וכן ועיבד את החומרים לכדי מקבצים שלא היו קיימים לפני כן. כמו כן, המדריך מציע חיבורים חדשים בדמות מקבצים שהופיעו בו לראשונה.

06. בניית מדריך בין הטיפות

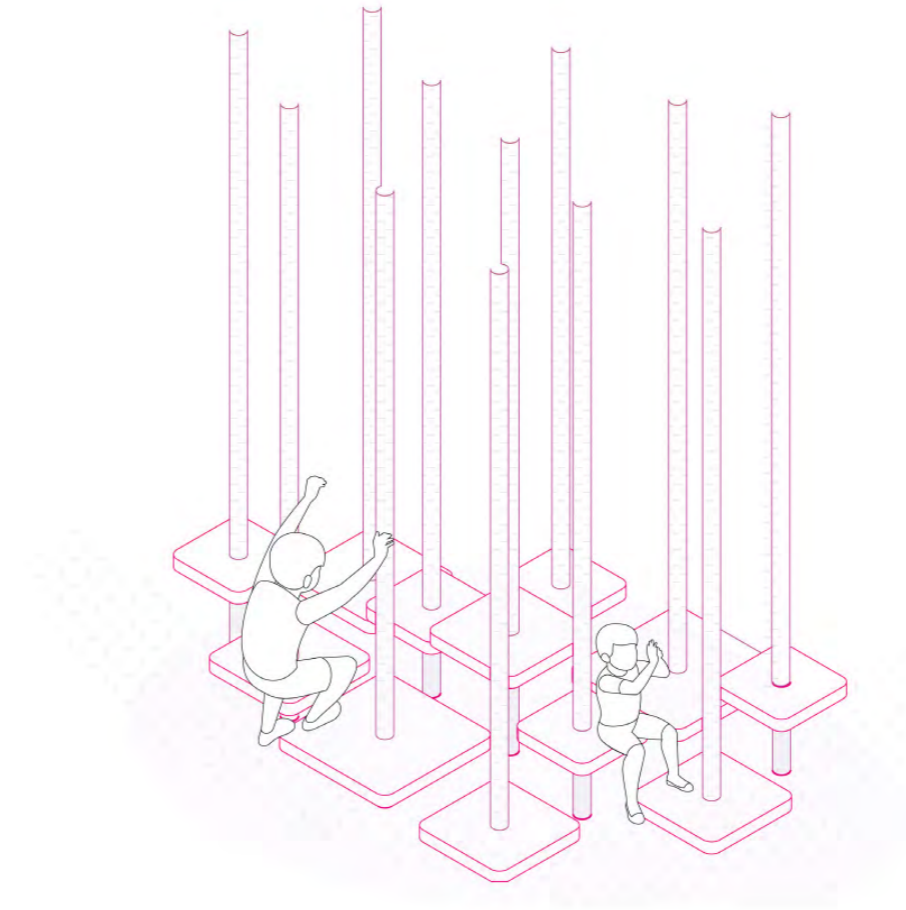
המדריך עושה שימוש באלמנטים ויזואליים יותר מאשר באלמנטים טקסטואליים, על מנת לאפשר נגישות וקריאות גם למי שאינם בקיאים בנושא, או בשדה התכנון. בעזרת השימוש בשפה הויזואלית המדריך מציג עבודה בקנה מידה נרחב ומשתנה המאפשר גמישות גדולה למשתמש; החל משיפוץ קטן ועד לבניה מהיסוד. החשיבה בקנה מידה משתנה יודעת גם להציע מענה בהיבטים שונים - מרמת האלמנט ועד להגדרה של צורך כללי.

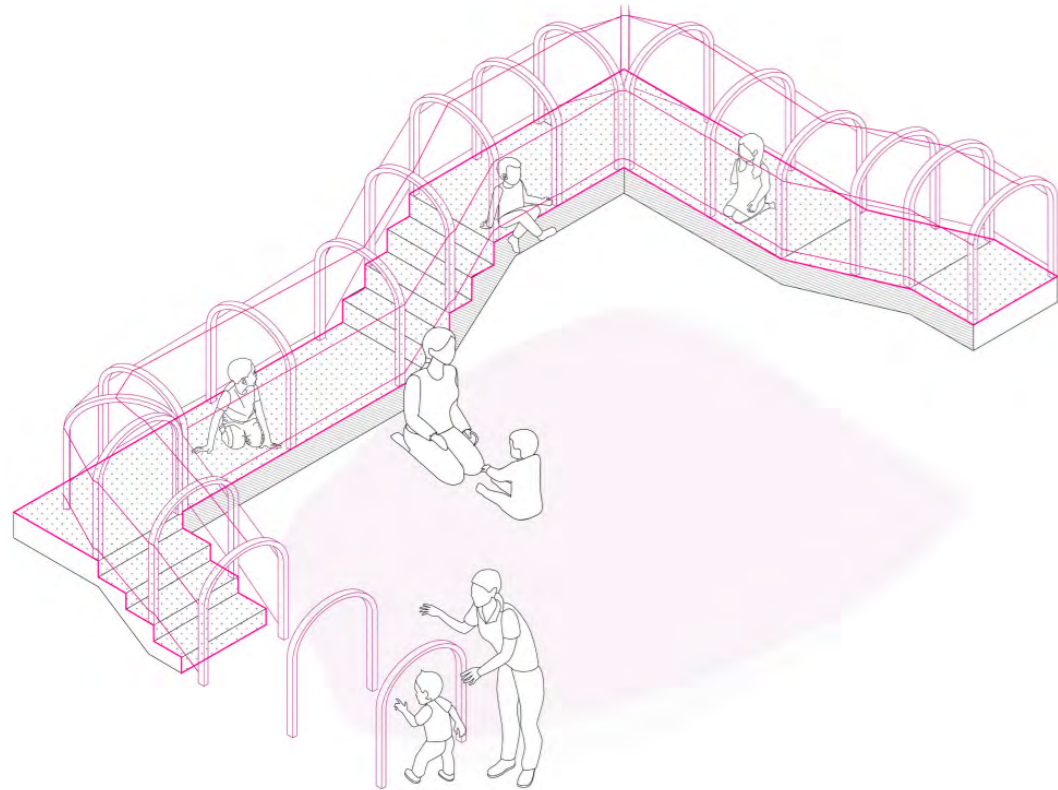
דימוים מתוך המדריך | אלמנטים

אלמנט 13 | מדרגות התפתחות לטיפוס אתגרי,
לשיפור יכולות מוטוריקה גסה.

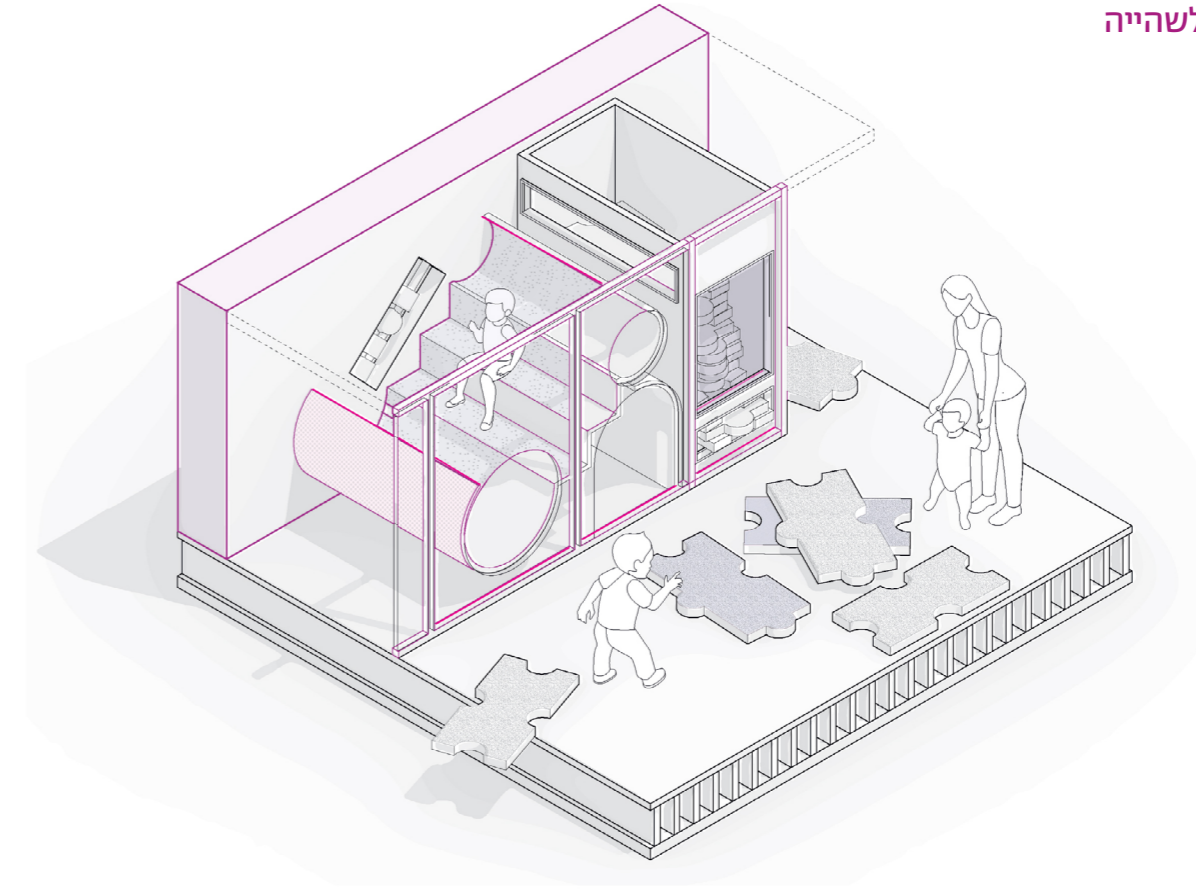
דימוים מתוך המדריך | אלמנטים

אלמנט 17 | אלמנט מעבר בין קומות,
המותאם לכניסת ילדים בלבד, מעודד משחק
סנסומוטורי וקוגניטיבי.

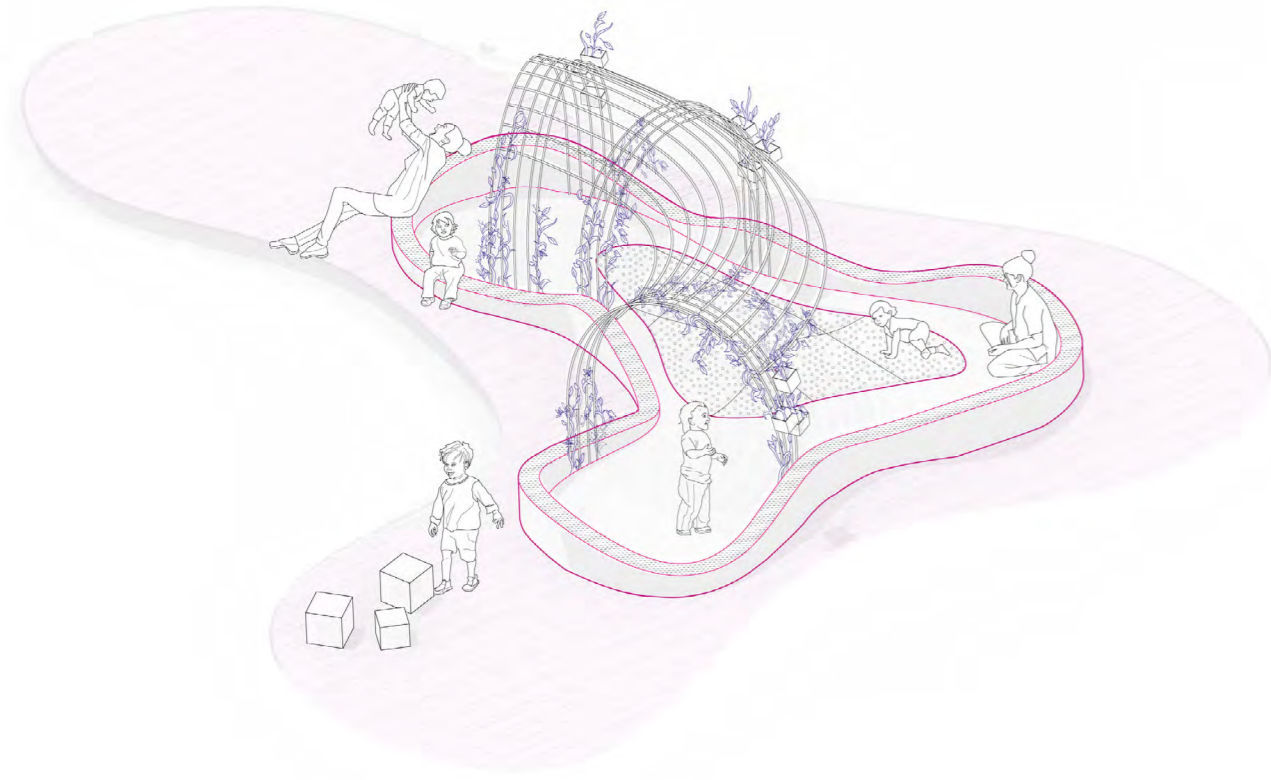
דימוים מתוך המדריך | מקבצים

חיבור אלמנטים אשר יוצרים מרחב לשהייה ולמשחק.

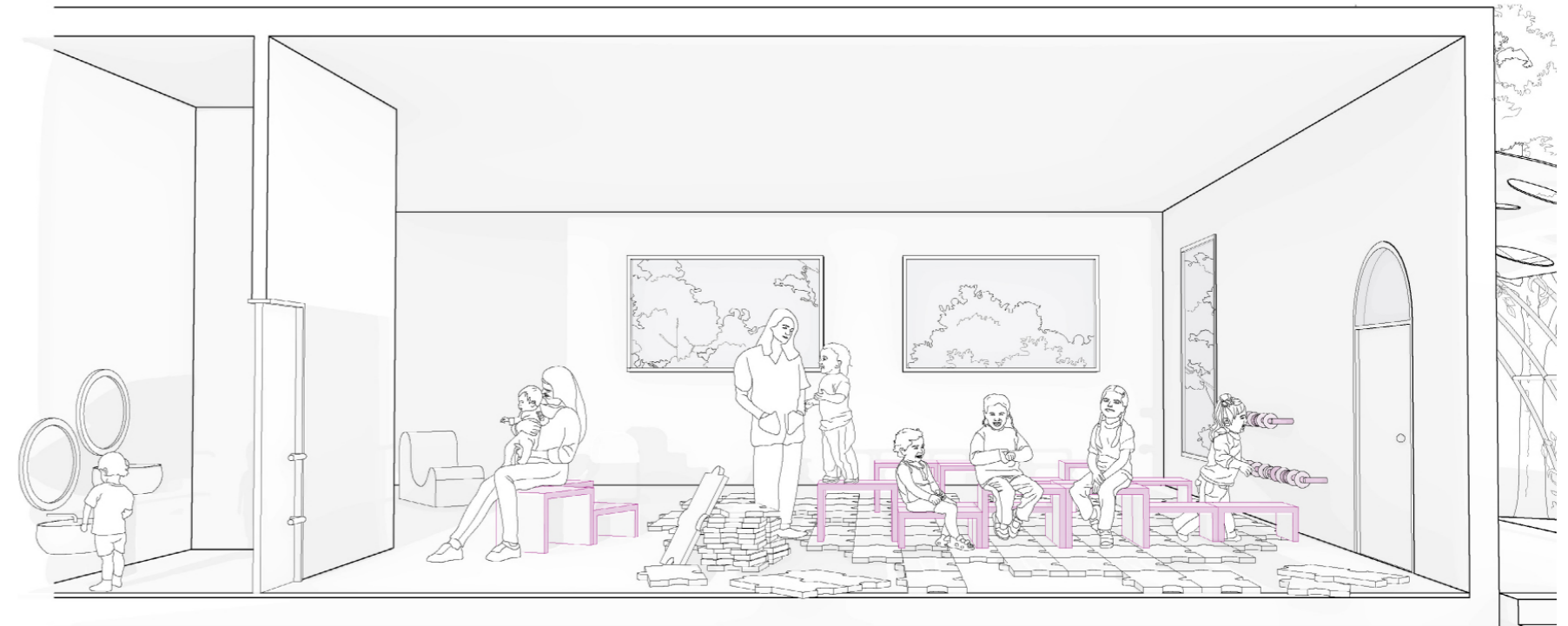
דימוים מתוך המדריך | מקבצים

חיבור אלמנטים אשר יוצרים מרחב מוצל לשהייה ולמשחק רב- גילאי.

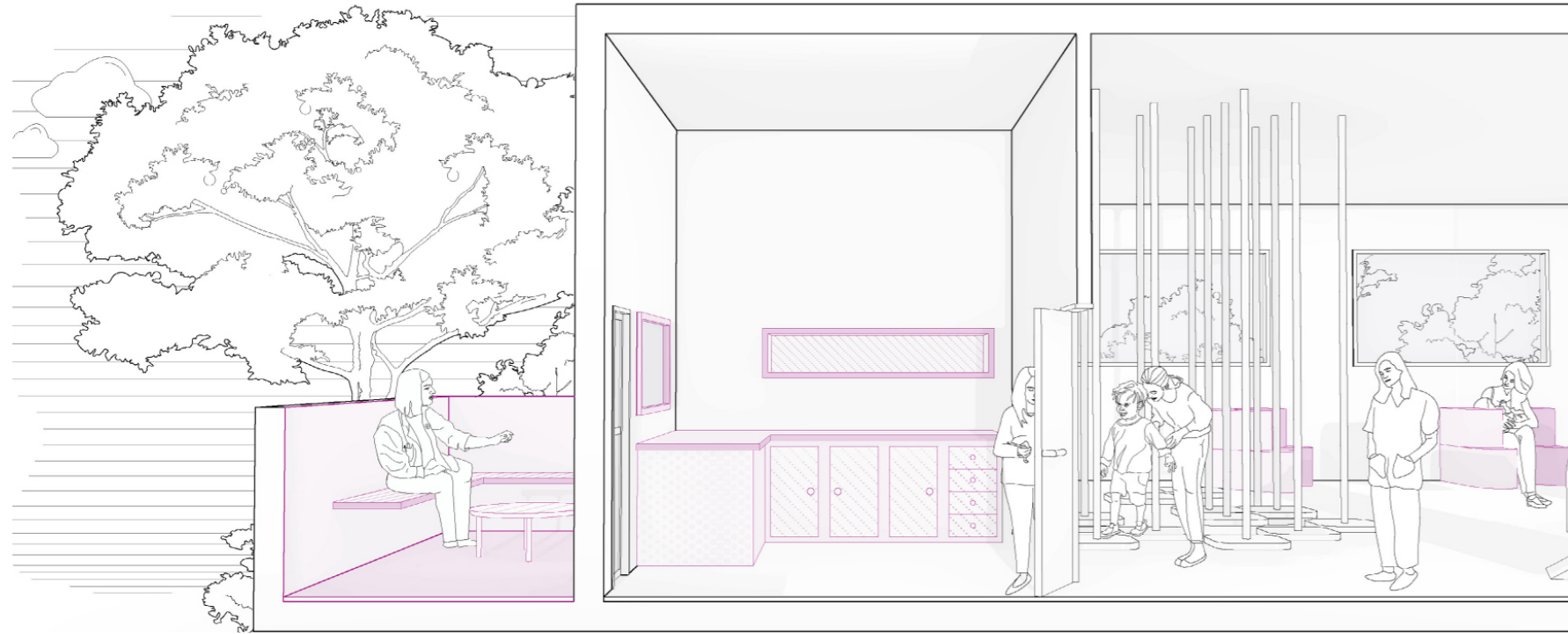
דימוים מתוך המדריך | מרחבים

מרחב התפתחות

דימוים מתוך המדריך | מרחבים

מרחב נוח

.07 אירוע השקת המדריך והתערוכה

ינואר 2023

11.01.2023 | אירוע השקת המדריך

האירוע התקיים בבניין ההיסטורי בבצלאל וכלל תערוכה עם יצוג ויזואלי מרחבי של העקרונות, של אלמנטים בודדים ושל מקבצים, הצגת המדריך, פאנל בנושא הטמעת הפרויקט, והרצאת אורח של האדריכלית אליסה וולרו.

11.01.2023 | אירוע השקת המדריך

המדריך הודפס והופץ ב-2 שפות בגרסתו הראשונית, עברית ואנגלית. המדריך כלל הסבר על הפרויקט ועל תכניו, וכן הסבר על אופני הטמעה אפשריים של המדריך בשטח.

11.01.2023 | אירוע השקת המדריך

פאנל | הטמעת המדריך בשטח
השאלות המרכזיות שהועלו לדיון:
איך ניתן להמשיך את הפרוייקט?
מהם האתגרים ומהן ההזדמנויות?

11.01.2023 | אירוע השקת המדריך

הדוברים -

- ד"ר שרון אלרעי פרייס
  - שושי גולדברג
  - דניאלה בן עטר
  - אדר' אליסה וולרו - הציגה פרויקטים אדריכלים הקשורים למרפאות ובתי חולים בספרד.
- הפרויקטים הראו היתכנות לרמה עיצובית גבוהה המתואמת לסביבה של עידוד בריאות גם בתקציבים מוגבלים.

תמונות: מריה שרף

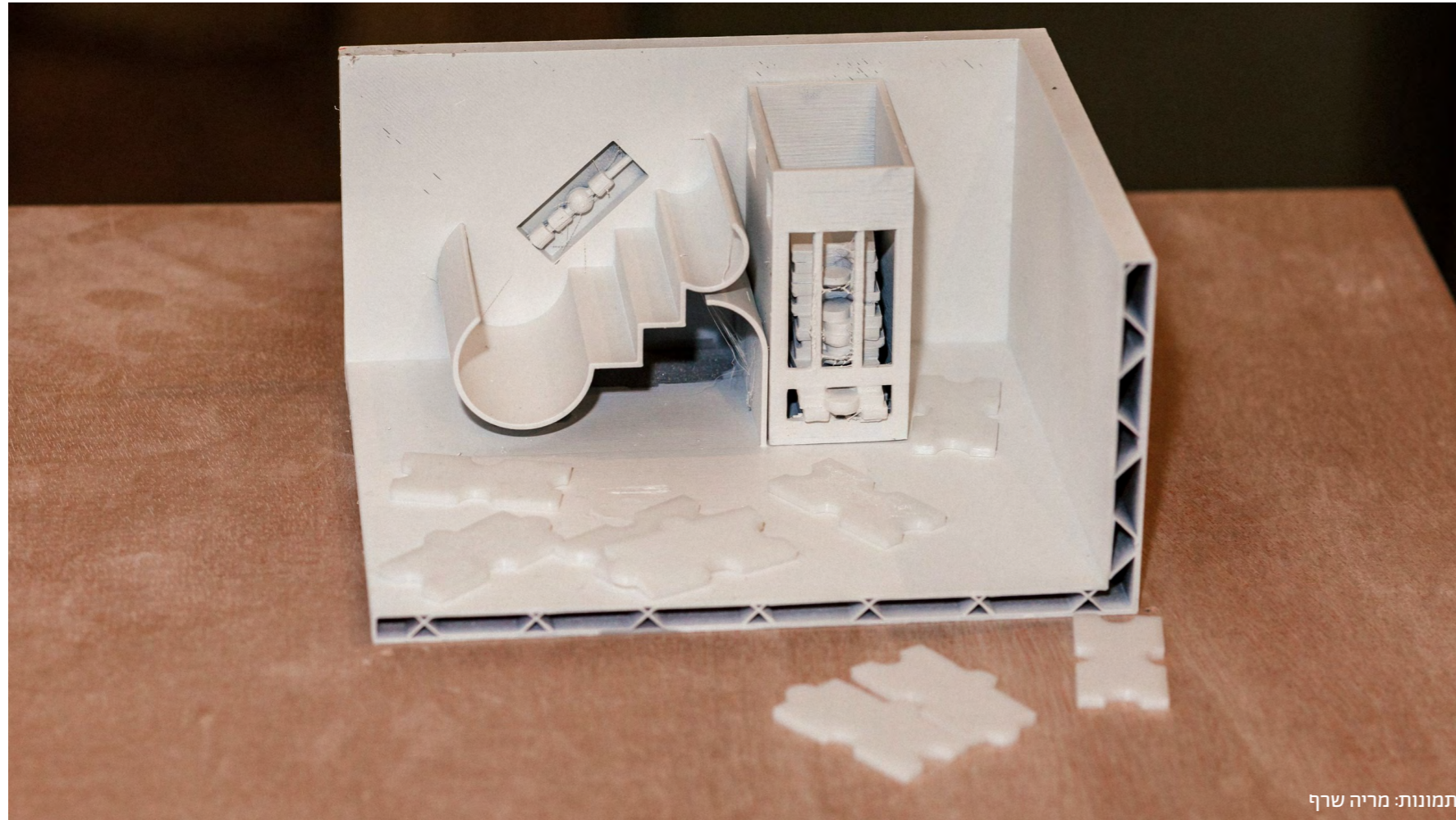
תמונות: מריה שרף

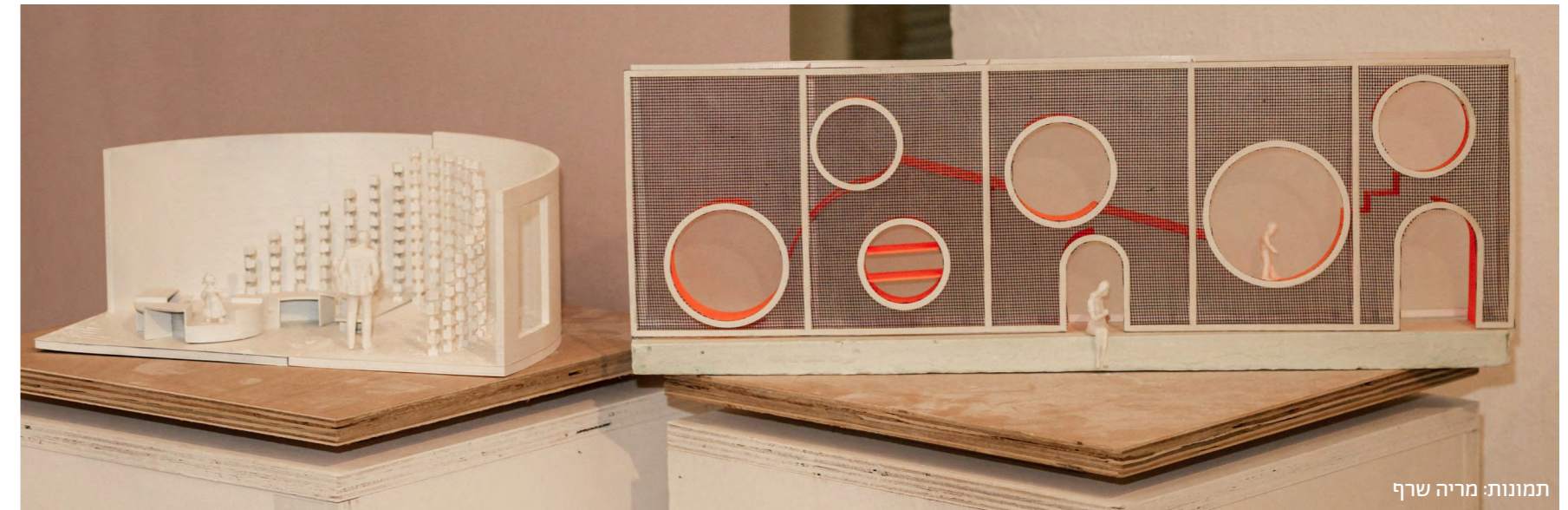
07. אירוע השקת המדריך והתערוכה

11.01.2023 | אירוע השקת המדריך

התערוכה כללה שימוש במדיות שונות:
הדפסות, הקרנות, מודלים מודפסים של מקבצים בתלת מימד
ומודלים ב-1:1 של אלמנטים נבחרים.

תמונות: מריה שרף

תמונות: מריה שרף

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

תהליך בניית האלמנטים ב-1:1 לקראת התערוכה.

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

תמונות: בית הספר לארכיטקטורה בצלאל

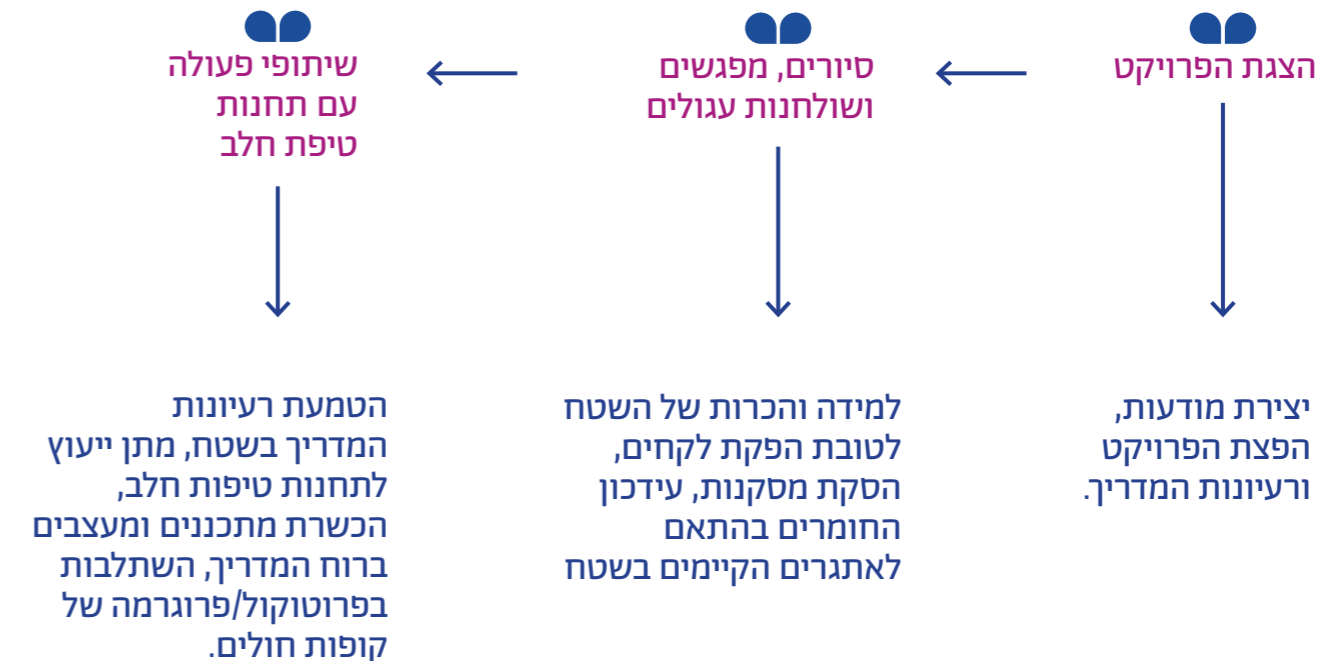

08. עבודה מול גורמים מהשטח

ינואר - דצמבר 2023

המדריך הביא לשיתופי פעולה עם גורמים שונים - אדריכלים, משתמשים, תחנות טיפות חלב, קהילת האחיות, קופות החולים, והמשיך את שיתוף הפעולה הקיים עם משרד הבריאות ואורבן95.

על מנת להטמיע את עקרונות המדריך בשטח החלה עבודה במספר ערוצים שונים; במקרים מסוימים הובילו להכרה ושיווק של הפרויקט, במקרים נוספים ללמידה והסקת מסקנות ובמקרים אחרים לשיתופי פעולה שהולידו תוצרים חדשים.

הצגת הפרוייקט - היכרות עם הפרוייקט לגורמים שונים:

על מנת להפיץ את הפרוייקט ולהצליח לגעת בכמה שיותר גורמים רלוונטים ולפתוח אפיקים חדשים עבור שיתופי פעולה התקיימו הרצאות ומפגשים בפורומים שונים בהם הציג הצוות את הפרוייקט והמדריך, בניהם:

- הרצאת ZOOM עבור ועדת ההיגוי הארצית של אורבן 95
- הרצאת ZOOM עבור פורום מפקחות מחוזיות של משרד הבריאות
- הרצאת ZOOM עבור מפקחים אזוריים של משרד הבריאות
- הצגת הפרוייקט בפורומים פנימיים מחלקתיים של האקדמיה בצלאל
- הצגת הפרוייקט מול קופת חולי מכבי
- הצגת הפרוייקט מול קופת חולים כללית
- הצגת הפרוייקט מול גורמים בעיריית תל אביב

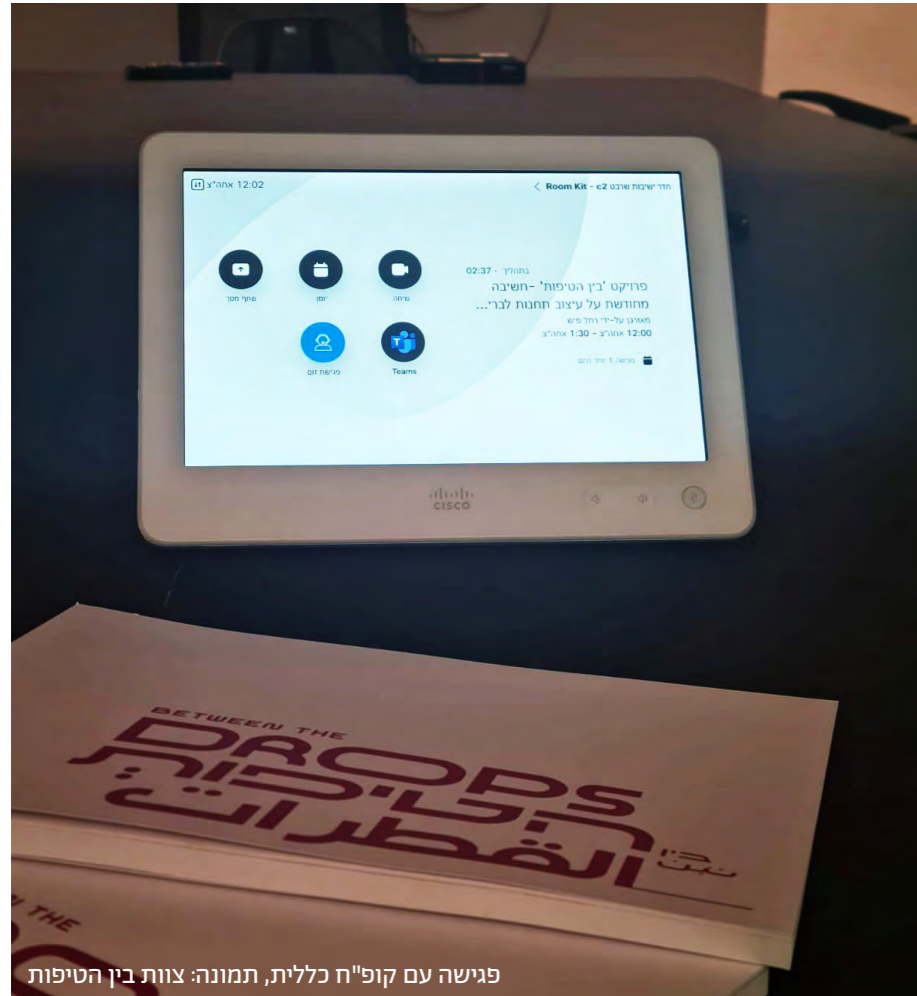
פגישה עם קופת חולים כללית | 22.08.23

בין הפגישות, ההרצאות והפורומים השונים, הוזמן צוות בין הטיפות לפגישה עם נציגי קופת חולים כללית. מטרת הפגישה הייתה להציג את העשייה של הפרויקט, לגבש דרכי פעולה משותפות, לפתח ערוצי תקשורת חדשים. הפגישה מול קופת חולים כללית היא דוגמה אחת לאינטרקציות רבות שהיוו מצע לפיתוח והטמעה של הפרויקט בשטח. בין הרעיונות שעלו בפגישה:

- ימי סיור בתחנות טיפות חלב
- יצירה של חיבור בין אדריכלים שעבדו יחד עם קופות החולים לצוות הפרויקט
- לטובת למידה ושיתופי פעולה עתידיים
- בחינה של אפשרות ליווי, הכשרה וייעוץ מול אדריכלים
- בחינה של שילוב אלמנטים המופיעים במדריך בצורה מותאמת אישית לתחנות טיפות חלב
- עידכון המדריך הקיים לטובת התייחסות לשדה האורבני
- בחינת אפשרות לשימוש במדריך עבור פיתוח מרכזים לבריאות הילד

נוכחים.ות:

- אבי תורג'מן -ראש מינהל תכנון והנדסה כללית
- רונית וייזר - מנהלת טיפות חלב כללית
- רות ברוך - מנהלת אגף סיעוד כללית
- יובל שמחה - אדריכל בכיר קהילה מחלקת תכנון כללית
- צוות בצלאל - פרויקט בין הטיפות

פגישה עם קופ"ח כללית, תמונה: צוות בין הטיפות

לאורך פרויקט בין הטיפות התקיימו סיורים שונים בתחנות טיפות חלב שחלקם הביאו לכדי שיתופי פעולה עם השטח, למידה והסקת מסקנות פנימית. הסיורים השונים שהתקיימו:

תחנות טיפות חלב
של משרד הבריאות

- גבעת עדה
- ערד
- בית שמש
- לוד (2 תחנות)

תחנות טיפות חלב
של קופות החולים

- הוד השרון
- קרית אונו
- מוסמוס

סיור בתחנת לוד 'שרת', תמונה: צוות בין הטיפות

הסיורים השונים הפגישו את הצוות עם השטח והעלו נקודות שונות להתייחסות:

הצפת אתגרים הקיימים בתחנות ובסביבתן

- מחסור בתחנות טיפות חלב בערים מסוימות
- מחסור בכח אדם

המימד האנושי

- היכרות עם הקהילה והצרכים שלה
- היכרות עם צוות התחנות והצרכים שלהם

מפגש עם השטח

בסיס להטמעה רחבה

מרחבי התחנה

- שטחים לא מנוצלים בתחנות או בסביבתן עם פוטנציאל תכנוני גדול
- זיהוי של איכויות תכנוניות ונק' תורפה

סיור בתחנת בית שמש, תמונה: צוות בין הטיפות

בין הנסיונות ליצירת מפגש ושיתופי פעולה היו גם נסיונות שלא הניבו תוצר אך הציפו אתגרים ומגבלות, עזרו לחדד את האופן בו נכון להתערב בשטח, וסיפקו תשתית ללמידה עבור הפרויקט בכלל והמדריך בפרט. תחנות טיפות חלב באשדוד וטירה הן דוגמה לתחנות שכאלו.

תחנת טיפות חלב טירה

אשת הקשר בתחנה זאת הייתה נור קורבי, רפרנטית התכנית אורבן95 בעיר טירה שתיווכה בין הרשויות לבין צוות הפרויקט. התקיימה פגישה עם מתכנתת התחנה בטירה שסיפרה על השיקולים לבניה, ונוצר עניין ורצון להתערבות של צוות הפרויקט בתחנה הן מצד התחנה והן מצד הצוות. התהליך נגדע בעקבות אתגרים פוליטיים מקומיים שנבעו מבחירות מקומיות באזור ולא איפשרו את ההתקדמות עם תהליך ההתערבות.

תחנת טיפת חלב אשדוד

הפניה לשיתוף פעולה הגיעה דרך נציגת אורבן95 באשדוד שהביעה עניין במעורבות של פרויקט בין הטיפות בשיפוץ תחנת טיפת חלב אשדוד. לנוכח העובדה שהיו קיימים מכרזים מוגדרים, נהלי עבודה ומפרטים נוקשים שכבר נקבעו עבור התחנה מבעוד מועד; משרד הבריאות שהיה אחראי על תחנה זו התקשה למצוא דרך ליישם את האלמנטים ועקרונות העיצוב שמציע פרויקט בין הטיפות. דבר זה הוביל להבנה שיתכן ויש לצאת למכרז מפורט שימומש לאחר הקמת התחנה באשדוד.

הסיורים הבולטים ביותר שהיווה פתח בהמשך לשיתוף פעולה בין צוות הפרויקט לתחנות טיפות חלב התקיימו בתחנות לוד ובית שמש.

שיטת העבודה עבור כל שיתוף פעולה כזה התבצעה בצורה הבאה:

- ↓ היכרות עם מדריך העיצוב והגעה של צוות בין הטיפות לשטח
- ↓ הגדרת הצרכים, זיהוי המצב הנוכחי, לימוד של השטח
- ↓ בחירת משותפת של מטרות עבור תהליך העיצוב
- ↓ הכשרת אדריכל/מעצב/גורם אחראי בשטח על ידי הצוות לפי עקרונות המדריך
- ↓ הפקה של מסמך/סט מסמכים שיותאם לצורכי התחנה וישמש אותה בהמשך

תחנת בית שמש

שיתוף הפעולה עם תחנת בית שמש החל בפניה של מעין כהן - רפרנטית התכנית של אורבן 95 בבית שמש. הפניה הייתה בנוגע להתערבות של הצוות ביוזמה לגינה קהילתית שתושבת בית שמש חיה פרל מעוניינת לארגן. בעקבות הפניה התקיימה וועדת היגוי אליה הוזמן צוות בין הטיפות, התנעה ראשונית, סיור בשטח, למידה של השטח ובסוף יצירה של קטלוג אלמנטים מותאמים לשטח החוץ ותוכנית עקרונית של שטח החוץ.

הסיור בתחנת בית שמש התקיים ב- 29.07.23

נוכחים

- לימור אייזנברג, אחות ראשית ארצית מנהלת מחלקת סיעוד
- אילנה סטולרמן, מפקחת ארצית בריאות הציבור
- נדב לוריא, פרויקטור מאגף תכנון משרד הבריאות
- מעיין כהן, רפרנטית אורבן 95 בבית שמש
- חיה פרל, תושבת בית שמש ויוזמת הגינה הקהילתית
- הילה לוטן, אורבן 95
- יסמין יותם, אורבן 95
- אדווה מטר, צוות בין הטיפות
- דפני דגן, צוות בין הטיפות
- נציגים מהעירייה
- מנהל לוגיסטיקה
- אחיות מהתחנה

מטרות

- 01 - הצפת הבעיות הקיימות בתחנה ובסביבתה
- 02 - פיתוח שטח החוץ של התחנה

אתגרים ובעיות

- העיר בית שמש סובלת ממחסור בתחנות טיפות חלב וכיוצא בזאת קיים מחסור בכח אדם של אחיות (קיימות 6 תחנות טיפות חלב בעיר בסה"כ - יחס של 1:500 - אחיות אל מול תינוקות כשהיחס עומד על 1:150 בהשוואה לערים אחרות).
- אין בעיר אזור קהילתי/ציבורי המשמש כמוקד משיכה לאמהות/משפחות - תחנת טיפת חלב עשויה לשמש כמוקד שכזה בעזרת פיתוח נכון
- התחנה הקיימת לא מספקת את מירב הצרכים של עובדי התחנה בדגש על אזורים פתוחים המאפשרים התאוררות ומנוחה

סיור בתחנת בית שמש, תמונה: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת בית שמש, תמונה: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת בית שמש, תמונה: צוות בין הטיפות

תחנת לוד

שיתוף הפעולה עם תחנת לוד החל בפניה של יוני טרי מנהל מח' פיקוח תשתיות מעיריית לוד בנוגע לשיתוף פעולה עבור חידוש של 2 תחנות טיפות חלב בעיר.

הפניה התקבלה לאחר שבעיריית לוד שמעו על המדריך ובעקבותו התעניינו בהצעות של צוות הפרויקט עבור מרחבי הפנים והחוץ של התחנה.

בעקבות הפניה התקיימו סיורים, בניית קטלוג אלמנטים המותאם לתחנה ולצרכים שלה, ייעוץ לשטח החוץ של התחנה, החומרים הסופיים נשלחו לתחנה אך לאור מלחמת חרבות ברזל התקשורת עם התחנה נקטעה.

הסיורים בתחנות לוד התקיימו ב- 30.08.23

מטרות

01 - יצירת שת"פ מול עיריית לוד סביב 4 תחנות שנמצאו בתהליך שיפוץ - 2 תחנות נמצאו בתהליך שיפוץ, 2 עתידות להכנס להליך שיפוץ מאוחר יותר.

02 - הצפת הבעיות הקיימות בתחנה ובסביבתה

נוכחים

- יוני טרי מנהל מח' פיקוח תשתיות, אגף תפעול
- אחראית רכש (ריהוט שטחי פנים התחנה)

אתגרים ובעיות

- אין אפשרות להשתלב/לבצע שינוי בריהוט שנבחר
- זמנים - בשל אילוצי לוי"ז של העירייה - אין אפשרות לפתח אלמנטים לחוץ
- תקן - כל אלמנט מחוייב בתקן - עלול ליצור עיכוב נוסף בכל הקשור בייצור אלמנטים של בצלאל

הזדמנויות

- ניתן לזהות צרכים קיימים של צוות התחנה/המשתמשים שלא נלקחו בחשבון בתהליך השיפוץ ולהציע עבורם מענה תכנוני.
- ישנה אפשרות לייעץ ולהביא לבחירה של אלמנטים מתוך קטלוג אינטרנטי של בצלאל/ספקים של בצלאל

סיור בתחנת לוד 'שרת', תמונה: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת לוד 'שרת', תמונה: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת לוד 'גבעת הזיתים', תמונה: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת לוד 'גבעת הזיתים', תמונה: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת לוד 'גבעת הזיתים', תמונה: צוות בין הטיפות

סיור בתחנת לוד 'גבעת הזיתים', תמונה: צוות בין הטיפות

09. יצירת קטלוג אלמנטים

ספטמבר - דצמבר 2023

בעקבות שיתופי הפעולה עם תחנות לוד ובית שמש נוצר קטלוג אלמנטים. כל תחנה ביחד עם צוות הפרויקט בחרה 2 אלמנטים מתוך האלמנטים הקיימים במדריך ואותם האלמנטים עברו התאמה לתחנה הספציפית. קטלוג האלמנטים פירט את תהליך ההרכבה של כל אחד מהאלמנטים, את החומריות, המידות, פרטי החיבור, והכמויות הנדרשות של חומרים משתנים.

מטרות קטלוג האלמנטים:

- לספק כלים מעשיים על מנת לשפר את העיצוב בשיפוץ טיפות חלב קיימות והקמת טיפות חדשות.
- להנגיש את עקרונות העיצוב לגורמים שונים ובמיוחד לאדריכלים ומעצבים שזאת הפעם הראשונה והיחידה שהם יתכננו מבנה למוסד בריאות.
- לפתח את המדריך הקיים וליישם את הכלים המוצעים בו.
- להדגים ולהתנסות בגמישות של האלמנטים - כל אלמנט יכול להתקיים במספר גרסאות בהתאם לצורך. קטלוג האלמנטים סיפק את הידע הדרוש על מנת להרכיב כל אלמנט ועם זאת בכל אלמנט ניתן לבצע שינויי גובה/רוחב/כמות יחידות וכד' בהתאם לצרכים השונים של התחנה בעת ביצוע האלמנט.

קטלוג אלמנטים עבור תחנת בית שמש:

● אלמנט 04 ארגזים

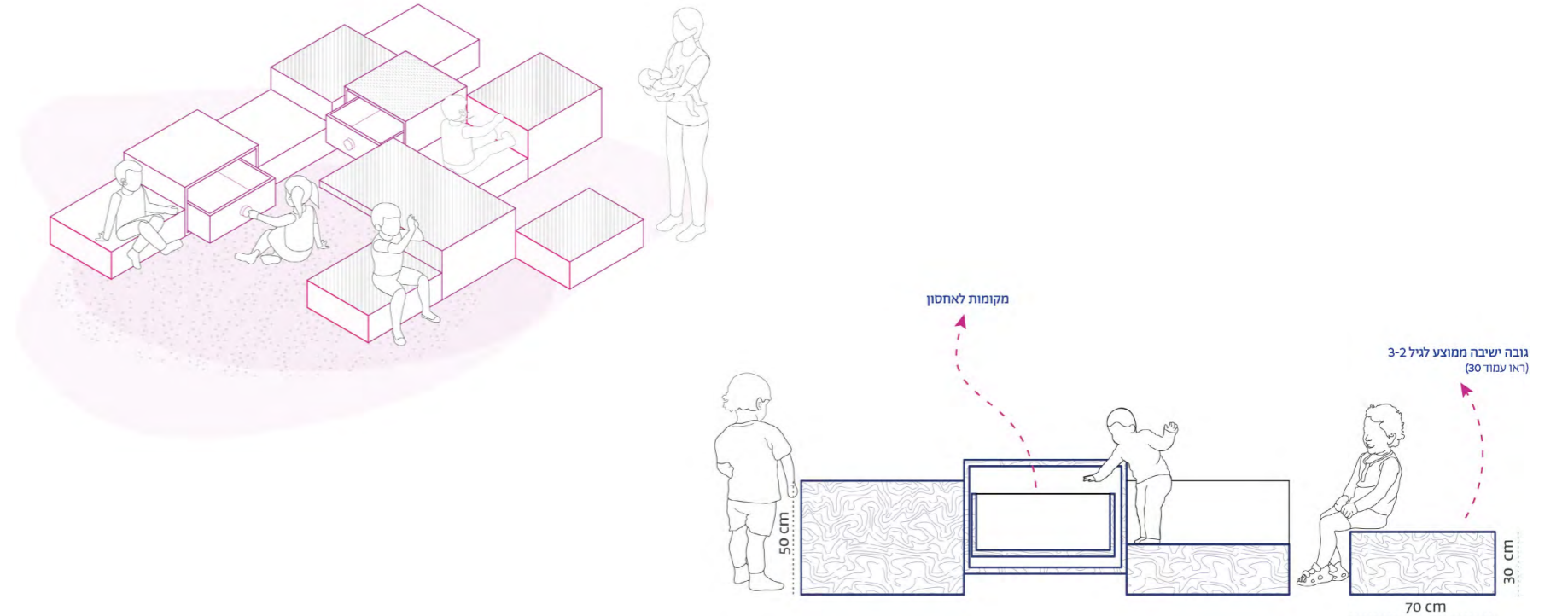
רצף משטחים
המחוברים
בגבהים משתנים

● אלמנט 09 קוביות

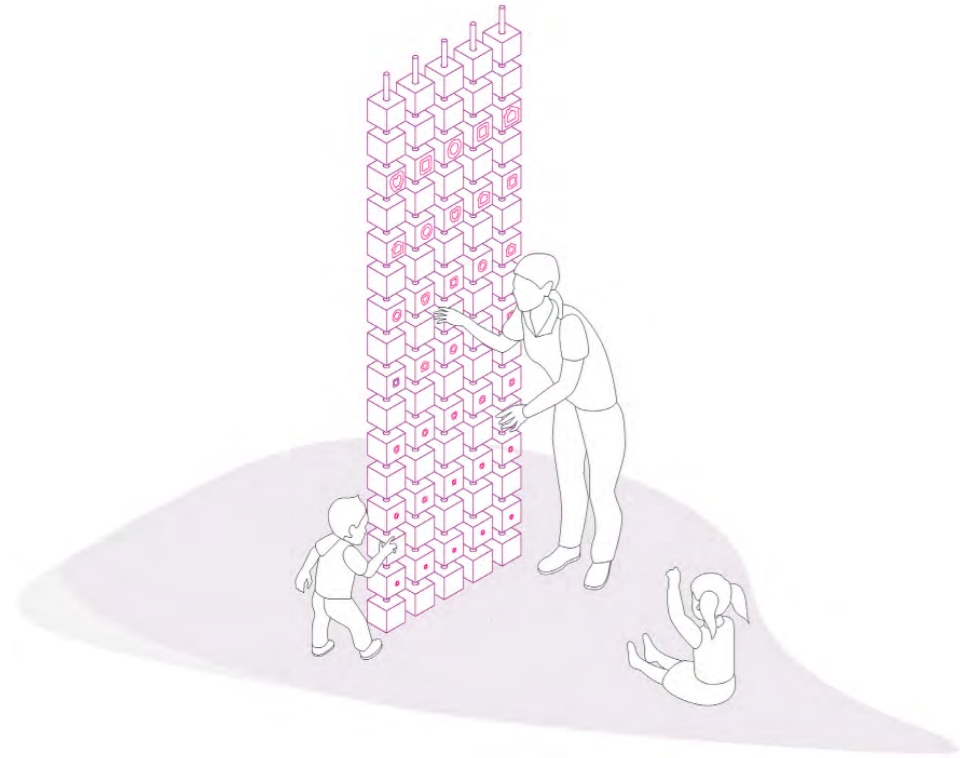
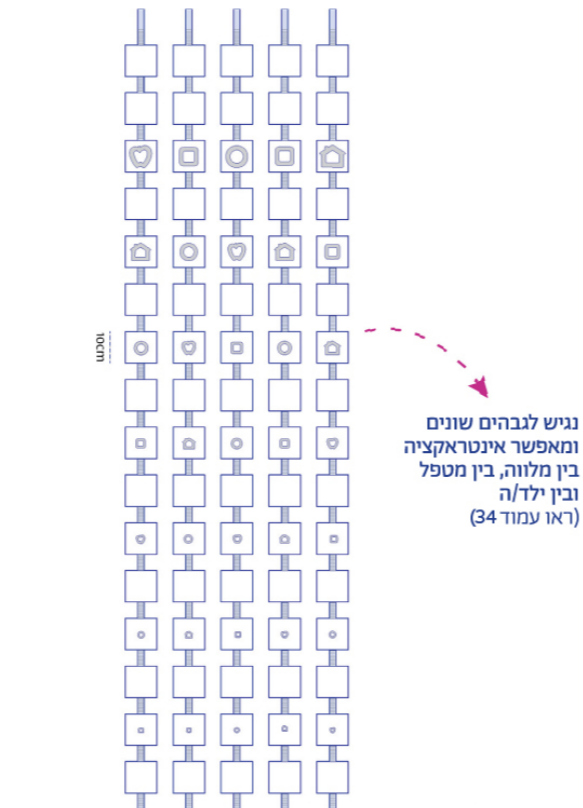
עמודים ורטיקאליים
עם קוביות
עץ מסתובבות

קטלוג אלמנטים עבור תחנת בית שמש | האלמנטים כפי שהופיעו במדריך:
אלמנט הארגזים - האלמנט בשימוש המקורי שימש עבור מרחבי פנים, לישיבה, עמידה, משחק ואיחסון.

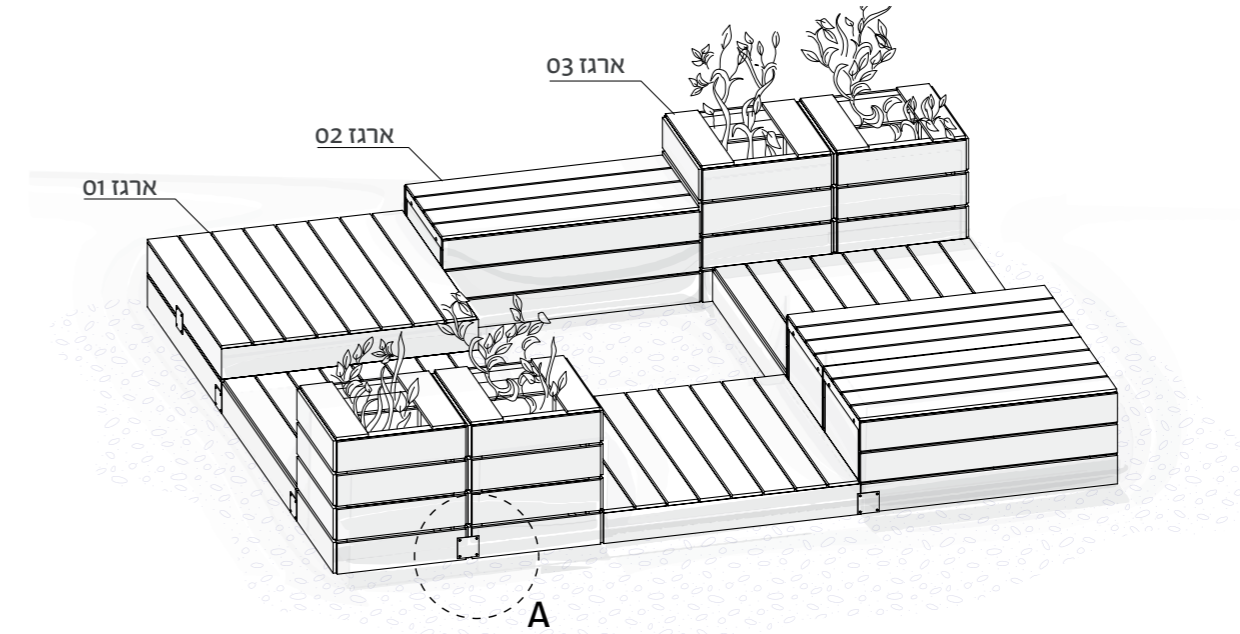

אלמנט הקוביות - עמודים ורטיקליים עם קוביות עץ מסתובבות, שעליהן צורות שמשמשות לבדיקת הראייה, המאפשרות הכנה לבדיקה תוך כדי משחק המעודד חקירה וגילוי.

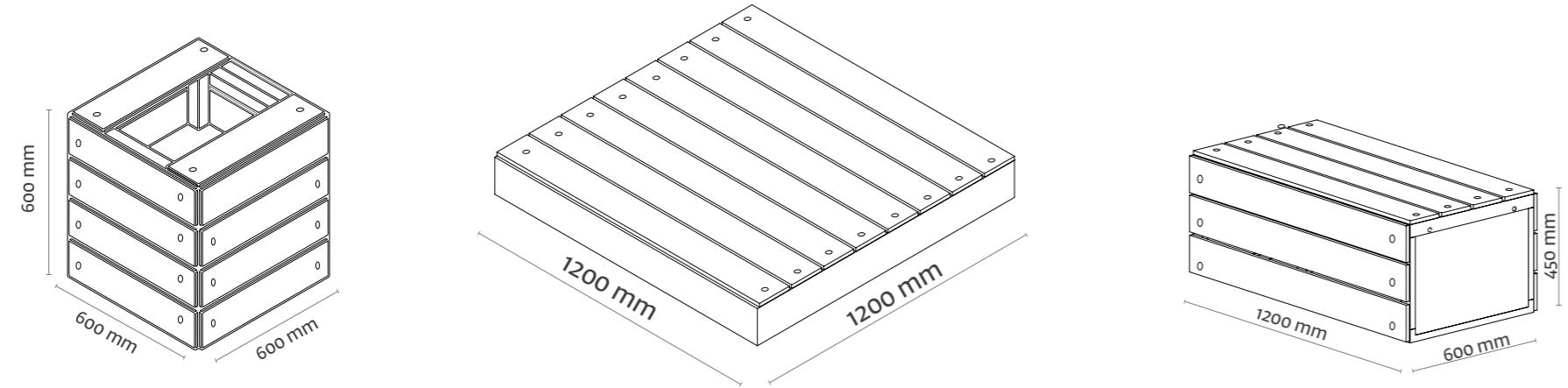
בית שמש | אלמנט הארגזים

מכיון שבתחנת בית שמש ההתערבות הייתה בגינה הקהילתית שבשטח החוץ של התחנה היה צורך גם להתאים את האלמנטים לחוץ וגם לחבר אותם לרעיון של גינה קהילתית. הבחירה באלמנט הארגזים הגיעה מהשטח שמצא פוטנציאל משחקי רב באלמנט והעלה את הרעיון להפוך את היעוד של הארגזים לארגזים שיתאימו לשתילה ועם זאת למשחק ולישיבה. האלמנט כפי שעובד לאחר עבודה מול השטח תוכנן בצורה שתאפשר פירוק והרכבה במידת הצורך ובכך תתאפשר גמישות והשתנות של מיקום האלמנטים על הקרקע כפי שמצריכה גינה קהילתית.

דימוי מתוך אקטלוג האלמנטים

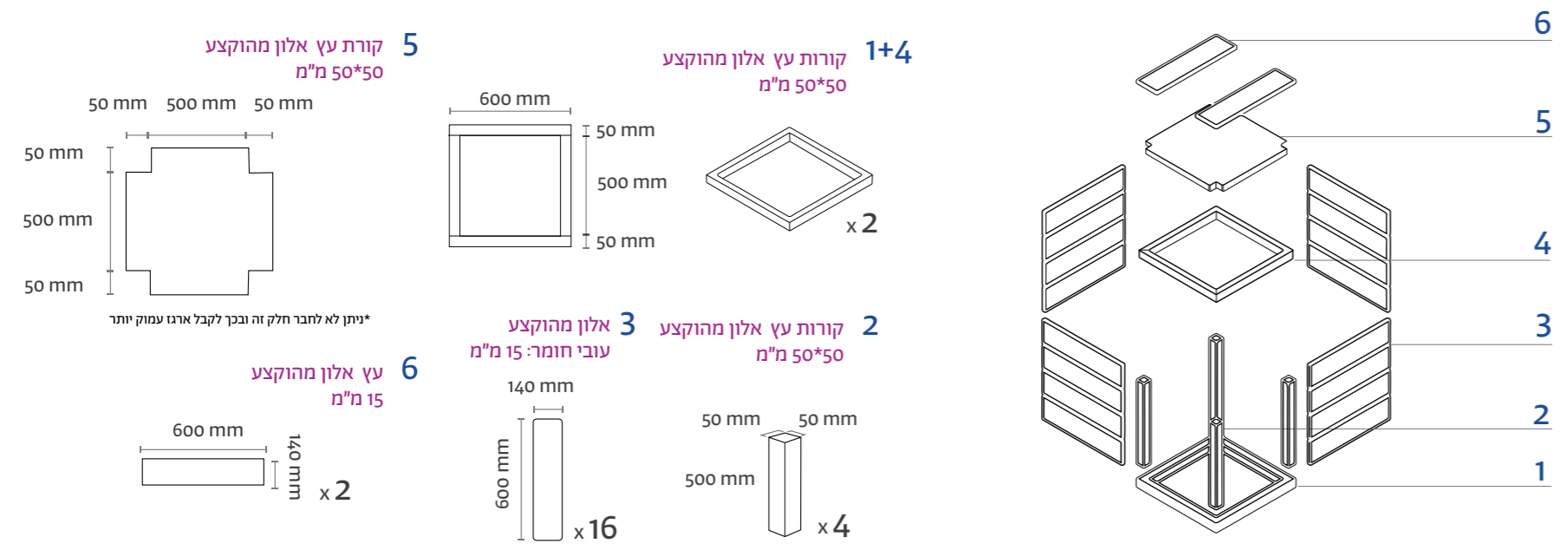
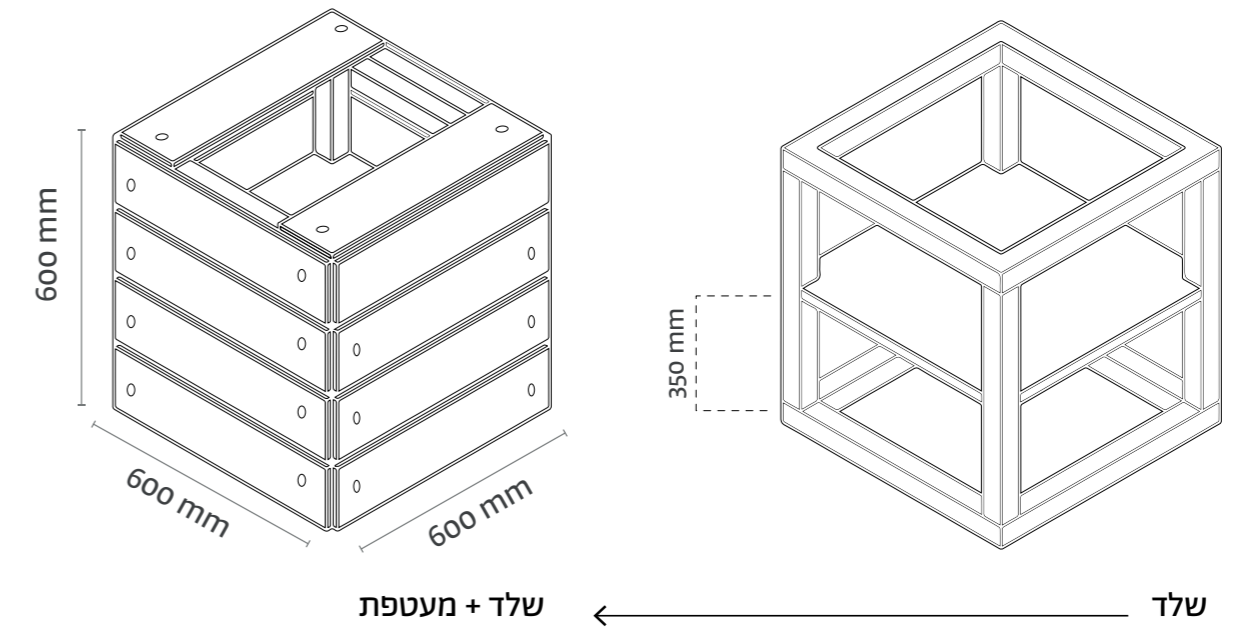
האלמנט הורכב מ-3 ארגזים במידות ובגבהים שונים אשר משלימים במידותיהם האחד את השני ובכך מאפשרים גמישות בצורת ההרכבה שלהם. ויחד עם זאת מתאימים למשחק, התבוננות, ישיבה וטיפוס של ילדים.

דימוי מתוך קטלוג האלמנטים

דוגמה מתוך קטלוג האלמנטים | הרכבת ארגז מס' 3

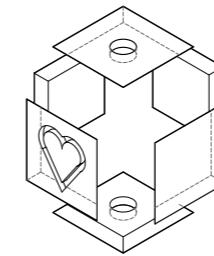

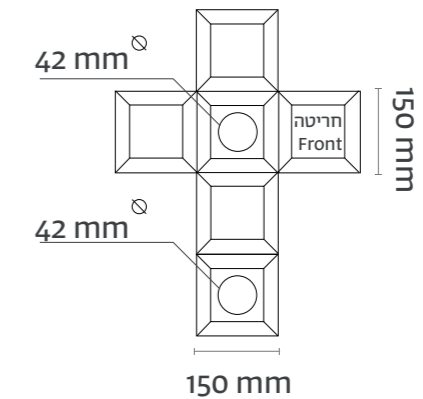
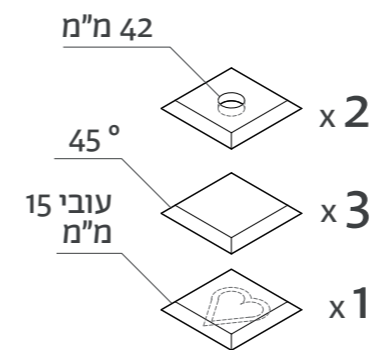
בית שמש | אלמנט הקוביות

אלמנט הקוביות שבמקורו נוצר כאלמנט פנים המיועד עבור בדיקת ראייה לילדים הותאם לתחנת בית שמש מתוך מחשבה על אלמנט משחקי שישתלב בגינה הקהילתית. לאור העובדה שהגינה הקהילתית היא חשופה בחלקה הצפוני נוצרה המחשבה למקם את האלמנט בקצה הגינה בצורה כזו שיאפשר חציצה מסויימת.

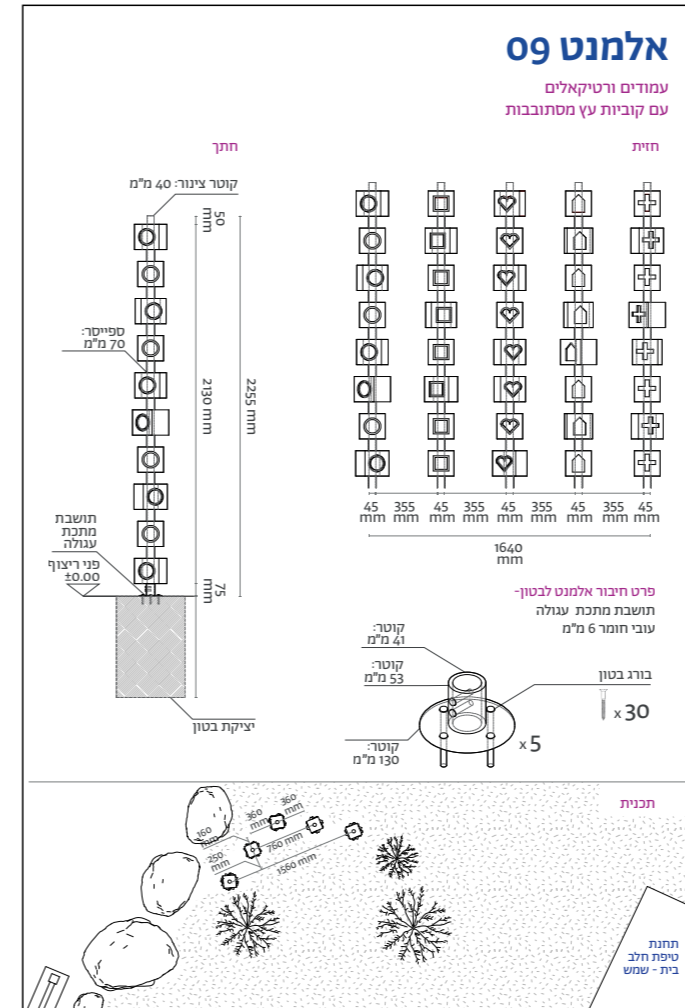
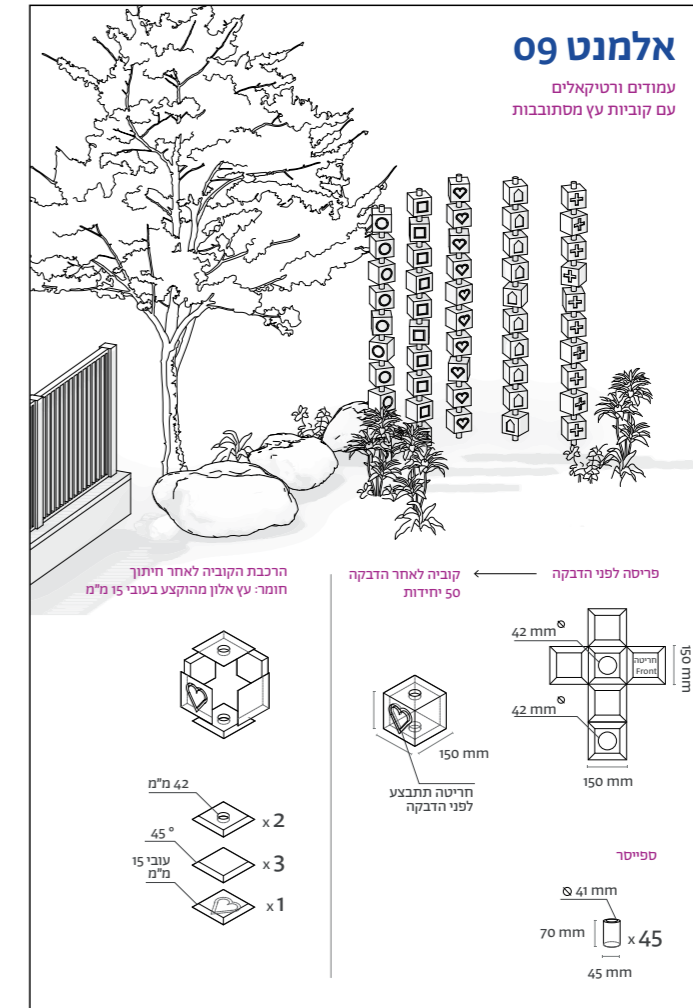
דוגמה מתוך קטלוג האלמנטים | הרכבת הקוביה

פריסה לפני הדבקה ← קוביה לאחר הדבקה
50 יחידות

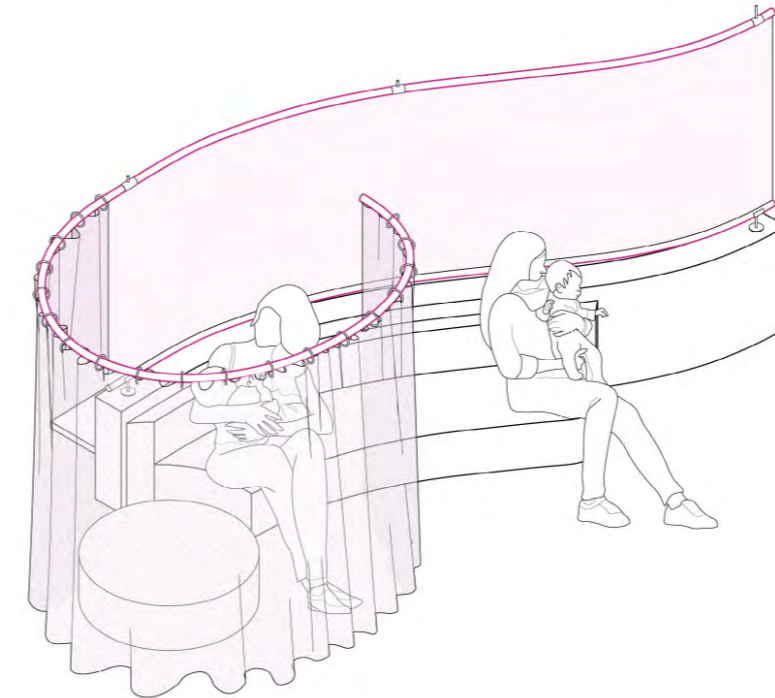
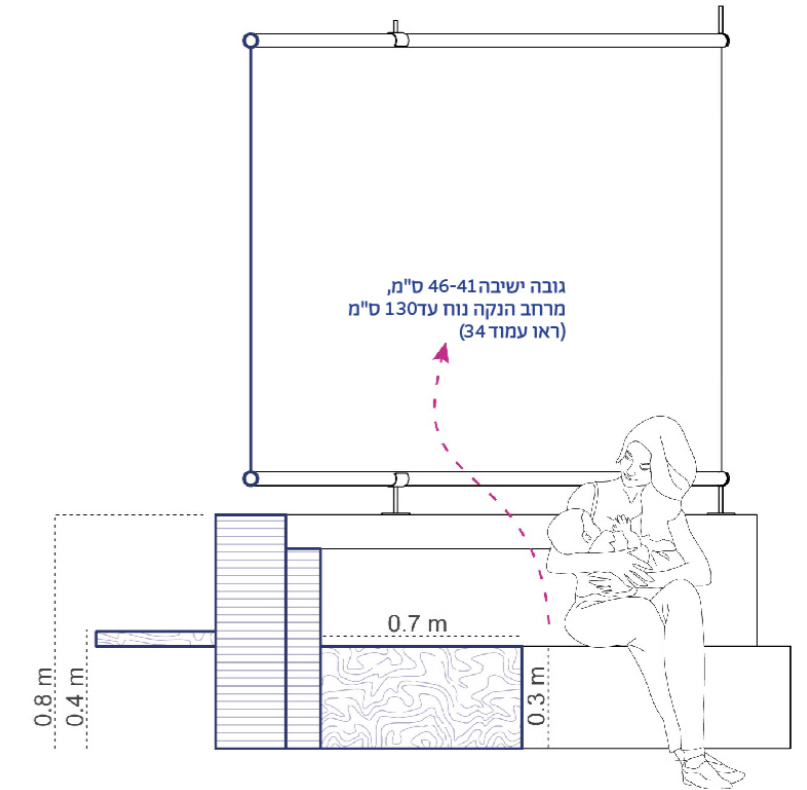

קטלוג אלמנטים עבור
בית שמש | הקוביות
המסתובבות

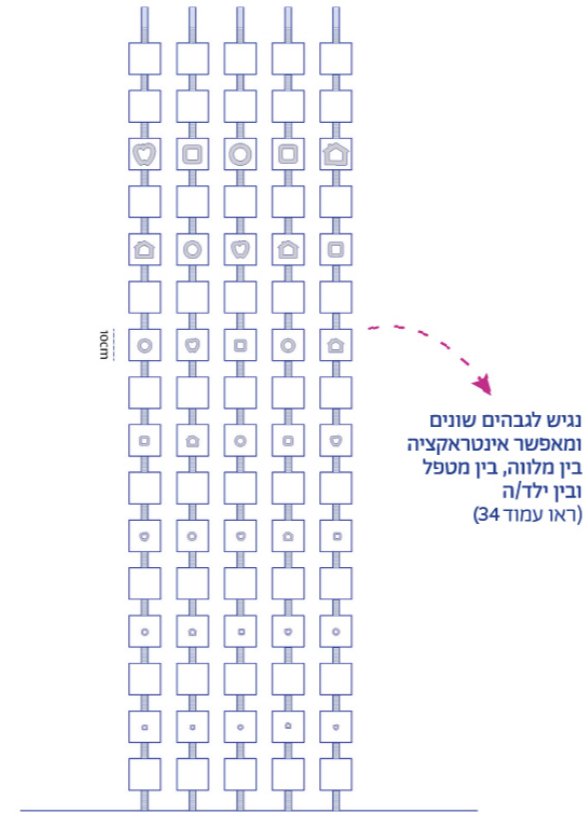

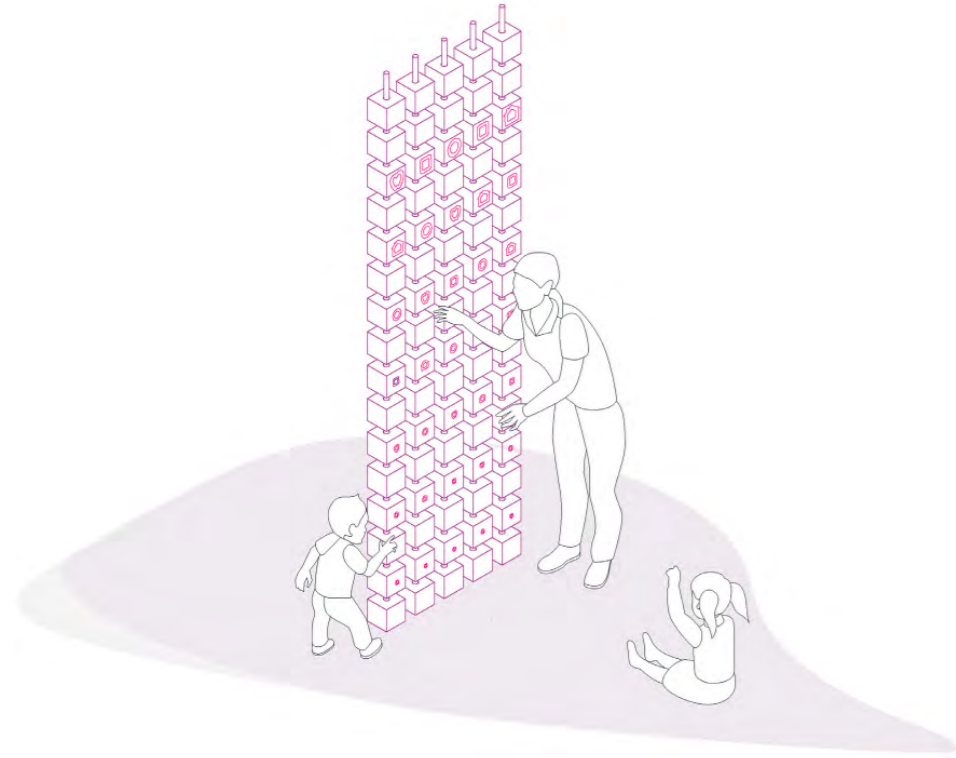
קטלוג אלמנטים עבור תחנת לוד | האלמנטים כפי שהופיעו במדריך:
אלמנט פינת ההנקה - רהיט ישיבה התומך בתנוחת ההנקה ומאפשר הסתרה גמישה, בטוחה ואינטימית במרחב המשותף.

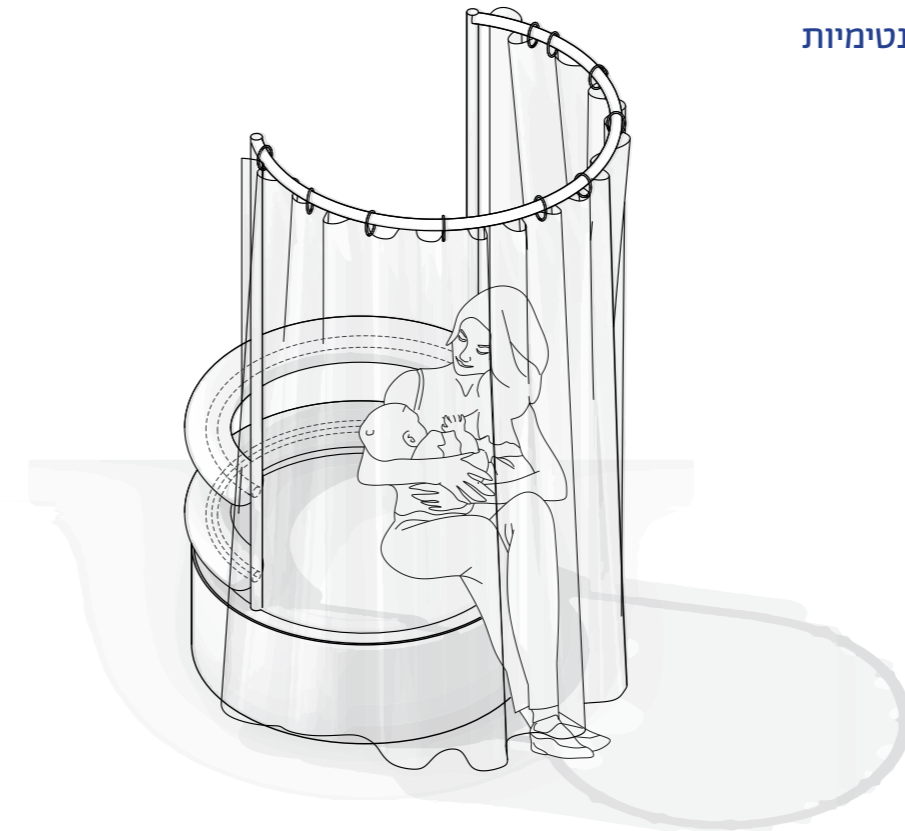
אלמנט הקוביות - עמודים ורטיקליים עם קוביות עץ מסתובבות, שעליהן צורות שמשמשות לבדיקת הראייה, המאפשרות הכנה לבדיקה תוך כדי משחק המעודד חקירה וגילוי.

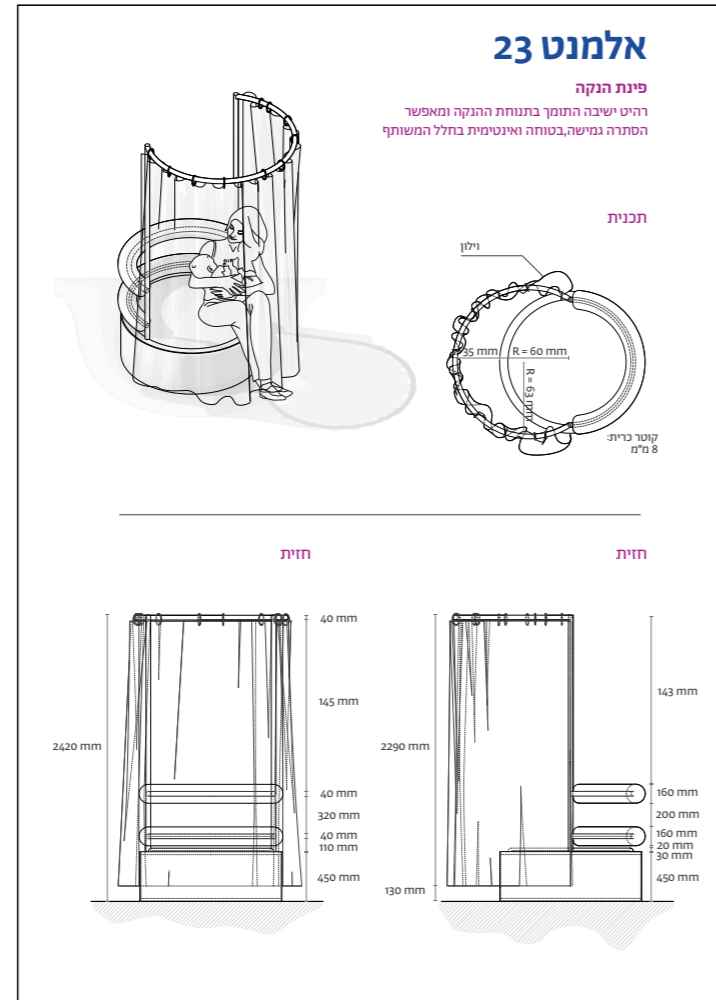
אלמנט הקוביות - עמודים ורטיקליים עם קוביות עץ מסתובבות, שעליהן צורות שמשמשות לבדיקת הראייה, המאפשרות הכנה לבדיקה תוך כדי משחק המעודד חקירה וגילוי.

לוד | אלמנט פינת ההנקה
 גם אלמנט פינת ההנקה הותאם למרחב פנים.
 מכיון שהיה צורך לייצר אלמנט נייד, מידות האלמנט השתנו, והאלמנט עבר תהליך של צמצום.
 האלמנט שעוצב עבור תחנת לוד מאפשר תנוחות הנקה שונות -
 ישיבה במגון תנוחות, שכובה, וכמובן שומר על הסתרה גמישה ואינטימיות
 כפי שהתאפשרה בגרסתו המקורית.

קטלוג אלמנטים
עבור לוד
| פינת הנקה

10. יעוץ לשטחי חוץ של טיפות חלב

נובמבר - דצמבר 2023

שיתוף פעולה נוסף שהתקיים יחד עם תחנות טיפות חלב בבית שמש ולוד היה תהליך יעוץ לשטחי החוץ של התחנות. הצוות למד את צרכי התחנה ויחד עם הידע שקיים במדריך הפיק תכנית שמציעה אירגון נכון של שטח החוץ.

פיתוח שטח חוץ עבור תחנת בית שמש:

השטח הקיים

- השטח שומם.
- שמש ישירה ומחסור באלמנטים להצללה.
- הגישה אל התחנה מסורבלת וארוכה בעיקר עם עגלה מצריך מהאמהות לקצר את הדרך אל התחנה דרך שביל החצץ.

אתגרים

- אחזקה ותפעול של השטח
- עלויות אחזקה
- חשש מהפיכה של השטח ללא סטרילי (ערבוב בין קהילת טיפת חלב ליתר תושבי השכונה)
- לא בהכרח משתלם לפתח שטח קטן כ"כ
- חלוקת בעלות בעייתית של השטח:
- אזור קטן המגיע עד לשער - בבעלות משרד הבריאות.
- האזור הירוק הצמוד לתחנה (מעבר לשער) - בבעלות העירייה.

סיור בתחנת בית שמש, תמונה: צוות בין הטיפות

פיתוח שטח חוץ עבור תחנת בית שמש:
* בתמונה הגינה הצמודה לשטח תחנת טיפת חלב (אינה בבעלות משרד הבריאות).

פיתוח עבור פעילות התחנה:

- שילוב מפגשים טיפוליים בשטח החוץ
- פיתוח פינת יישום התפתחות בשטח החוץ
- יצירה של תנאי שטח וסביבה המתאימים לפעילויות כאלו

פיתוח עבור צוות התחנה:

- פיתוח אזורי מנוחה והתאווררות

פיתוח עבור הקהילה:

- גינה קהילתית
- עבודה ע"פ תכנית הדרגתית BOTTOM UP - דרך תושבות השכונה.
- הפיכת השטח לשטח מזמין עבור המשתמשים גם מעבר לשעות פעילות התחנה

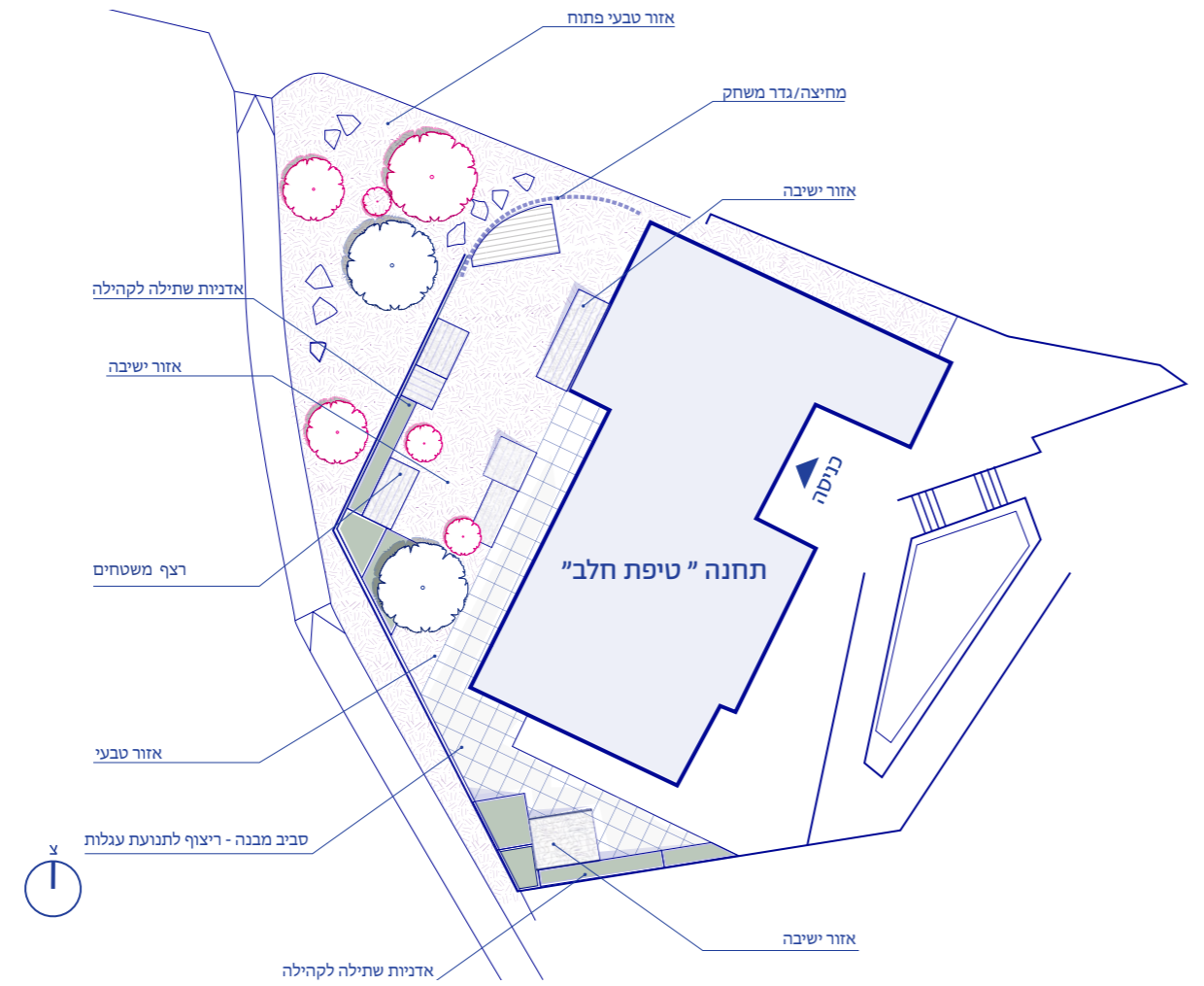

טיור בתחנת בית שמש, תמונה: צוות בין הטיפות

10. יעוץ לשטחי חוץ של טיפת חלב

פיתוח שטח חוץ עבור תחנת בית שמש:
תצלום אוויר של השטח הקיימים
ותכנית הייעוץ הסופית עבור שטח החוץ

תחנת "טיפת חלב", בית שמש.

10. יעוץ לשטחי חוץ של טיפת חלב

פיתוח שטח חוץ עבור תחנת לוד:

שטח החוץ בלוד כלל חשיבה מאוד גדולה על חווית הכניסה, מקום לעגלות, דק עם פיתוח שטח חוץ שמאפשר התכנסות, ישיבה, צמחיה, שביל היקפי שצמוד לבניין לשמר, לפתח את המשטחים השונים.

השטח הקיים

- השטח בשיפוץ
- הוזמנו כמויות דשא, אבנים, עצים לפיתוח חוץ (ניתן להציע ארגון של החומרים)
- קיים שביל היקפי (שכדאי לשמר)

אתגרים

- זמנים - בשל אילוצי לוח"ז של העירייה - לא הייתה אפשרות לפתח אלמנטים לחוץ.
- חסרים אזורי משחק והתכנסות בשטח החוץ

שטח החוץ תחנת לוד, תמונה: צוות בין הטיפות

פיתוח שטח חוץ עבור תחנת לוד:

פיתוח עבור פעילות התחנה:

- תכנון אזורים להתכנסות וישיבה
- שימור השביל ההיקפי לטובת גישה נוחה לתחנה
- פיתוח אזורים עם צמחיה עבודה עם סוג ריצוף שונים עבור פעילויות שונות של התחנה - משחק, שהייה, כניסה.

פיתוח עבור צוות התחנה:

- פיתוח אזורי מנוחה והתאווררות

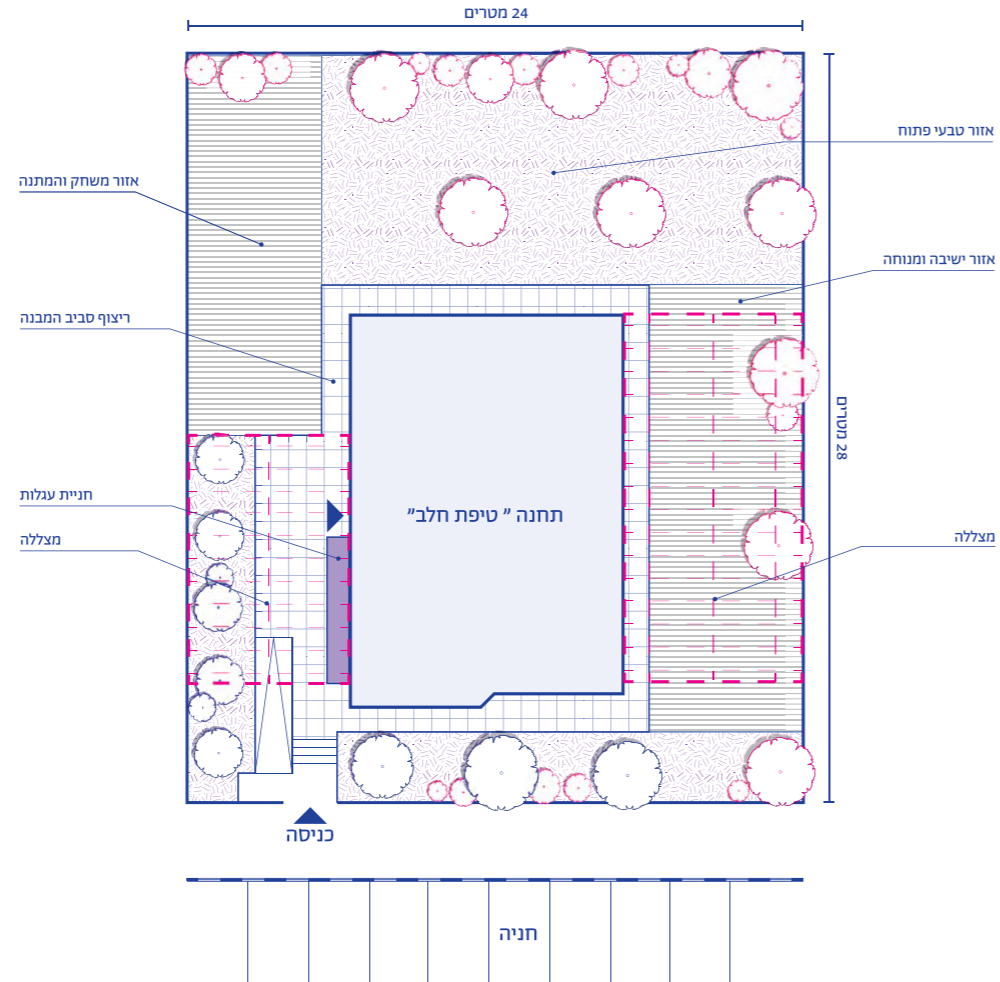
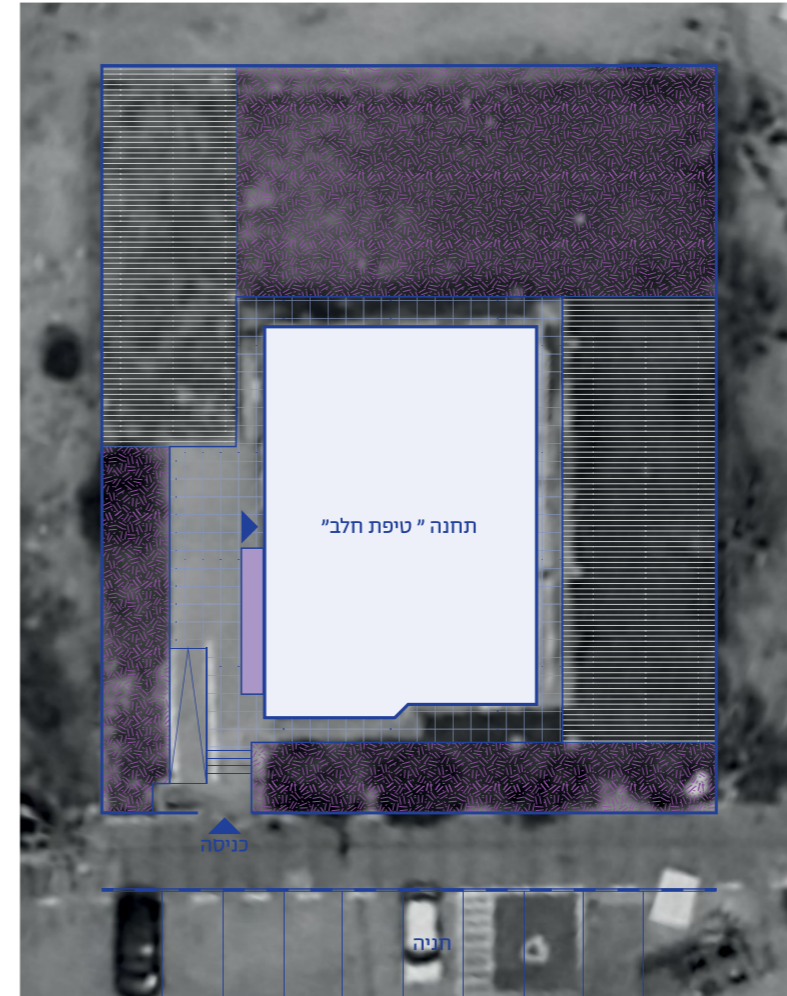
פיתוח עבור הקהילה:

- תכנון של אזורי פעילות ומשחק עבור הילדים
- תכנון של אזורי חניה עבור עגלות

שטח החוץ תחנת לוד, תמונה: צוות בין הטיפות

פיתוח שטח חוץ עבור תחנת לוד:
תצלום אוויר של השטח הקיים
ותכנית הייעוץ הסופית עבור שטח החוץ

תחנת "טיפת חלב", לוד.

ריצוף / משטח בולם זעזועים / עץ / דשא / חול / ריצוף

11. עדכון המדריך

אוגוסט - ינואר 2023-24

עדכון המדריך נבע מהלמידה הבלתי פוסקת של צוות הפרויקט, לאורך השנה שלאחר הוצאת המדריך לראשונה. הלמידה הזו כללה את התובנות שעלו מהעבודה עם השטח, המפגש עם מעגלים נוספים של מקבלי ההחלטות הנוגעים באופן ישיר או עקיף לתכנון ועיצוב המרחב הפיזי של טיפות חלב וסביבותיהן (כגון אגפי תכנון בקופות חולים, מחזיקי תיק הגיל הרך ברשויות מקומיות), וכן משוב מקצועי אדריכלי-תכנוני פנימי של הצוות שאפשר לשכלל את התוצרים שהוצאו תחת ידיו בסיבוב הראשון. העבודה עם תחנות הפיילוט בבית שמש ולוד, כמו גם מגעים עם תחנות נוספות (גם אם לא יצאו אל הפועל) וגורמים מקצועיים שונים, העלו רעיונות לשדרוג ולשכלול האלמנטים והפרקים השונים במדריך אשר יושמו גם הם במדריך המעודכן.

עדכון הפרק האורבני

הושם דגש על שכלול הפרק האורבני במדריך – כלים טובים ומדויקים יותר להטמעה מיטבית של התחנה במרחב האורבני, תוך פירוט בהיר יותר של טיפולוגיות התחנות וההקשרים העירוניים שלהם.

מבנה הפרק האורבני בגרסה הראשונה ← מבנה הפרק האורבני בגרסה הסופית

טיפת חלב במרחב העירוני:

- מבנה
- סביבה
- נוף

זיהוי הזדמנויות וממשקי טיפת חלב במרחב האורבני:

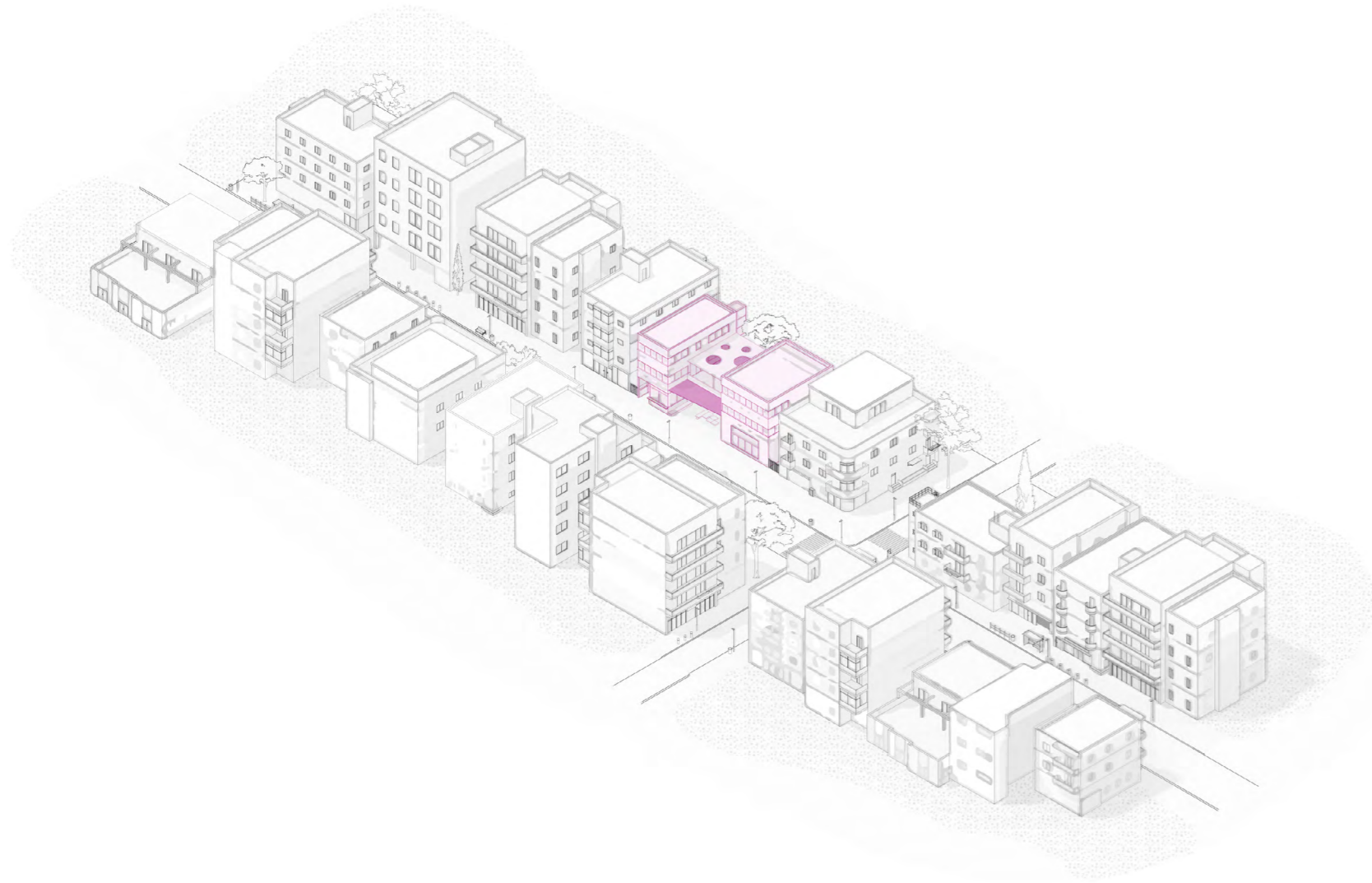
- הרחוב
- הבלוק
- הסביבה

הפרק האורבני הציג את קנה המידה הרחב ביותר במדרוך, הפרק שם דגש על החשיבות והתרומה שיש לתחנות טיפת חלב בשדה האורבני - מבנה התחנה והטיפולוגיה הבניינית, הסביבה המיידית של התחנה, הנוף וההקשר האורבני הרחב יותר.

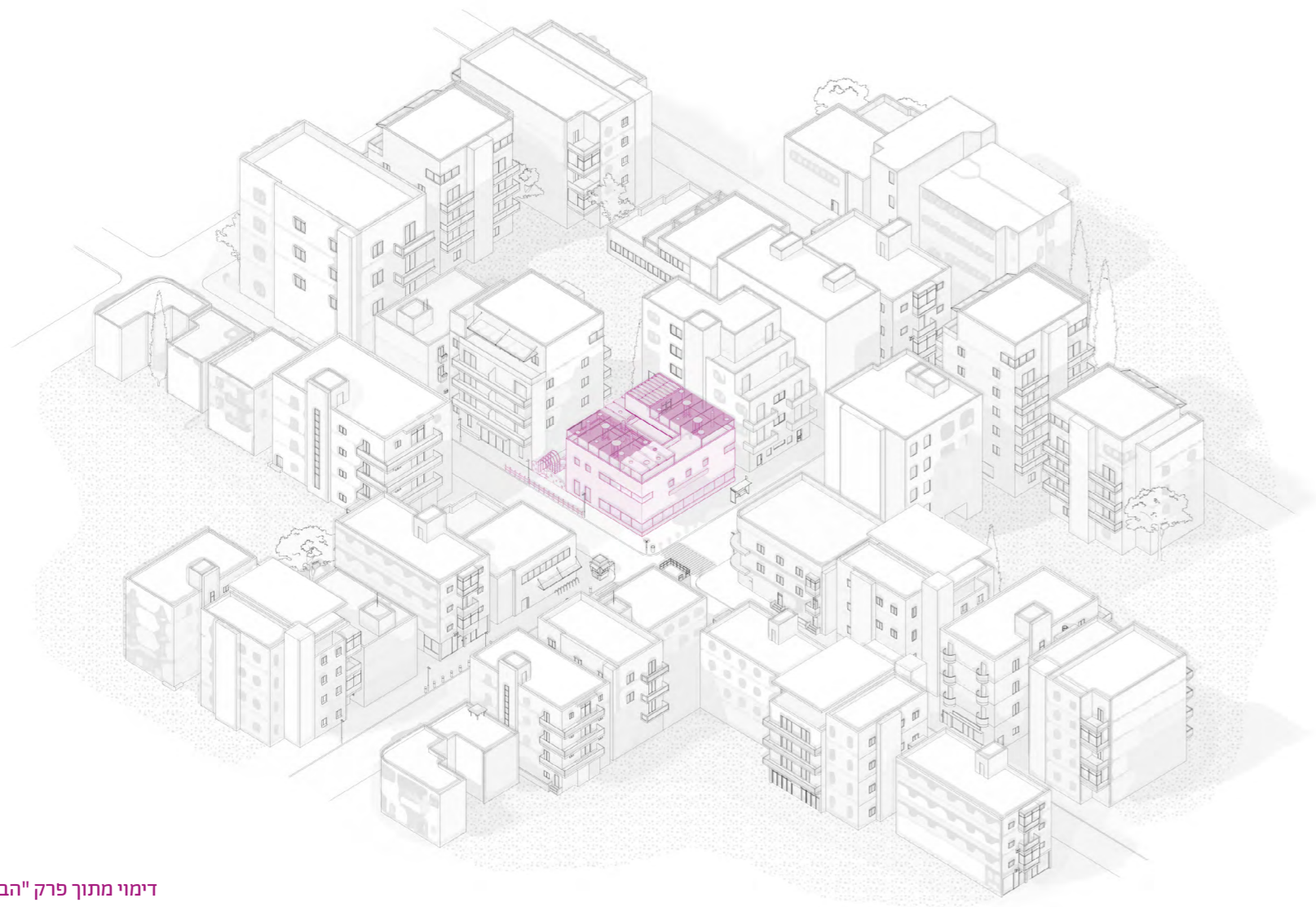
הרחוב

הפרק מפרט על תחנת טיפת חלב כחלק בלתי נפרד מהרחוב - זיהוי הזדמנויות במרחב והפיכת הסביבה המיידית לבטוחה, נגישה ובעלת שימושים שונים.

הבלוק

הפרק מפרט על תחנות טיפות חלב אשר נמצאות כחלק מבניין רב קומות או בלוק ועל כן אין להן ממשק ישיר עם הרחוב, טיפולוגיות שכאלו מהוות אתגר בכל הקשור בגישת התחנה עם הרחוב, נגישות, מסלול הכניסה אל/מהתחנה. הפרק מדגיש את חשיבות מרחב הגג ומרחב הכניסה כמרחבים פעילים.

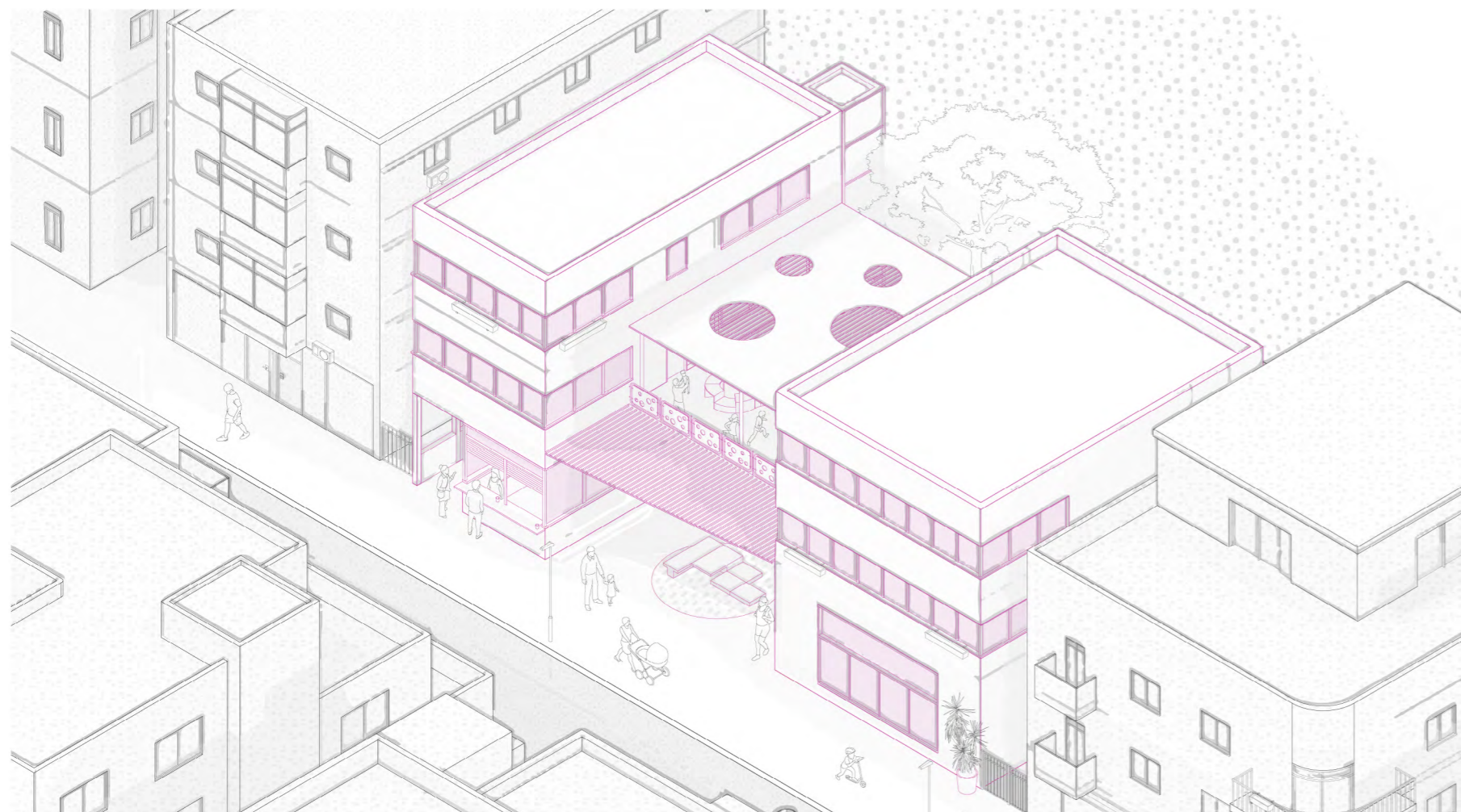

הגינה

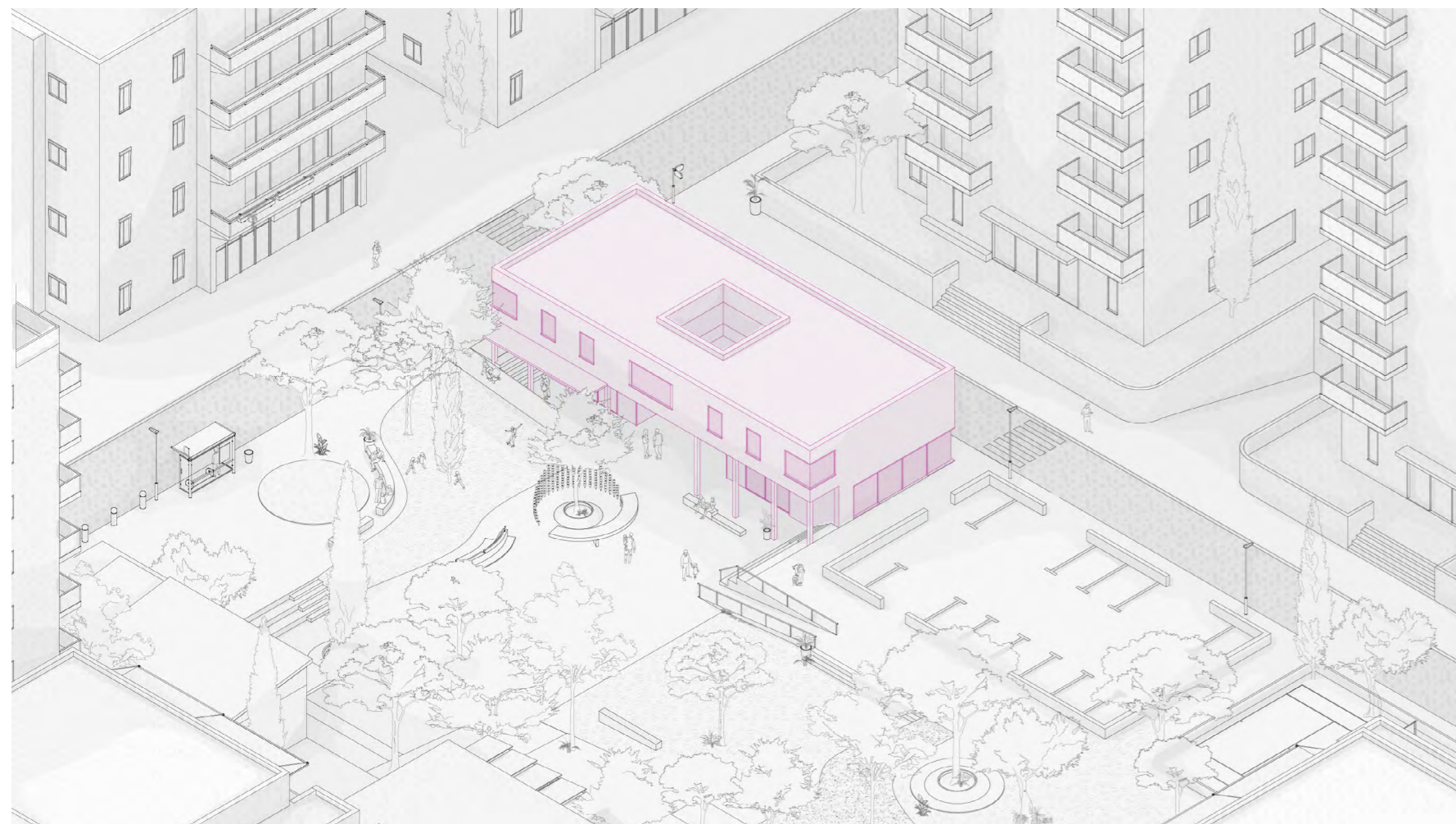
הפרק מדגיש את חשיבות המרחבים הפתוחים כחלק אינטגרלי מתחנות טיפות חלב - גם עבור הילדים ומלוויהם וגם עבור הצוות המטפל.
הפרק שם דגש על חשיבותה של יצירת טופוגרפיה, חומריות משתנה וטבע עירוני.

דימויים נוספים מתוך המדרוך המעודכן, הפרק האורבני

המדריך המעודכן תורגם גם לערבית והופץ ב-3 שפות

12. סיכום - למידה מהשטח והסקת מסקנות

ינואר 2024

פרויקט בין הטיפות התחיל את דרכו עם פרוץ מגפת הקורונה ומסיים את דרכו הנוכחית במלחמת חרבות ברזל. הוא פרויקט שנולד לתוך מציאות של משבר וכך גם מסיים, והיום יותר מתמיד אנו מבינים כמה תכנון עבור ילדים הוא בעל חשיבות, לא רק בעיתות משבר.

לקראת סיום הפרויקט העברנו בקשה למשוב לגורמים חשובים ולחברי וועדת ההיגוע שעבדו יחד עם צוות בין הטיפות לאורך הדרך, ויחד עם המשוב והתובנות של צוות הפרויקט מצאנו לנכון לסכם את הפרויקט במישרים הבאים:

תובנות שעלו מהפרויקט:

תכנון עבור ילדים ומלוויהם הוא למעשה התחלה של תכנון עבור רבים נוספים.

ברגע שהמחשבה על ילדים רכים בשנותיהם הראשונות ומלוויהם המבוגרים מכתובה את התכנון והעיצוב, אנו מרגילים את עצמנו להסתכל על המרחב הציבורי והקולקטיבי באופן מכליל, נגיש ורגיש.

בדרך חשיבה זו קבוצות נוספות כגון קשישים, בעלי מוגבלויות, קבוצות מיעוט ועוד יזכו למרחב העונה על צרכיהם באיזה שהוא אופן. המחשבה על תכנון עבור ילדים ולעיצוב העיר מנקודת מבטם מזמנת הרחבת הפרספקטיבה למתכננים ולמקבלי ההחלטות, ויכולה לתמוך בתכנון מודע ומקיים יותר.

לעיצוב יש חשיבות רבה הן לשיפור טיפול הקליני, הן לרווחת המטופלים והמלווים ולא פחות חשוב לצוותים המטפלים, ניתן כעת להביא זאת יותר לתודעה ולהטמיע את דרך החשיבה הזאת.

העבודה עם השטח שהניבה תוצרים באופן מהיר לימדה גם כי תהליכים בשטח לא תמיד חייבים להיות ארוכים ומייגעים, ואפילו מעוררים רצון טוב ומוטיבציה מצד השטח.

ההישגים המרכזיים של הפרויקט:

ההישג המרכזי של הפרויקט הוא בעבודה בעלת האופי המגון עם בעלי עניין וגורמים מתחומים ומגזרים שונים לאורך שלוש שנות הפרויקט. נדיר שפרויקט המקודם על ידי צוות אקדמי חובר בהיקף כזה, ולאורך זמן, לעבודה הכוללת משרדים ממשלתיים, קרן ללא כוונת רווח, אנשי ממשל מקומי, אנשי מקצוע מתחומי הבריאות והרפואה, החינוך, הגיל הרך, הארכיטקטורה, עיצוב ותכנון; אזרחים (ילדים, הורים, תושבי שכונות), חוקרים, נציגי ארגונים ציבוריים כגון קופות חולים, יועצים מומחים ועוד. בהתאם לכך, מגון הכלים ומתודולוגיות העבודה שיושמו במהלך הפרויקט היה גדול וייחודי ביחס לפרויקט שבסיסו בצוות אקדמי: ראיונות, איסוף נתונים, סקירת ספרות, סיורי שטח, מיפוי, תכנון, ייעוץ, שולחנות עגולים, פאנלים, כנסים, פגישות, יזום שיתופי פעולה ועוד.

רב התחומיות של המעורבים בפרויקט ושדות הידע שהם הביאו לשולחן עברו אינטגרציה לכדי תוצרי הפרויקט השונים.

העבודה מול השטח היתה מוצלחת במיוחד, מאחר והיא הראתה שניתן לקיים תהליך קצר של עבודה משותפת שמניב תוצרים מרתקים ומותאמים לצרכים של התחנה ו/או המשתמשים בשטח.

השילוב של התוצרים הסופיים (המדריך, קטלוג האלמנטים והיעוץ לשטח החוץ) שהניב התהליך הוא תוצר חשוב בפני עצמו מכיון שיש בו כח לספק כלים מעשיים לשיפור העיצוב בשיפוץ טיפות חלב קיימות והקמת תחנות טיפות חלב חדשות.

מה האתגרים המרכזיים שיש עדיין לפתור בנוגע לתכנון ועיצוב טיפות חלב בארץ, וכיצד יש לגשת אליהם? המעבר של האחריות על הבינוי של טיפות חלב מידי משרד הבריאות לגורמים אחרים שאינם למעשה הממשלה (קופות חולים, רשויות) משנה את כללי המשחק, הביצוע והמוערבות של משרד הבריאות כגורם רגולטורי בתהליך התכנון והעיצוב של המרחב הפיזי של התחנה וסביבותיה. הבנת המשמעויות והנגזרות של המהלך צריכה להיות ברורה לכל הגורמים המעורבים בכדי לוודא שטיפת חלב תמשיך להיות מוסד בלתי תלוי, המעניק שירותים לבריאות המשפחה לכולם, ושלא עובר סטנדרטיזציה לרעה מבחינת התכנון והעיצוב, או "נבלע" בתוך שרותי מרפאה רגילים. בנוסף יש להביא לתודעה על חשיבות העיצוב ולאחר מכן לחתור לקבלת תקציבים מתאימים לקידום אותם עקרונות העיצוב. יש לזכור כי העבודה לעיתים היא מול גורמים שמתכננים עבור מוסד בריאות בפעם הראשונה והאחרונה ועל כן חשיבות ההטמעה של עקרונות העיצוב היא עליונה ועל כן גם צריכה להיות מאוד נהירה, השימוש במדריך הויזואלי במקרה זה יכול לענות על אתגר שכזה.

עבור אילו מנגנונים/ מערכות נוספות אפשר להטמיע ו/או לפתח את תוצרי פרויקט "בין הטיפות"?

ראשית עבור כל מבנה/מנגנון המתייחס לרפואה הקהילה – מרפאות, מכונים וכו'. אך גם עבור קנה מידה רחב יותר - הידע והגישה שנצבר בבצלאל בנוגע לתכנון עבור ילדים ומשפחותיהם, וכן המתודולוגיה של בניית המדריך, קטלוג האלמנטים, הרחבת הפרוגרמה, סדנת סטודנטים שמפתחת תוצרי תחרות עיצוב ומשכללת אותם – כל אלו יכולים לשמש בסיס לפרויקטים נוספים בשיתופי פעולה עם משרדים, גופים וחברות העוסקות במרחב האורבני, מעבר למקרה הפרטני של טיפות חלב ובהצלבה עם מערכות עירוניות ותכנוניות אחרות, כגון תחבורה, תכנון רחובות, מוסדות חינוך, המרחב הציבורי, ועוד.

תודה